

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN MOLDOVA

COLEGIUL NAȚIONAL DE COMERȚ AL ASEM

Irina ROTARU

Natalia LAZAREV

Marina IOVU-CARAUȘ

Svetlana NICOLAI

Galina VASILIU

**MANAGEMENTUL
ACTIVITĂȚILOR NONFORMALE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL
TEHNIC**

GHID METODOLOGIC

CHIȘINĂU, 2024

CZU 377.091(075.32)

M 20

Aprobat de către Consiliul metodic-științific proces-verbal nr. 4 din 12.12.2023

RECENZENȚI:

Liliana POSTAN, doctor, conferențiar, Universitatea de Stat din Moldova;

Tatiana MUNTEANU, doctor, lector universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău;

Aliona ȘARGO, doctor în științe economice, director IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe, grad didactic superior

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Managementul activităților nonformale în învățământul profesional tehnic : ghid metodologic / Irina Rotaru, Natalia Lazarev, Marina Iovu-Carauș [et al.] ; Academia de Studii Economice din Moldova, Colegiul Național de Comerț al ASEM. – Chișinău : SEP ASEM, 2024. – 97 p. : fig., fot. color.

Bibliogr.: p. 65 (20 tit.). – În red. aut. – 100 ex.
ISBN 978-9975-167-50-5.

377.091(075.32)

M 20

ISBN 978-9975-167-50-5.

©AUTORI:

Irina ROTARU, directoare adjunctă pentru instruire și educație, profesoară de Limba și literatura română, grad didactic unu, Colegiul Național de Comerț al ASEM

Natalia LAZAREV, șefa secției „*Comerț, Merceologie, Tehnologie*”, profesoară de Discipline de marketing, grad didactic superior, Colegiul Național de Comerț al ASEM

Marina IOVU-CARAUȘ, șefa catedrei „*Contabilitate, Finanțe și Jurisprudență*”, profesoară de Discipline contabile, grad didactic superior, Colegiul Național de Comerț al ASEM

Svetlana NICOLAI, șefa catedrei „*Comerț, Merceologie, Tehnologie*”, profesoară de Discipline comerciale, grad didactic superior, Colegiul Național de Comerț al ASEM

Galina VASILIU, profesoară de Limba și literatura română, grad didactic superior, Colegiul Național de Comerț al ASEM

© 2024. Autorii lucrării. Toate drepturile rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autorilor și al SEP al ASEM, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Autorii își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate, originalitatea materialului și pentru sursele bibliografice menționate.

Serviciul Editorial-Poligrafic al ASEM

CUPRINS

ARGUMENT	4
I. MOTIVAȚIA, UTILITATEA GHIDULUI ÎN ACTIVITATEA EDUCAȚIONALĂ	5
1.1. Abordări definitorii ale educației nonformale.....	6
1.2. Cadrul conceptual și metodologic al educației nonformale	8
1.3. Etapele proiectării activităților nonformale	10
II. MANAGEMENTUL SEGMENTULUI NONFORMAL.....	14
2.1. Contextualizarea nonformalului în sistemul educațional: de la	14
Meta spre particular	14
2.2. Cadrul didactic - identitate intermediară între formal și nonformal	20
2.3. Aspecte psihologice ale activităților nonformale (Caracterizare generală)	23
2.4. Particularități ale proceselor psihice cognitive ale educabilului	24
III. ASPECTE PRACTICO-APLICATIVE ALE EDUCAȚIEI NONFORMALE ÎN ÎPT.....	27
3.1. Particularități caracteristice în utilizarea instrumentelor educaționale	28
3.2. Prezentarea strategiilor utilizate în ÎPT - modele de bune practici în educația nonformală ...	31
BIBLIOGRAFIE.....	65
ANEXE	66
Anexa 1	66
Anexa 2.1	67
Anexa 2.2.	69
Anexa 3.1.	70
Anexa 3.2	71
Anexa 4.1	74
Anexa 4.2.	76
Anexa 5	78
Anexa 6	80
Anexa 7.1	81
Anexa 7.2	82
Anexa 8	83
Anexa 9.1	88
Anexa 9.2	89
Anexa 10.1	92
Anexa 10.2	93
Anexa 10.3	94
Anexa 11	95

ARGUMENT

Eficiența educației prin prisma școlii contemporane este determinată de gradul de instruire a actanților, prin dezvoltarea de sine și formarea propriei personalități, or, aceasta se produce atât în cadrul orelor de curs, cât și în afara lor. Complementar demersului didactic, educația nonformală valorifică învățarea pe tot parcursul vieții, iar dezideratul educației permanente este determinat de formarea abilităților și aptitudinilor necesare integrării sociale.

Ghidul metodologic reflectă particularitățile activităților nonformale în învățământul profesional tehnic din Republica Moldova și constituie un reper referențial proiectărilor vizate, precum și bunele practici ale cadrelor didactice, valorificate prin prisma formării competențelor profesionale specifice domeniului de referință. Acesta va permite cadrelor didactice din ÎPT și nu numai, să beneficieze de un suport uzual, necesar formării unor specialiști integri și competitivi pe piața muncii. Scopul prezentului ghid este determinat de necesitatea abordării, integrării și susținerii comunității educaționale întru dezvoltarea propriului potențial și implicare în diverse activități.

Educația prin prisma activităților nonformale permite organizarea, monitorizarea și utilizarea unui set de instrumente de gestionare a relațiilor interpersonale și consolidarea formării personale. Segmentarea participativă a educabililor oferă o continuitate procesului educativ – formativ, care validează susținerea proiectării unui management eficient a activităților extrașcolare.

Conținuturile acestui ghid se corelează cu necesitățile elevilor la nivelul IV din ÎPT, concepțiile și practicile abordate de către autori, precum și de competențele coerente domeniului de formare profesională. Lucrarea este concepută într-o viziune constructivistă integratoare, care reunește aspectele de teorie-metodologie-praxiologie în abordarea vizată, ceea ce facilitează cunoașterea și utilitatea practică a celor expuse.

Formarea educabililor din prisma „*om al timpului prezent și, totodată, un om al viitorului*” determină imperativul formării acestuia, care impune cadrul didactic să integreze, antreneze, ajusteze, sistematizeze și diversifice procesele educaționale extrașcolare în afara cadrului curricular.

I. MOTIVAȚIA, UTILITATEA GHIDULUI ÎN ACTIVITATEA EDUCAȚIONALĂ

Reconceptualizarea situațională a educației prin validarea „**principiului călăuzitor**” și „**concept esențial**” permite reinterpretarea acesteia ca un proces continuu, desfășurată în diverse forme complementare, de natură atât secvențială, cât și paralelă, dirijat de scopul precumpănitor al îmbunătățirii calității vieții.

Certificarea competențelor realizată în baza unei proceduri standard de evaluare, prevăzut în Codul Educației și PLANUL-CADRU pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, permite validarea abilităților, aptitudinilor, deprinderilor obținute de elevi în contextul triplei abordări a educației: formale, nonformale și informale.

Astfel, Sistemului actual de Învățământ îi revine, pe de o parte, responsabilitatea de a previziona competențele de care actualii elevi vor avea nevoie, iar, pe de altă parte, are sarcina să îi pregătească pentru o lume din ce în ce mai complexă și, deci, imprevizibilă. În acest context, se apelează la un mediu stimulat și dinamic al învățării, în care rolul de mediator și îndrumător îi revine profesorului iar eficiența instruirii este determinată de implicarea elevilor prin acțiuni efective de explorare, redescoperire, rezolvare a problemelor, cercetare.

Educația trebuie organizată în jurul a patru tipuri fundamentale de învățare, care, pe parcursul vieții vor constitui pilonii cunoașterii (**Figura 1**).

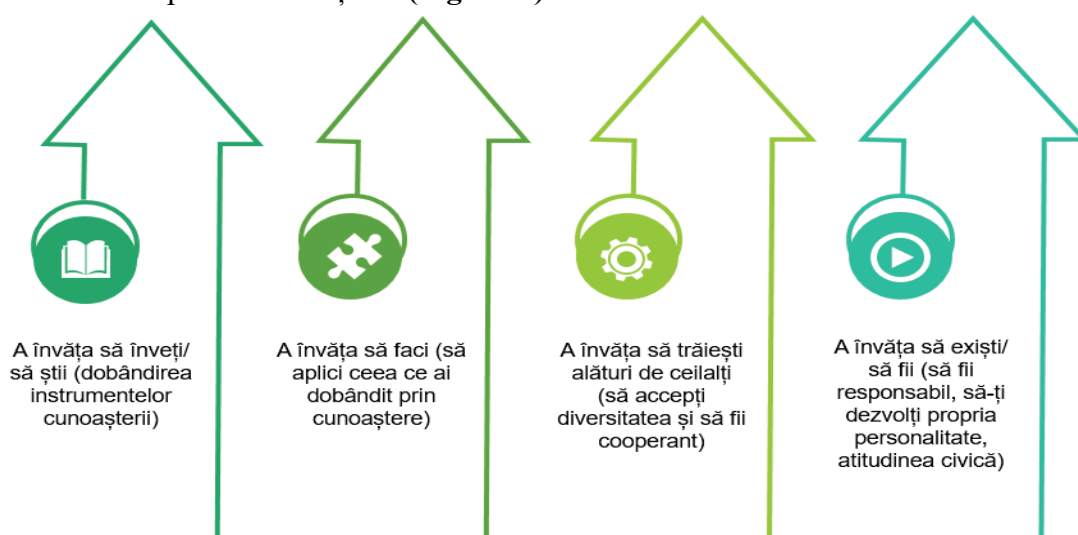

Figura 1. Fundamentele cunoașterii

Element integrator al demersului didactic, educația prin activitățile nonformale urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizată, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Realizate în diverse contexte și dimensiuni, activitățile extracurriculare (**Figura 2**) pot fi caracterizate prin:

- ✓ *Caracterul global* – întrucât reunes activități organizate în cadrul instituției și înafara acesteia;
- ✓ *Rolul complementar* – determinat de nevoia de dezvoltare armonioasă și continuă a elevilor;
- ✓ *Caracterul prospectiv* ce vizează educarea actanților în concordanță cu nevoile sociale;
- ✓ *Caracterul dinamic*, întrucât activitățile se adaptează conform tendințelor și dinamica socială;
- ✓ *Caracterul facultativ* – determinat de faptul că implicarea și participarea în cadrul activităților este benevolă;

- ✓ *Caracterul pluri și interdisciplinar*, pentru că în realizarea lor nu se urmărește abordarea din perspectiva unei singure discipline/unități de curs.

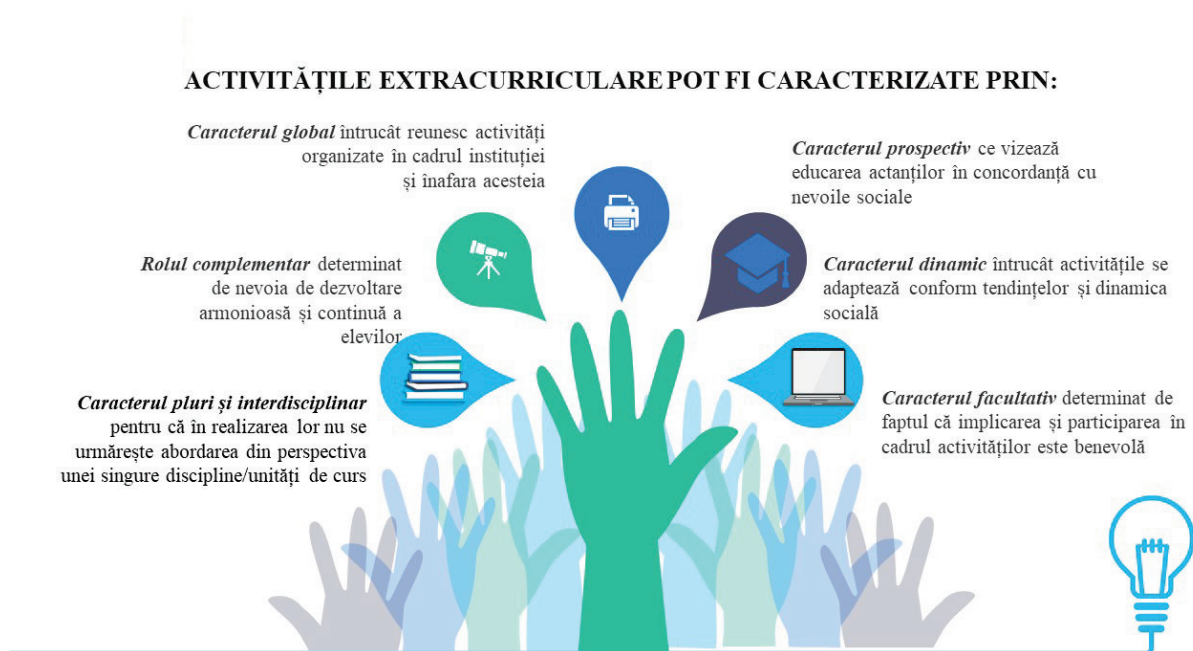

Figura 2. Caracteristicile activităților extracurriculare

Implicat în varii activități nonformale elevul nu mai este un subiect pasiv în procesul de predare-învățare, în acest fel actantul își formează competențe transferabile, își asumă roluri în echipă, își dezvoltă competența de a învăța să învețe, pregătindu-se pentru a face față provocărilor societății și pentru a răspunde cerințelor unui eventual loc de muncă.

1.1. Abordări definitorii ale educației nonformale

Educația este ansamblul de acțiuni și de influențe menite să permită ființei umane să-și dezvolte capacitățile fizice, intelectuale, sentimentele, atitudinile morale și estetice, în scopul responsabilizării și integrării sociale optime ca cetățean. Sistemul educațional, cu referire și cel din Republica Moldova, sub toate aspectele acestuia, se constituie într-o realitate dinamică a provocărilor culturale, sociale și cunoaște o multitudine de situații de învățare, fenomen cunoscut în literatura pedagogică drept "abordare holistică a fenomenului educațional" care sunt realizate prin cele trei forme: **Educația formală, Educația nonformală, Educația informală.**

Educația formală (sau educație curriculară) – aceea educație instituționalizată, cronologic clasificată și ierarhic structurată, cu angrenare a individului în această formă educațională de la primii ani de școală primară, cu orizont deschis până în ultimii ani de universitate;

Educația nonformală (educație ne-curriculară dar certificată) este activitatea educațională organizată și sistematică, care este dată în afara cadrului oficial al instituției școlare, pentru a facilita învățarea atât a copiilor cât și a adulților.

Educația informală (educație și ne-curriculară și ne-certificată) este un proces care se produce de-a lungul întregii vieți a oricărei persoane, educație în cadrul căreia se dobândesc și se acumulează cunoștințe, abilități și aptitudini, prin intermediul trăitelor experiențe proprii ale fiecărui individ și al relației sale cu mediu sau ambiental.

Aceasta notifică că cele trei forme menționate ale educației se complinesc, potențază și se mențin reciproc, împreună contribuind la formarea și dezvoltarea unei personalități integratoare a ființei umane. Totuși, educația formală și cea nonformală par a juca rolul cel mai important în îndeplinirea acestui deziderat, datorită cadrului instituționalizat în care se desfășoară, conținutului informațional abordat, strategiilor de realizare, modalităților de evaluare și certificare. Diferența dintre cele două forme ale educației este dată de modalitatea de organizare a acesteia, mult mai flexibilă și adaptabilă nevoilor reale ale individului și comunității, precum și de aria de conținuturi studiate ce depășește posibilitățile de acoperire ale curriculumului formal.

Etimologic, conceptul de educație nonformală provine din latinescul „non-formalis” – fără formă, în afara formei organizate oficial pentru un anumit gen de activitate, dar apare necesitatea de a preciza că acest tip de educație nu este sinonim cu ”lipsa educației”, ci, mai curând desemnează o realitate educațională mai puțin formalizată, însă cu puternice valențe formativ-educative.

Aspectele metodologice ale educației nonformale se caracterizează prin câteva elemente care fac ca educația nonformală să devină o formă educațională extrem de importantă pentru dezvoltarea ființei umane, care, pe fond, respectă aceleași rigori didactice ca în cazul educației formale, dar care are un caracter mult mai adaptabil și particularizat pe nevoile individului (**Figura 3**).

În sistemul educațional coexistă mai mulți termeni, încetățeniți istoric sau situațional, specifice educației non-formale, cum ar fi: educație extrașcolară, educație complementară, activități extracurriculare, educație nonformală, dar cu aceeași semnificație conturate în ideea unei punți între cunoștințele asimilate în cadrul orelor și cele acumulate în contextul educației informale.

Secolul XXI este considerat unul al cunoașterii, în special al cunoașterii nonformale, cu accent pe autoînvățare, învățare relevantă și conștientă, iar pentru promovarea unui proces educațional circumstanțial apare necesitatea de a crea noi mijloace și ambianțe educaționale, funcțional complementate de școală. Astfel, conform articolului 3 al Codului Educației al R. Moldova, **educația nonformală reprezintă ansamblul acțiunilor instructive proiectate și realizate într-un cadru instituționalizat extrașcolar, constituit ca o punte între cunoștințele asimilate la lecții și cunoștințele acumulate în contextul educației informale**.

Conținutul sistemic al educației nonformale este centrată pe diversificarea tematică a activităților organizate și structurate flexibil, orientate către individualizarea sarcinilor și dezvoltarea abilităților practice / integratorii pe piața muncii. Accepția și metodologia educației nonformale manifestă un plus de adaptabilitate și deschidere în procesul de proiectare – organizare – evaluare a demersului didactic, ceea ce permite validarea dimensiunilor cognitive, afective și practice ale învățării.

Prioritatea de bază a educației nonformale o constituie dezvoltarea competențelor profesionale și sociale. Acestea le oferă elevilor posibilitatea să-și dezvolte competențele lingvistice, de negociere, comunicare și interacțiune cu cei din jur în scopul dezvoltării încrederii în forțele proprii. Astfel, tânărul devine conștient de faptul că „*el învață, ce învață și cum învață*”. Evident că aceste competențe pot fi dezvoltate doar prin intermediul **instrumentelor educaționale** privite ca un mecanism care con-

Figura 3. Elementele metodologice ale educației nonformale

tribuie la transformarea în practică a obiectivelor educaționale, prin implicarea tuturor participanților la procesul de învățare. Aceasta înseamnă că procesul de învățare trebuie să fie unul scurt, dar complet, conținând propria tematică, tehnici, grup țintă, materiale, durată, evaluare, metode de aplicare ... poate fi un exercițiu de simulare, un atelier de creație, un joc de rol, o activitate în aer liber etc.

Cadrul de referință al educației nonformale din Republica Moldova vizează principalele politici educaționale în această direcție și se consolidează pe următoarele funcții:

- *de conceptualizare/ fundamentare*, întrucât definește reperele conceptuale, metodologice și praxiologice și prezintă componentele, demersurile esențiale ale educației și învățământului extrașcolar;
- *reglatoare și normativă*, deoarece definește cadrul de politici de dezvoltare a educației și învățământului extrașcolar, în general, și de dezvoltare curriculară, în special;
- *integratoare*, întrucât stabilește liniamente, conexiunii/ interconexiunii dintre educația formală și cea nonformală (extrașcolară) și, respectiv, educația informală;
- *metodologică*, dat fiind că stabilește formele, metodele de elaborare a produselor curriculare și de aplicare procesuală a acestora;
- *managerială*, întrucât vizează modalități specifice de gestionare a educației și învățământului nonformal în raport cu formele organizaționale și profilurile de activitate.

Rezumând, putem menționa că educației extracurriculare îi revine un rol extrem de important în formarea unei personalități armonioase și echilibrate, aceste având menirea de a asigura o susținere cât mai viguroasă educației formale prin acțiunile sale complementare. Rezonanța educației nonformale asupra sferei psihointelectuale și psihoafective a formabililor depinde de maniera în care reușește să corespundă nevoilor și particularităților fiecărei persoane.

1.2. Cadrul conceptual și metodologic al educației nonformale

Educația nonformală este o dimensiune a societății, fiind influențată în mare parte de procesele ce au loc în această societate: politice, economice, demografice, valorice și de cele educaționale, care devin și factori determinanți ai dezvoltării acestui sector.

Prin natura și specificul său, educația și învățământul extrașcolar atestă însușiri proprii, printre care: varietatea formelor și conținuturilor, diferențierea activităților, formele de organizare având ca scop satisfacerea educației în condiții mai bune și mai variate, prin aceleași influențe formative, însă din perspective inter-, pluri- și transdisciplinare.

Dimensiunea subiectivă în cadrul educațional nonformal se caracterizează prin:

- libertatea comportamentului și a activității, care este determinată de sistemul de valori și orientări ale individului. Libertatea este în legătură directă cu așa indicatori ca: conștientizarea, responsabilitatea, voința, gândirea pronostică, stabilitatea.
- demnitatea – atitudinea valorică internă față de sine și față de ceilalți, axată pe autoaprecierea importanței proprii pentru partenerii de dialog. Demnitatea individuală a omului reprezintă nucleul social al comportamentului social, atitudinal și profesional.
- capacitatea de a dialoga în comportament, activitate, comunicare; orientarea la comunicarea cu partenerul/ partenerii în mod egal, fără a pretinde la monopol sau la adevăr în ultima instanță și acceptarea dreptului altora la diferență.
- autodeterminarea – este privită ca un proces de înțelegere a eu-lui său (a poziției proprii, obiectivelor și a mijloacelor de autorealizare) în cadrul contextual, de corelare a viziunilor proprii

cu cele promovate în societate/ de societate. Esența autodeterminării constă în identificarea și realizarea viziunilor proprii în situații problematizante.

Identificarea acestor patru aspecte caracterizează educația în calitate de proces de formare a calităților umane ale individului/ omului. Această abordare este orientată către asimilarea valorilor, normelor umane; dezvoltarea/ autodezvoltarea creativă și autodeterminarea omului.

Caracterul progresist al educației extracurriculare este determinat de asigurarea coerenței și continuității între educația formală și cea nonformală, precum și crearea condițiilor social-economice și educaționale de realizare a educației și învățământului extrașcolar în raport cu interesele, abilitățile și oportunitățile educabililor.

În contextul tendințelor de a răspunde adecvat la necesitățile concrete de acțiune, a oferi un prim moment de abstractizare prin extragerea de cunoștințe din practică, a facilita obținerea cunoștințelor, se evidențiază trei funcții ale educației nonformale: funcția de recuperare a „lacunelor” educației formale, funcția de complementare a educației formale și cea specifică și de finalități proprii.

Obiectivul general al activităților nonformale constă în dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și mai bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socioculturale prin valorificarea talentelor și abilităților educabililor. În acest context, educația nonformală reprezintă un model de învățare care se referă la eliminarea notelor, a temelor obligatorii și a unei rigurozități impuse, are caracter facultativ sau opțional. Obiectivele specifice ale educației nonformale sunt axate pe:

- inițierea unor activități care să încurajeze aptitudini, valori, competențe și forme de organizare socială, capabile să prelucreze, promoveze și să producă schimbarea și să acorde considerație satisfacerii necesităților existente;
- creșterea oportunităților de angajare;
- transmiterea de cunoștințe de bază și de competențe necesare comunicării și integrării în societate.

Educația nonformală își propune să lărgescă orizontul de cunoaștere al actanților, să creeze condiții optime pentru desăvârșirea personală și/ sau profesională a individului, ori inițierea lui într-un nou domeniu al cunoașterii, să contribuie la recreerea și destinderea persoanei, precum și la petrecerea într-o manieră organizată și agreabilă a timpului liber, să asigure un cadru adecvat de formare a aptitudinilor și de manifestare a talentelor.

Privită ca un excelent al instruirii formale, educația nonformală oferă un cadru practic de aplicare a cunoștințelor teoretice dobândite de formabil în contextul activităților didactice formalizate oferite de instituția de învățământ, creând, astfel, formabililor o bună oportunitate de a-și forma competențele de specialitate și transversale necesare vieții cotidiene prin îmbinarea optimă a cunoștințelor, atitudinilor și valorilor dobândite în sala de curs cu situațiile reale în care acestea trebuie aplicate.

În practică se propun patru opțiuni metodologice de realizare a educației și învățământului extrașcolar ce asigură ca demersul nonformal să articuleze accesibilitatea, diversitatea și creativitatea în realizarea educației, oferind celor interesați fie posibilitatea de a se perfecționa într-un domeniu cu care deja sunt familiarizați, fie de a descoperi un domeniu nou, încă neexplorat (**Figura 4**):

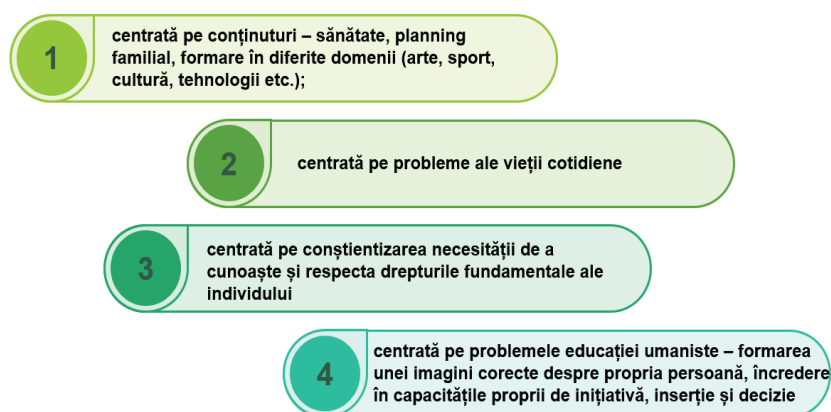

Figura 4. Opțiuni metodologice de realizare a educației extracurriculare

Mai mult, prin intermediul educației nonformale subiectul are o mai mare libertate de decizie asupra domeniului de acțiune, dar și a strategiilor de lucru, răspunzând astfel mai bine intereselor personale și generând motivație intrinsecă.

Conform prevederilor Codul Educației și PLANUL-CADRU pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, ce fundamentează baza conceptuală a educației nonformale, se permite identificarea abordărilor și documentelor de politici naționale, a aspectelor sale teoretice și practice, activitățile extrașcolare sunt organizate în afara orelor de curs prevăzute în Planul de învățământ și pot avea caracter cultural-artistic (cor, cerc de dans, orchestră, artă decorativă aplicată, design, artizanat, pictură, grafică) precum și să asigure cadrul educațional necesar pentru formarea personalității elevului .

Cadrul conceptual al educației nonformale nu poate fi deliberat fără abordarea managementului educațional, definit ca un concept și un proces direcționat spre realizarea obiectivelor prestabilite, prin antrenarea resurselor umane și utilizarea resurselor financiare, manageriale, didactice, logistice etc., în contextul unui mediu nonformal. Principalele funcții ale managementului educației nonformale sunt structurate pe: diagnosticarea și pronosticarea educației nonformale; conceptualizarea și stabilirea domeniilor de activitate; proiectarea strategică și operațională; implementarea/organizarea educației nonformale; monitorizarea, evaluarea și realizarea conexiunii inverse. Valorificarea acestor funcții în cadrul managementului educației nonformale este determinată de tipul, domeniile, formele, finalitățile educației extracurriculare. De modul în care managementul își realizează funcțiile sale și construiește relațiile între colegi și formabili, se conturează impactul și eficiența activităților organizate.

1.3. Etapele proiectării activităților nonformale

Menirea educației de a pregăti tinerii pentru integrarea lor socială ulterioară devine tot mai dificilă, întrucât aceasta nu mai poate fi doar reproducătoare a exigențelor sociale, ci se constituie ca un factor de propulsie socială, de progres, tocmai prin afirmarea caracterului ei prospectiv, iar creșterea calității procesului educațional este determinată de optimizarea demersurilor didactice.

Educația reprezintă cheia învățării și înțelegerii modului de abordare a provocărilor oferite de lumea actuală, iar conceperea transformațională este asigurată de aspectul nonformal a acesteia, care interferează și acoperă o arie extrem de largă de conținuturi, strategii și forme de organizare focusate pe dezvoltarea personală și profesională a populației.

Proiectarea, organizarea și desfășurarea activităților nonformale se realizează în funcție de potențialul intelectual al educabililor deoarece permite extinderea orizontului cultural, amplificarea cunoștințelor în anumite domenii, dezvoltarea unor aptitudini și interese speciale.

Desfășurarea activităților nonformale se axează pe respectarea a două principii: *principiul integrării* ce presupune integrarea activităților în sistemul general de educație, acestea având rol de cultivare a capacității de transfer al achizițiilor învățării în contexte cotidiene și *principiul varietății* ce se referă la varietatea modalităților de realizare a activităților. De aici rezultă și etapele procesului proiectării activităților nonformale:

1. Identificarea nevoilor tinerilor (chestionare, anchete);
2. Planificarea activităților (scenariu/proiectul activității);
3. Identificarea partenerilor (invitați, agenții economici, școli, alte organizații);
4. Alegerea conținuturilor (tematica, caracterul, stilul, inter/transdisciplinaritatea);
5. Repartizarea rolurilor (administrația, cadrele didactice, agenții economici, părinții, sponsorii);
6. Organizarea și desfășurarea activităților (etape, concursuri, participanți, moderatori, echipe, locația);
7. Evaluarea activităților (fișe, criterii, barem de evaluare);
8. Anunțarea rezultatelor (finalități, concluzii, opinii, analiză, rezultate, propuneri).

Procesualitatea proiectării unei activități nonformale pornește de la identificarea problemei ce se cere a fi rezolvată, stabilirea posibilelor soluții rezolutive și selectarea alternativei optime, respectiv construirea designului activităților, urmată de implementarea, monitorizarea și evaluarea impactului acesteia, ciclic ea poate fi vizualizată astfel (**Figura 5**).

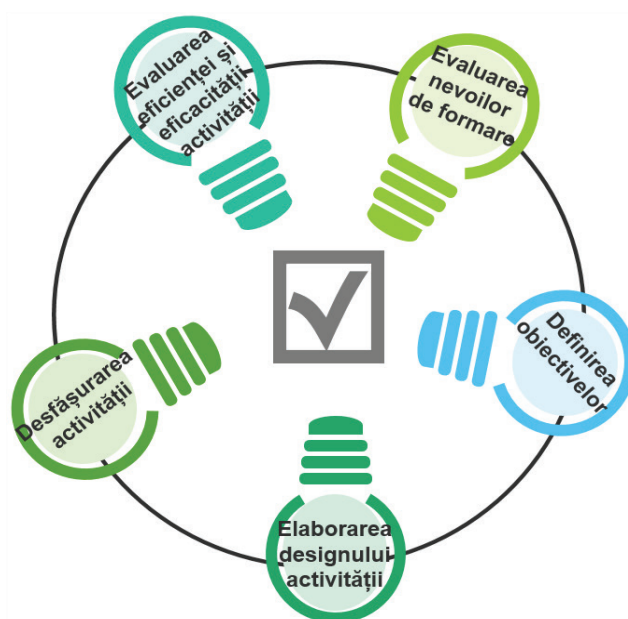

Figura 5. Procesualitatea activităților nonformale

Impactul activităților nonformale depinde de atractivitatea tematicilor abordate, buna coordonare a activității și implicarea cât mai multor factori educaționali cu experiențe relevante pentru activitatea desfășurată. Pentru a concepe o activitate educațională nonformală eficientă cadrul didactic - conceptor trebuie să identifice o metodologie de proiectare, ca exemplu (8):

- ✓ Normativă, bazată pe standarde și prevederi legislative, cu o acțiune VERTICALĂ;
- ✓ Situațională – orientată către problemele de actualitate pentru anumite grupuri țintă și determinate de anumite procese (raportări financiare și fiscale, modificări legislative, proiectarea unor noi produse sau servicii), fiind numite și PUNCTUALE;
- ✓ Axate pe procedurile de identificare a nevoilor de formale - ORIZONTALE.

Operaționalizarea oricărei dintre aceste sisteme presupune identificarea diferenței dintre „a dori și a realiza”, iar conținuturile unei activități se conectează la nevoile și preferințele formabililor, astfel fiind asigurat cadrul referențial de formare a competențelor.

Metodele de formare în cadrul nonformal trebuie să fie participative și motivante, să permită identificarea informațiilor credibile, să stimuleze reflecția și asumarea de responsabilități, or, acestea urmăresc atingerea obiectivelor exprimate prin verbe ca: a identifica, a analiza, a argumenta, a sintetiza, a aplica, a acționa, a evalua. Organizarea activităților nonformale din perspectiva interdisciplinarității oferă cele mai eficiente modalități de formare a actanților, ce permite explorarea propriei educații integrale, îi stimulează și le cultivă stilul unui generator de căutări, le dezvoltă spiritul de apartenență.

Dinamismul vieții contemporane, caracterul pragmatic și curios al tinerii generații identifică nevoia dezvoltării reflecției și a gândirii critice în varii situații, or acestea depășesc considerabil abilitățile de multitasking. Sporirea relevanța și certificarea dimensiunilor extracurriculare poate fi realizată prin dinamizarea procesului de formare, integrarea și valorificarea experiențelor de învățare prin implicarea elevilor în cadrul realităților imprevizibile, crearea unui cadru de exersare pentru ai înlesni formabilului cât mai multe succese.

Lansarea la o vârstă fragedă a tinerilor pe piața muncii determină ca educația nonformală să fie bazată pe antrenarea abilităților tehnice, capacitatea de a judeca și a acționa în diferite sfere de activitate, prin intermediul cărora elevii ar putea dezvolta strategii în a rezolva probleme și a lua decizii. Pentru realizarea acestui obiectiv apare necesitatea amplificării capacității și disponibilității formabililor către relații și valori ce ar permite validarea nivelului de responsabilitate, cooperare, comunicare, gestionarea situațiilor – problemă, empatie.

Cuantificarea progresului în cadrul educației extracurriculare este determinat de impactul instruirii și feedback-ul participanților, iar aplicarea unei evaluări de tip Follow-up permite constatarea nivelului de performanță în raport cu competențele dobândite. Valența educativă a activităților extracurriculare valorifică **(Figura 6):**

- realizarea unei identități corporative sau proprii a activității non-formale;
- dezvoltarea relațiilor de colaborare între elev-elev, elev-profesor, elev-agent economic în vederea dezvoltării competențelor profesionale;
- implicarea elevilor în procesul de cercetare a nevoilor și preferințelor individuale;
- cultivarea deprinderilor practice ale elevilor prin activități de simulare;
- formarea competențelor de negociere, aprovizionare, comercializare, etalare, promovare, comunicare, completarea documentelor specifice, gestionarea financiară.

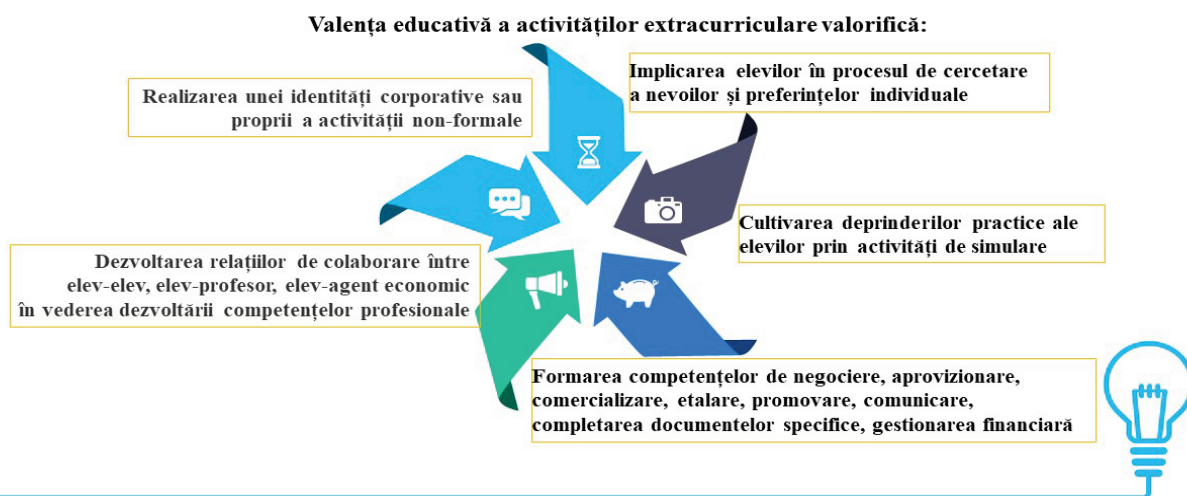

Figura 6. Valența educativă a activităților extracurriculare

Deși educația nonformală desemnează o realitate educațională care este mai puțin fundamentată, ea permite utilizarea eficientă și plăcută a timpului liber al formabililor, dezvoltarea vieții asociative și a capacităților de cooperare în rezolvarea unor sarcini complexe.

Una dintre cele mai importante premise în a opta pentru activitățile nonformale ține de impactul pe care educația extracurriculară îl are asupra dezvoltării personalității formabilului. Mai mult ca atât, în momentul în care o Instituție Profesională Tehnică optează ca în pregătirea profesională a elevilor să integreze diverse activități cu impact de integrator (concursuri, cercuri, workshop-uri, vizete în cadrul entităților cu profil etc.), acesta va permite valorificarea calității studiilor și sporește atractivitatea programelor de formare profesională tehnică.

Rezumând, putem menționa că educației extracurriculare îi revine un rol extrem de important în formarea unei personalități armonioase și echilibrate, aceste având menirea de a asigura o susținere cât mai viguroasă educației formale prin acțiunile sale complementare. Rezonanța educației nonformale asupra sferei psihointelectuale și psihoafective a formabililor depinde de maniera în care reușește să corespundă nevoilor și particularităților fiecărei persoane.

II. MANAGEMENTUL SEGMENTULUI NONFORMAL

2.1. Contextualizarea nonformalului în sistemul educațional: de la

Meta spre particular

Abordarea segmentului nonformal din perspectiva managementului determină necesitatea validării dublei direcții de evoluție a termenului, conceptualizat prin educație. Managementul activităților nonformale la nivel global, se realizează prin concretizarea ierarhiei de distribuție a rolurilor și a funcțiilor fiecărei entități statale în procesul de planificare / organizare a nonformalului și managementul particularizat prin activitatea nemijlocită a unei instituții de învățământ.

Modul în care își exercită atribuțiile ce le revin fiecărei entități în parte, determină direct distincția dintre cele două moduri de abordare a conceptului. Privit dintr-o perspectivă globală, managementul activităților nonformale în Republica Moldova (ca sistem și subsistem) catalizează un ansamblu de entități interdependente, rolul decisiv avându-l Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova (a se vedea schema).

Calitatea și eficiența managementului activităților nonformale la nivel global determină direct rolurile și funcțiile fiecărui subsistem / subdiviziune, iar activitățile nonformale generate nemijlocit de o entitate educațională în parte, contribuie la stabilirea unui cadru / context facil învățării prin abordarea dimensiunii angajate. Totodată, modul în care își exercită atribuțiile ce le revin în planificarea, organizarea și coordonarea activităților nonformale revendică asigurarea calității actului formativ și desfășurarea procesului educațional în condiții de eficiență maximă.

Potrivit studiului realizat recent de cercetătoarele Poștan Liliana și Ludmila Botnar: „Problema managementului educației și învățământului extrașcolar (nonformal) constituie obiectul unei provocări majore privind dezvoltarea sistemului de învățământ pe termen mediu și termen lung (Programele de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030”): „Lipsa unor politici clare în domeniul educației extrașcolare relevante și coerente educației formale a elevilor; inexistența unui concept modern de management al educației nonformale; nivel insuficient de interacțiune a diferitor sectoare care au în subordine instituții de educație nonformală; nivel scăzut de profesionalizare a cadrelor didactice din sistemul dat”.

Dacă analizăm documentele naționale de politică educațională, ne convingem că aspectele ce țin de educația nonformală, sunt echivoce și indefinite. Reconceptualizarea managementului educațional la nivel de sistem dezvoltă câteva orientări strategice: promovarea unui management al activităților nonformale participativ și eficient, dezvoltarea pârghiilor de eficientizare a educației nonformale, dezvoltarea managementului materialului didactic accesibil și util pentru organizarea segmentului nonformal, corelarea strategiilor de consolidare a statului educației nonformale, identificarea și structura managementul educației nonformale în Republica Moldova, implementarea mecanismelor managementului educației nonformale, organizarea, evaluarea și comunicarea rezultatelor și, evident, eficientizarea ulterioară a demersului formativ nonformal capabil să valideze premisele apriorice educației. În prezent încă nu au fost stabilite clar conexiunile și rolurile fiecărei structuri manageriale responsabile de segmentul nonformal. De aceea, schema ce urmează, (**Figura 7**) este una cu care se vehiculează în literatura de specialitate și pe care am preluat-o ca fundament în această lucrare.

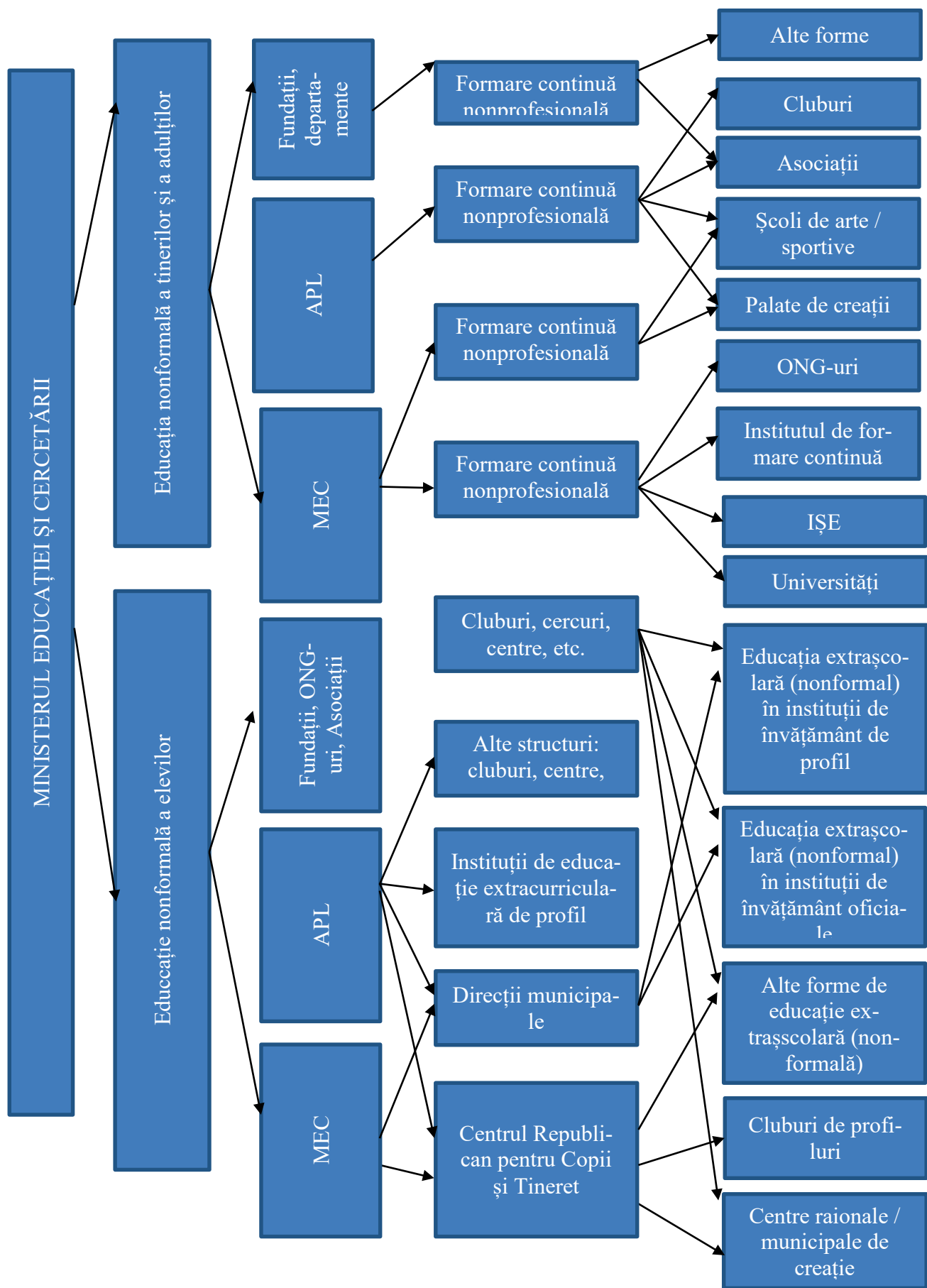

Figura 7. Structura și managementul educației nonformale în Republica Moldova

Or, organizarea activităților nonformale – dimensiune *meta* este reflectată în documentele reglatorii fragmentar, accentul fiind pus pe normarea activității didactice. Așadar, deși educația non-formală și-a certificat, în ultimii ani, poziția formativă, fiind literalmente importantă în planul condiționării relației beneficiarilor educației cu contextele reale, exterioare învățării propuse la clasă, totuși la nivel *meta* procesul încă se confruntă cu diverse provocări.

Scoaterea în relief a segmentului dat, prin coordonarea procesului la nivel *meta / particular* va determina, în cel mai apropiat timp, familiarizarea elevului (beneficiar direct al educației) cu strategiile alternative de învățare, condiționând asimilarea eficientă a conținuturilor care, în planul formal, par a fi extrem de teoretizate. Acest lucru se întâmplă în contextul în care, elevul percepe cadrul nonformal prielnic învățării, secolul al XXI-lea aferent dinamismului existențial, provocând o circulație interdependentă direct a învățării cu variile oportunități pe care le oferă societatea.

Deci, sarcina definitorie care îi revine sistemului de management al nonformalului rămâne a fi dezvoltarea comportamentului prosocial al educabililor, prin aplicarea instrumentelor / pârgghiilor formative disponibile (ierarhic prin apel la meta organizare și dirijare) și particular (concret în cazul unei instituții de învățământ sau chiar în cazul organizării la nivel de clasă / grup de elevi).

Există numeroase paradigme ale managementului educațional nonformal, însă niciuna dintre ele nu sunt totalmente exhaustive și nu determină o viziune clară în raport cu funcțiile și rolurile fiecărei subdiviziuni luate în parte. Acest lucru este demonstrat de studiile realizate în domeniu, dar și de rezultatele valorificate de comunitatea educațională la nivel macro și micro segmental. Analizând cercetările recente (vezi articolul **Managementul educației nonformale în Republica Moldova: studiu analitic context analitic**), constatăm cu ușurință că deși există unele caracteristici specifice domeniului nonformalului reflectate în politicile educaționale, cum ar fi:

- diversitatea și dispersarea structurilor manageriale;
- diversitatea formelor și domeniilor de educație nonformală;
- implicarea neobligatorie a formabililor în procesul de educație nonformală în raport cu interesele și oportunitățile proprii;
- lipsa unor standarde de conducere a educației nonformale;
- diversitatea cadrului curricular și didactic;
- diversitatea surselor de finanțare etc.

Un cadrul legal de referință, care ar fi capabil să structureze ierarhic și relațional rolurile și sarcinile directe ale managementului segmentului nonformal (spre deosebire de segmentul formal), încă nu există. În această logică, pornind de la definiția oferită conceptului: „*Managementul educației nonformale este un concept și un proces direcționat spre realizarea obiectivelor și funcțiilor structurilor, prestatoare de servicii în domeniul educației nonformale, prin antrenarea resurselor umane și utilizarea resurselor financiare, manageriale, didactice, logistice etc., în contextul unui mediu nonformal.*”, putem conchide că managementul educației nonformale se centrează pe aspecte administrative, într-un context organizațional, care, însă, nu este bine definitivat de politicile educaționale existente. În sens larg, conceptul este certificat de existența, pe de o parte a structurilor responsabile de organizarea segmentului nonformal, pe de altă parte de procesul în sine (la nivel particular / instituțional) care face posibilă atingerea obiectivelor formulate prin organizarea segmentului referențial unei activități. Ceea ce însă stagnează valorizarea segmentului ca unitate distinctă de formal rămâne a fi lipsa unui cadrul legal concretizat prin documente reglatorii. Or, „Educația non-formală, alături de cea formală, reprezintă o formă de realizare a educației pe parcursul întregii vieți, care semnifică „un proces stadial, orientat spre înțelegerea mai profundă a lumii și îmbogățirea cumulativă a potențialului creativ al personalității”. În acest context, analizând documentele interna-

ționale de politică educațională, ne convingem că aspectele ce țin nemijlocit de organizarea segmentului dat sunt pe agendă, managementul educației nonformale făcând parte din cadrul politicilor educaționale și reflectând tipologia și particularitățile educației nonformale: a elevilor, tinerilor, adulților; educației extrașcolare/extracurriculare în cadrul instituțiilor oficiale de învățământ și în afara acestora; formarea profesională și cea nonprofesională continuă; complementară, extinsă, contrapusă educației formale. La nivel național însă, lucrurile stau altfel, întrucât în Republica Moldova, educația nonformală, ca sistem și subsistem, este reglementată normativ fragmentar, iar managementul educației nonformale, ca sistem și subsistem, nu este reglementat nici într-un document de politici educaționale. În plan operațional, unele funcții ale managementului educației nonformale se realizează de către structurile manageriale din cadrul educației formale sau ale organelor de conducere de nivel local, de alte structuri ale unor prestatori de servicii ale educației nonformale, de instituții de învățământ în mod particular.

Fără îndoială, sectorul principal în care o țară civilizată investește rămâne a fi educația. Dar, conceptul dat trebuie privit tridimensional, prin asigurarea independenței logice dintre formal, nonformal și informal. Progresul educației și sustenabilitatea acesteia poate fi asigurată doar prin prisma asumării importanței valorice a celor trei segmente indispensabile formării integrale a personalității umane. Evident, prin schema de mai sus, definită de cercetătorii autohtoni, putem stabili existența unui oarecare sistem de control a segmentul nonformal. Rămâne însă deschisă problema abordării funcționale și reglării a fiecărui subsistem în mod particular. Această misiune devine parte a acestei cercetări înguste, pe care ne-am propus să o realizăm în acest capitol, prin referire directă la rolul și funcțiile managementului activităților nonformale la nivel de instituție.

Integralizarea conceptului de nonformal, prin stabilirea autonomiei referențiale conjuncturii formative specifice acestui segment al educației, permite, cu discernământ, să recunoaștem statutul și potențialul educativ al extracurricularului, ca spațiu complementar de dezvoltare a subiectului educației. Scopul organizării activităților nonformale însă diferă semnificativ în funcție de cadrul organizațional și conținutul al activității în proiecție. Or, conceptul este abordat bidimensional: ca componentă a managementului instituțional (poziția managerului), ca proces în sine (prioritar devenind aici rolul mediatorului educației - profesorul).

Managementul activităților nonformale instituționale, prin asumarea rolului managerului (director, director adjunct pentru instruire și **educație**), constă în proiectarea, organizarea, monitorizarea și utilizarea unui set de instrumente de gestionare a relației triadice: manager - profesor - elev (**Figura 8**). Pe de altă parte, ca proces în sine, managementul activităților nonformale determină transpunerea în practică a setului de instrumente manageriale, dezvoltând relația triadică: profesor - elev - elev.

Organizarea, conceptualizată din perspectiva didacticii, este un proces care nu poate fi privit separat de proiectare și realizare, iar în viziunea lui N. Silistraru reprezintă „organizarea reprezintă activitatea complexă de asigurare ordonată, disciplinată, rațională, coerentă și eficientă a activităților didactice, a forțelor și mijloacelor umane și materialele necesare punerii în funcție a componentelor procesului de învățământ – obiectivele, conținuturile, strategiile didactice, evaluarea și îndeosebi, formele de activitate didactică”.

Prioritizarea, în cazul comprehensiunii conceptului din perspectiva managementului instituțional, se extinde dimensional, cuprinzând categoriile: funcțional, structural, operațional. Prin urmare, proiectarea și organizarea educației nonformale la nivel instituțional, revendică asigurarea funcționalității categoriilor enumerate, fiecare având rol distinct: *Dimensiunea funcțională* vizează: finalitățile macrostructurale (scopul educației) și finalitățile microstructurale (competențele generale /

specifice / obiectivele educaționale); *Dimensiunea structurală* vizează: organizarea educației non-formale pe profiluri de interes, inclusiv proiectarea și organizarea activităților extracurriculare pe parcursul anului de studii (conform graficului educațional); *Dimensiunea operațională* vizează: - proiectarea, organizarea și realizarea unor activități educaționale concrete.

Dar, în managementul activităților extracurriculare un rol distinct îl deține și managerul, acesta, prin consolidarea nivelului ierarhic superior, determină simbiotic, asumarea mai multor roluri asociate poziției pe care o deține, cum ar fi: reprezentant al comunității academice, decident, organizator, mediator, evaluator (**Figura 9**). Așadar, pornind de la dimensiunile: funcțională, structurală și operațională, ce asigură nemijlocit proiectarea și organizarea nonformalului, dar și reieșind din rolurile atribuite managerului, putem constata o interdependență logică (**Figura 10**):

Figura 8. Perspectiva triadică a interdependenței dintre actanți

Sistemul relațional reprezentant mai sus nu va fi însă considerat complet fără apel la structura triadică reprezentată mai jos:

Reprezentant al comunității educaționale

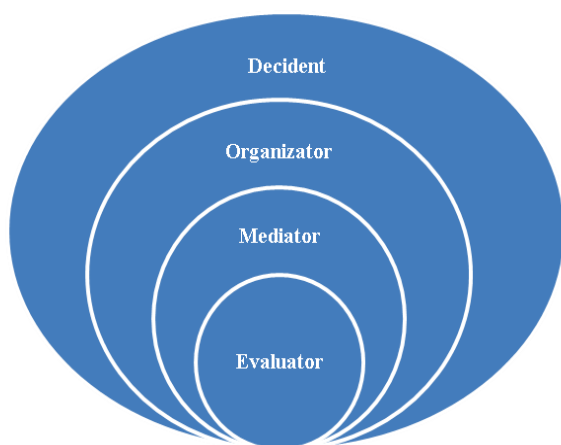

Figura 9. Rolurile asumate de manager

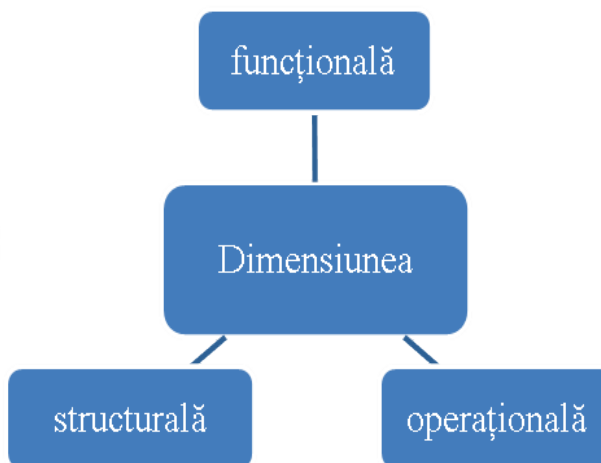

Figura 10. Dimensiunile MG

Activitățile extracurriculare oferă oportunități pentru dezvoltarea unor competențe, în raport cu anumite obiective, determinând asigurarea și menținerea succesului educațional al actantului primordial al educației – elevul (acest factor explică, cu discernământ, poziția bazică pe care o deține)

ne în piramida traidică de mai sus). Prezentând un criteriu definitoriu atât pentru dezvoltarea socială a elevului, cât și pentru cea personală, nonformalul, prin demersuri specifice și particulare, favorizează consolidarea competențelor – cheie. Deși activitățile curriculare urmăresc, în esență, aceleași finalități, totuși ele nu certifică la maximum valorificarea unor competențe precum: dezvoltarea unor abilități interpersonale, capacitatea de a lucra în echipă, deprinderi de învățare a modului cum să înveți (deprinderi cognitive), aptitudini lingvistice, tehnice, de exprimare culturală, social - civice, antreprenoriale, matematice și, evident, competența de creativitate.

Educația nonformală se concentrează pe 4 domenii fundamentale care antrenează, în funcție de specific, mai multe profiluri, conform schemei (**Figura 11**):

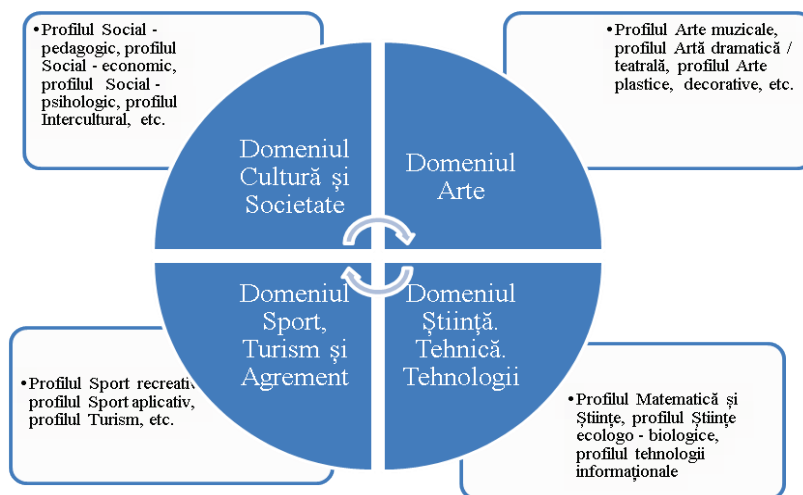

Figura 11. Domeniile fundamentale și profilurile nonformalului

Domeniile / profilurile specifice se pliază perfect cu funcțiile proiectării nonformalului, convergând în procesul amplu de management, către o viziune comună: formarea beneficiarului.

Există mai multe teorii privind clasificarea funcțiilor educației nonformale. Luând în considerare caracterul integrativ al viziunilor existente (ale autorilor consacrați în domeniu), vom exprima în continuare viziunea proiectării activităților în contextul educației nonformale (după M. Stoica), adaptate prin prisma activității manageriale:

- ✓ **Funcția de anticipare:** permite cadrului managerial / didactic ca, prin stabilirea finalităților educaționale (ideal, scopuri, obiective), să anticipeze schimbările (la nivel economic, științific, social-politic și cultural) la care urmează să se ajungă în urma proiectării activităților. Această funcție este foarte importantă, deoarece permite cadrului managerial / didactic ca, din multitudinea variantelor, acțiunilor, tehnologiilor educaționale, să selecteze cea variabilă, care ar asigura și realiza relația dintre proiectare - organizare - desfășurare, rezolvând situațiile de învățare propuse în diverse contexte educaționale nonformale.
- ✓ **Funcția de orientare** (sau de direcționare a activității) asigură orientarea activităților educaționale în direcția dezvoltării la beneficiari a competențelor intelectuale superioare (inteligentă, aptitudini, gândire critică, creativitate), stimulând motivația învățării. Prin proiectarea activităților în instituție se urmărește formarea unei personalități integre și creative, care ar putea face față cerințelor societății contemporane.
- ✓ **Funcția de organizare.** Această funcție se concretizează în organizarea întregii activități educaționale.

- ✓ **Funcția de dirijare a activităților educaționale** se realizează prin managementul acestor activități, care poate fi organizat și desfășurat la nivel macro (MEC, Organului local de specialitate în domeniul învățământului) și / sau la nivel micro (în instituția de învățământ) prin: managementul proiectărilor anuale ale activității nonformale, a resurselor informaționale, umane, procedurale și materiale.
- ✓ **Funcția de reglare – autoreglare** se realizează prin feed-back, pe baza informațiilor primite de la cadrele manageriale / didactice din instituțiile de învățământ, privind implementarea reformelor pentru educația nonformală.
- ✓ **Funcția de decizie** presupune asumarea din partea cadrelor manageriale / didactice al rolului de factor de decizie în acțiunea de proiectare - organizare - realizare a activităților educaționale la nivelul instituțional.

Reieșind din complexitatea funcțiilor corelative segmentului nonformal, e cert că dimensiunea de management asumată sine qua non, trebuie să se rezume neapărat la flexibilitatea și interdependența funcțiilor, or, educația nonformală se adaptează în permanență la necesitățile beneficiarului educației, prin prisma unor principii clar dezvoltate ce permit realizarea segmentului ca atare.

2.2. Cadrul didactic - identitate intermediară între formal și nonformal

Exercitarea funcției de cadru didactic necesită eforturi majore în secolul în care educația formală, deși fundamentală procesului de achiziție a competențelor, nu asigură în totalitate oportunitatea de a excela. Catalizând un spectru larg informațional, educația formală (indispensabilă de altfel), exceptează formarea creativ - practică a elevului. De aceea, actualmente, se revendică ipoteza potrivit căreia educația membrilor sociali depinde de reușita simbiozei formal - nonformal, constituită de cadrul didactic mediator.

Reieșind din dinamismul și complexitatea relațiilor sociale consolidate actualmente, e cert că un cadru didactic trebuie neapărat să-și atribuie mai multe roluri, jonglând cu acestea fără a fi vizibilă trecerea de la contextul formal la cel nonformal și invers. Flexibilitatea cu care acesta va prelua, în contexte diferite, rolul de facilitator al educației formale / nonformale, îi va permite să se adapteze și să adapteze beneficiarii la schimbările permanente impuse de progres.

Așadar, în afară de cunoștințe teoretice și practice, un cadru didactic modern trebuie să dea dovadă de flexiune. Mai mult, el trebuie să sesizeze schimbările ca oportunități de învățare, profițând în urma valorificării atuurilor creatoare, fie acestea se revendică într-un context formal sau nonformal.

Un bun profesor trebuie să inspire beneficiarilor educației excelență, să-i inspire să învețe lucruri noi, să-i intereseze apelând la diverse forme / tehnici / strategii de formare, să aibă talent organizatoric, să poată facilita neobservabil tranziția dintre formal și informal, să creeze contexte pentru evoluția formativă a subiecților educației, să contribuie la întregirea segmentelor curricular și extracurricular. Toate acestea trebuie „trecute” prin prisma asumării rolului de „formator - intermediar” între segmentele amintite. Or, un cadru didactic desăvârșit revendică rol prioritar ambelor structuri formative.

Cadrul didactic deține un rol decisiv în ceea ce privește medierea educației. Acest lucru este demonstrat de comunitatea educațională prin organizarea și desfășurarea diverselor activități, ce reușesc să asigure coerența și coeziunea logică între cele două segmente.

În contextul învățării pe tot parcursul vieții, segmentele formal și nonformal devin, prin proiecția medierii reușite a cadrului didactic, două fațete ale aceleiași monede, care, prin încercarea de a răspunde intereselor și preocupărilor beneficiarilor, revendică un obiectiv comun. Astfel, asigu-

rând relevanța parteneriatului educativ, cadrul didactic - mediator are rolul unic de a oferi spațiul necesar elevilor pentru a învăța. Potrivit lui Kolb, procesul învățării urmărește traseul ciclic a patru elemente care determină paradigmatic procesul comprehensiv. Și tot, potrivit cercetătorului, procesul ciclic, care urmează a fi prezentat, poate avea orice punct inițiativ. Oricare ar fi impulsul învățării, rezultatul final trebuie să rezulte din progresie. Unica condiție, în vederea validării ciclului, derivă din parcurgerea obligatorie a celor patru elemente ale formării:

- experiența concretă;
- observația reflexivă;
- conceptualizarea abstractă (crearea de generalizări sau principii care integrează observațiile în teorii);
- experimentarea activă - prin care se testează ceea ce s-a învățat în situații noi și mai complexe.

Schema propusă de Kolb (**Figura 12**), prioritizează beneficiarul educației, acordându-i spațiul necesar pentru autoinstruire. Prin urmare, învățarea din perspectiva lui Kolb avantajează demersul formării în baza experimentului, beneficiarul educației dobândind, de cele mai multe ori, abilitățile de autogestionare a fluxului informativ receptat. Experiența apare ca o problemă de gândire, îi dă sens formării și determină atracția beneficiarului spre învățare.

Prin urmare, într-o instituție de învățământ, atât cadrul de conducere, cât și cadrul didactic trebuie să lucreze asupra dezvoltării sferei experienței concrete (prin prisma valorizării personalului și a profesionalului), pentru a influența calitatea procesului educațional în ansamblu și a segmentului nonformal în mod particular.

Kolb atrage atenția la relaționarea ciclică și eficientă a procesului comprehensiv, accentuând totodată relevanța tuturor elementelor în realizarea circulară a demersului.

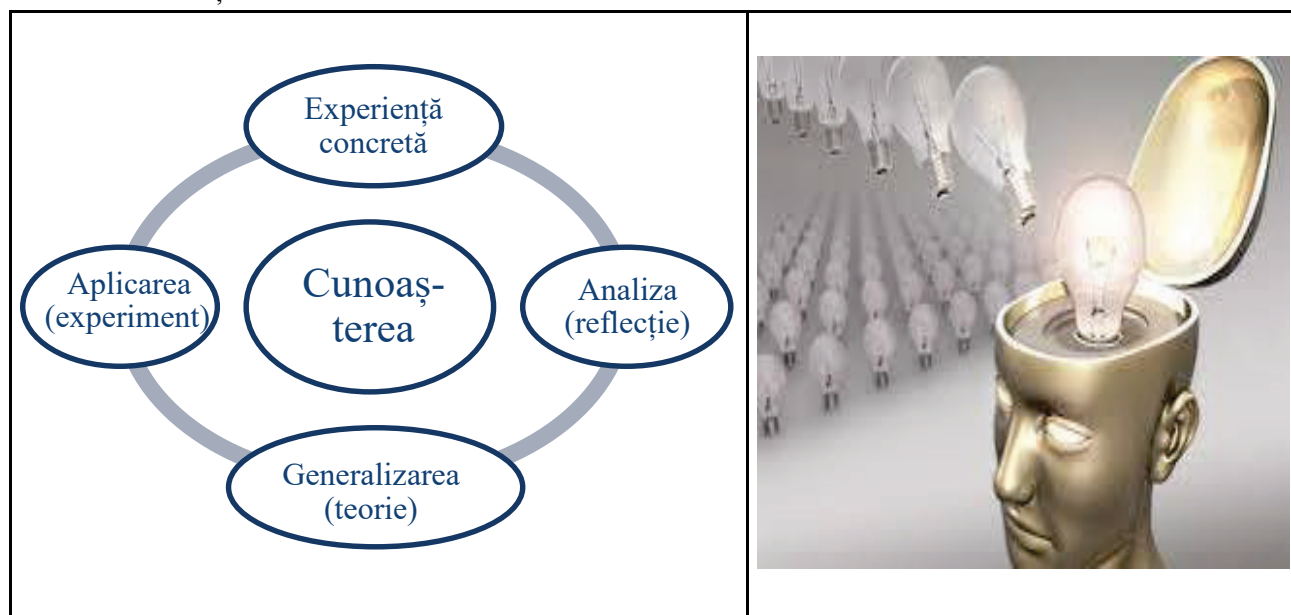

Figura 12. Reprezentarea grafică a modelului propus de KOLB

Învățarea experiențială nu este asemănătoare cu învățarea ghidată teoretic (formal), în care elevul joacă deseori rolul de receptor pasiv al educației. Educația prin experiență este o modalitate formativă în care cadrul didactic se angajează în mod intenționat cu elevii în experiență directă și reflecție concentrată, pentru a crește nivelul cunoștințelor, a dezvolta abilități, a clarifica valorile și a dezvolta capacitatea oamenilor de a contribui la bunăstarea comunităților lor.

De aceea învățarea experiențială este mai mult specifică învățământului nonformal, deoarece învățarea într-o formă clasică, presupune și o abordare formală a conținuturilor, cadrul didactic având în cazul educației formale, rolul de formator – expert. În învățarea experiențială însă, beneficiarul devine o parte activă a procesului, acumulând cunoștințe și contribuind în mod direct la propria dezvoltare personală. În învățământul clasic, cel mai adesea, profesorul transmite informațiile tuturor elevilor, dar nu are feed-back imediat, în timp ce în procesul de învățare experiențială, fiecare persoană este importantă, iar feed-backul nu se lasă așteptat, cadrul didactic devenind un mediator – facilitator între conținutul formal și contextul nonformal de învățare. Învățarea prin experiență creează un dialog între profesor și elev - întrebările sunt menite să îmbunătățească actul educațional, fie el formal sau nonformal. Învățarea clasică se bazează pe teorie, în timp ce cea experiențială se bazează pe percepție. Învățarea prin experiență implică emoții și sentimente, aceste două componente fiind factori decisivi în obținerea unui proces optim de învățare, predilect în mare parte pentru segmentul nonformal.

Exercitarea rolului de mediator în educația nonformală necesită eforturi majore și un ansamblu de competențe, dar, în același timp, oferă o oportunitate excelentă de a influența schimbarea pozitivă la nivel de proces educațional și cultură organizațională, de relațiile cadru didactic – elev și rezultatele academice în ansamblu, astfel încât profesorul să devină clar instanța promotoare a practicilor derivative succesului.

În concluzie, medierea formelor recurente învățării (formal / nonformal) devine o provocare, dar și o invitație la dezvoltarea și descoperirea potențialului elevilor, iar modelul învățării ales potrivit, derivativ formării participative și nu a formării de tip condițional, facilitează dezvoltarea armonioasă a beneficiarului, care devine astfel partener al învățării, rezultat, dar și subiect al experienței recurente – existența. Conchizând, actualizăm ciclul învățării propus de Kolb atât de potrivit exersării în cadrul proiecției manageriale a segmentului nonformal, prin asumarea rolului central de mediator al învățării pe care îl are de facto un cadru didactic performant. Or, din diversele roluri pe care le asumă acesta în contextul formativ: de facilitator, de formator, de coach, de expert, de manager, etc., esențială rămâne a fi facultatea de păstra substanța umană, care, în cazul dat perfect absoarbe funcția de mediere între formal / nonformal / informal, prin acțiunile asumate și orientate: FAC – SIMT – GÂNDESC – ÎNCERC (**Figura 13**).

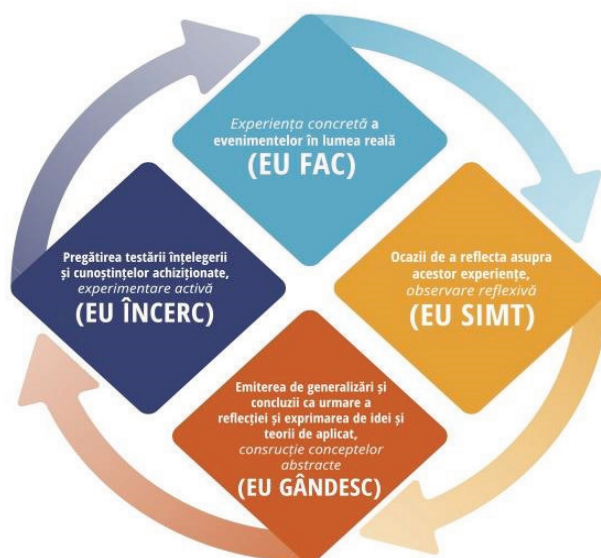

Figura 13. Ciclul învățării

2.3. Aspecte psihologice ale activităților nonformale (Caracterizare generală)

Profilul psihologic al educabilului din ÎPT se proiectează și prin prisma activităților nonformale, care au un rol semnificativ în dezvoltarea, modelarea și remodelarea personalității acestuia, fiindcă oferă o platformă eficientă pentru descoperire, învățare și evoluare. Ținând cont de faptul că actualmente ritmul de viață este din ce în ce mai rapid datorită dinamicii transformărilor tehnologice și științifice, accesului către informație, comunicare și socializare, tinerii de azi sunt mult mai sofisticăți în gândire, mai sensibili în raport cu schimbările, emancipați în perspectiva deschiderii către nou și noi trebuie să recunoaștem că tocmai trăim vremea când învățăm și noi de la ei și încercăm să regândim întregul sistem educațional din perspectiva relaționării, schimbului, deschiderii, coparticipării și participării active, a comuniunii și împărtășirii. În așa mod, activitățile extracurriculare au un impact profund asupra vieții interioare a elevului, influențând atât aspectele emoționale, cât și cele cognitive și sociale, căci sunt complexe și variate, influențate de o serie de factori, inclusiv personalitatea participantului, natura și scopul activității, precum și mediul social și cultural în care acestea au loc.

Vârsta aflării în ÎPT se caracterizează prin trecerea spre maturizare și integrare în societatea adultă, cu solicitările ei sociale, politice, familiale, profesionale etc. În această perioadă are loc cea mai intensă dezvoltare psihică a omului prin evoluția laturii cognitive, afective și evolutive, prin elaborarea idealurilor, a concepției despre lume etc. Astfel, ei se confruntă cu o serie de nevoi noi care apar (**Figura 14**):

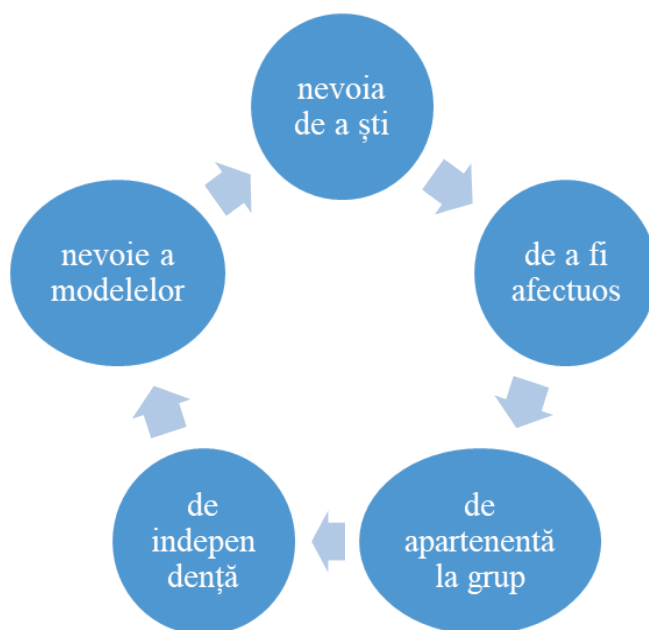

Figura 14. Serie de nevoi noi care apar

Nevoia de a ști se transformă în adolescență în nevoia creației cu valoare socială, iar nevoia de a fi afectuos capătă forma unui nou egocentrism, care treptat se dezvoltă în reciprocitate afectivă pe parcursul maturizării afective și emoționale. Egocentrismul este expresia convingerii adolescentului că se află în centrul atenției și că ceilalți îi observă în detaliu și îi evaluează activitățile. *Nevoia de grupare* se axează pe criterii și preferințe, pe când *nevoia de independență*, de autodeterminare devine nevoia de desăvârșire, autodepășire, autoeducare în adolescență. *Nevoia de imitație* se transformă în nevoia de a se exprima ca personalitate. Sub imperiul acestor nevoi adolescentul

dezvoltă instrumentarul psihic necesar, astfel se consolidează structurile gândirii logico-formale și de asemenea capacitatea de interpretare și evaluare, de planificare, de anticipare, de predicții, spiritul critic și autocritic, precum și caracterul de sistem al gândirii.

Aceste nevoi pot fi satisfăcute și prin participarea la diverse activități nonformale, care au o influență semnificativă asupra vieții interioare și a eului elevului, contribuind la dezvoltarea identității, a pasiunilor și a abilităților personale. Aceste activități oferă un cadru în care elevii își pot exprima și explora interesele, valorile și aspirațiile lor, contribuind astfel la formarea unui eu solid și autentic, căci participarea la aceste activități oferă elevilor oportunitatea de a experimenta și de a-și descoperi interesele și talentele. Prin implicarea în diferite activități, elevii pot explora diverse aspecte ale personalității lor și pot începe să-și contureze *identitatea* lor unică. Iar succesele și realizările în cadrul activităților extracurriculare pot consolida încrederea în sine a elevilor și respectul de sine. Atunci când un elev observă că poate excela într-un anumit domeniu sau că poate depăși obstacolele, acest lucru poate întări sentimentul său de valoare și *încredere în propriile capacități*. Totodată, putem accentua că interacțiunea cu alți elevi și cu mentori în cadrul activităților extracurriculare poate contribui la *dezvoltarea abilităților sociale și a relațiilor interpersonale*. Lucrul în echipă, rezolvarea de probleme și comunicarea sunt aspecte esențiale ale multor activități și pot facilita îmbunătățirea abilităților elevilor în aceste domenii. Tot aici se oferă oportunități de a experimenta eșecul și de a învăța să facă față acestuia într-un mediu sigur și accesibil. Înțelegerea că eșecul face parte din procesul de învățare și că poate fi depășit poate ajuta elevii să-și dezvolte *reziliența* și să-și adapteze perspectivele și strategiile în viitor. De asemenea, aici au oportunitatea de a reflecta asupra *valorilor și obiectivelor* lor personale și de a lua decizii în conformitate cu acestea. Participarea la activitățile care sunt în concordanță cu valorile și interesele lor personale poate ajuta elevii să-și definească mai clar ceea ce este important pentru ei și să-și stabilească obiective realiste și motivante. Participarea la diverse activități este adesea alimentată de o *motivație internă* puternică și un angajament profund. Indivizii pot fi motivați de pasiunea pentru activitatea respectivă, dorința de a-și dezvolta abilități sau interesele personale. Persoanele angajate în activități extracurriculare tind să fie perseverente și dedicate, angajându-se în practică și îmbunătățire constantă. Tot aici, implicarea necesită o *gestionare eficientă a timpului și o disciplină personală*. Indivizii învață să-și organizeze agenda pentru a se ocupa de sarcini academice, activități extracurriculare și alte angajamente. Aceste abilități sunt transferabile și pot fi extrem de valoroase în contextul profesional și personal.

2.4. Particularități ale proceselor psihice cognitive ale educabilului

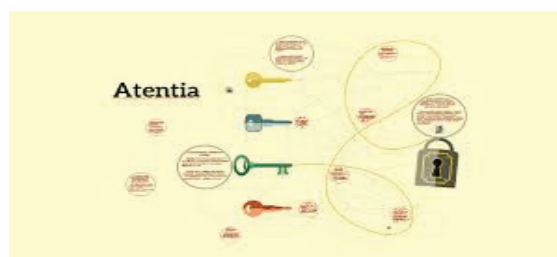
Sensibilitatea este facultatea de a percepe impresiile venite de la corp sau din lumea exterioară. Ea este legată de integritate și de maturizarea căilor nervoase. Un progres remarcabil înregistrează sensibilitatea vizuală și auditivă, dar și întreaga sensibilitate. Proprietatea organismului de a recepționa factorii indiferenți, de a stabili un raport cu sens biologic între ei și cei necondiționați poartă denumirea de sensibilitate. În aceeași ordine de idei, putem menționa că nonformalul le oferă adolescenților oportunități de a interacționa și colabora cu alți tineri. Aceste interacțiuni sociale contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare, empatie și cooperare, ceea ce poate crește și îmbunătăți *sensibilitatea* psihologică a lor față de nevoile și emoțiile celorlalți, dar și față de ei înșiși.

Gândirea este un proces de mare complexitate. Gândirea este o succesiune de operații care duc la dezvoltarea unor aspecte importante ale realității și la rezolvarea unor probleme. În adolescență specific este studiul operațiilor formale, care semnifică punctul terminus în evoluția gândirii și a inteligenței. Se constată o nevoie de sistematizare a cunoștințelor, care poate cauza un anumit schematism al gândirii. Adolescentul poate raționa amplu inductiv, apoi deductiv, adică logic. În procesul asimilării noțiunilor științifice sporește considerabil operativitatea gândirii lor, capacitatea de a gândi logic, abstract, cauzal, complex. În așa mod, multe activități extracurriculare implică rezolvarea de probleme, analiza informațiilor și luarea deciziilor. Aceste experiențe îi pot încuraja pe adolescenți să-și dezvolte abilitățile de *gândire critică* și să-și pună la încercare capacitatea de a evalua situațiile din diferite perspective. Mai necesită de multe ori gestionarea timpului și a resurselor. Prin implicarea în astfel de activități, adolescenții își pot dezvolta abilitățile de planificare organizare, rezolvare de probleme, etc ceea ce poate avea un impact pozitiv asupra gândirii lor strategice și analitice, dar și modul în care se iau decizii.

Atenția constă în orientarea și concentrarea activității psihice cognitive asupra unui obiect sau a unui fenomen. A fi atent înseamnă, într-un fel, a te închide în lumea exterioară spre a te focaliza asupra a ceea ce te interesează. Multe activități extracurriculare necesită concentrare și atenție sporită pentru a obține performanțe bune. De exemplu, participarea la dezbateri implică concentrarea pe sarcini și obiective specifice. Prin repetiție și practică constantă, adolescenții își pot antrena și îmbunătăți capacitatea de a-și menține *atenția* asupra unei sarcini sau activități. La fel, le poate cere adolescenților să își gestioneze timpul și atenția eficient pentru a face față tuturor obligațiilor lor. Învățarea să jongleze cu mai multe sarcini simultan poate îmbunătăți abilitățile lor de gestionare a timpului și atenției, oferindu-le oportunități de a dezvolta atenția selectivă, adică capacitatea de a se concentra asupra unor detalii importante și de a ignora distragerile sau stimuli irelevanți.

Memoria este un proces psihic de stocare a informației, de acumulare și utilizarea experienței cognitive. Ea este funcția psihică fundamentală care face posibilă fixarea, conservarea, recunoașterea și reproducerea fenomenelor psihice. Caracteristică pentru adolescenți este mai ales memoria de lungă durată.

Tânărul știe că prin reproducere realizează comunicarea, că reproducerea corectă sau mai puțin corectă a cunoștințelor este cartea de vizită a inteligenței. De asemenea adolescenții inteligenți sau foarte atenți la retransmisia cunoștințelor pentru care realizează construcții de scheme rezumative cât mai originale, elegante și explicite cu grija de a epuiza conținutul lecției. Memoria logică devine forma centrală de memorare.

Multe activități extracurriculare necesită memorarea și reținerea informațiilor, cum ar fi texte pentru teatru, mișcări pentru dans sau strategii pentru sport. Practicarea constantă a acestor abilități poate funcționa ca un antrenament pentru memoria adolescentului, îmbunătățindu-i capacitatea de a memora și de a reține informații. Prin practică și repetiție, adolescenții își pot îmbunătăți abili-

tățile de *memorare* a informațiilor complexe, pot stimula memorarea informațiilor vizuale și spațiale. Participarea la aceste activități poate îmbunătăți capacitatea adolescenților de a-și aminti detalii vizuale și de a naviga în spațiu într-un mod mai eficient.

Limbaajul este activitatea verbală, comunicare prin intermediul limbii: una dintre formele activității comunicative ale omului. În ceea ce privește limbaajul, între 16-18 ani se formează, datorită excepțiilor, numeroși algoritmi verbali utili în lumea de cuvânt în colective, de relatare a unor situații, referate orale și scrise. Se manifestă exigențe tot mai mari în exprimare, în discuțiile constructive și contradictorii, în situațiile de informare.

Caracteristicile specifice limbajului la adolescenți sunt: îmbogățirea vocabularului activ mai ales cu termeni tehnici, creșterea debitului verbal, cunoașterea tehnică a structurii gramaticale a limbii materne. Multe activități extracurriculare, cum ar fi dezbaterile, teatrul, cluburile de lectură sau cluburile de discuții, imitarea magazinelor, etc, implică comunicarea verbală activă. Prin participarea la acestea, adolescenții își pot îmbunătăți abilitățile de exprimare verbală, învățând să formuleze idei coerente și să le comunice clar și eficient, pot contribui la extinderea vocabularului adolescenților. Totodată, poate stimula imaginația adolescentului și îl poate încuraja să își exprime gândurile și sentimentele într-un mod creativ și original. Aceasta poate duce la dezvoltarea unui *limbaj* expresiv și adaptabil. Mai implică colaborarea în echipă, adolescenții își pot îmbunătăți capacitatea de a asculta și de a înțelege punctele de vedere ale altora, ceea ce poate duce la îmbunătățirea comunicării lor verbale, dar și pentru utilizarea unui limbaj specific domeniului de formare profesională.

Creativitatea este o capacitate mai complexă. Ea face posibilă crearea de produse reale ori pur mintale, constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Activitățile extracurriculare, cum ar fi arte vizuale, muzica, teatrul sau scrierea creativă, oferă adolescenților oportunități

de a-și folosi imaginația și de a gândi în moduri neconvenționale. Aceste activități îi încurajează să își exploreze ideile și să își exprime creativitatea într-un mediu liber și deschis, expunându-i la noi experiențe și perspective. Interacțiunea cu colegii și instructorii, explorarea diferitelor medii artistice sau a temelor de cercetare în științe sau umaniste pot stimula *creativitatea* prin expunerea la noi idei și provocări în domeniile lor de interes. Aceasta le oferă instrumentele necesare pentru a-și exprima creativitatea într-un mod mai concret și elaborat.

În concluzie, profilul psihologic al activităților extracurriculare evidențiază interconexiunea dintre dezvoltarea personală, socială și emoțională a individului. Aceste activități oferă un mediu propice pentru explorare, creștere și autodescoperire, contribuind la formarea unei personalități echilibrate și bine rotunjite. Prin participarea activă la astfel de activități, indivizii pot să-și maximizeze potențialul și să-și îmbunătățească calitatea vieții într-un mod semnificativ.

III. ASPECTE PRACTICO-APLICATIVE ALE EDUCAȚIEI NONFORMALE ÎN ÎPT

„Educația și pregătirea profesională sunt cele mai importante investiții în capitalul uman”.

Gary S. Becker

Educația nonformală reprezintă ansamblul acțiunilor instructive proiectate și realizate într-un cadru instituționalizat extrașcolar, constituit ca o punte între cunoștințele asimilate la lecții și cunoștințele acumulate în contextul educației informale .

Caracteristicile specifice ale educației nonformale pot fi rezumate la următoarele:

- **Învățarea prin practică (*Learning by doing*).** Un exemplu concret ar fi asumarea responsabilității care nu poate fi învățată teoretic sau transmisă de către profesor. Educația nonformală este astfel marcată de o gamă vastă de activități și forme de lucru.
- **Instruirea orientată spre acțiune.** În cadrul educației nonformale, procesul este în prim-plan. Studiile nu sunt confirmate de o diplomă și nu se axează pe un curriculum detaliat. Există o abordare individualizată a procesului didactic (fără un orar definit și calitative), orientată spre dobândirea și dezvoltarea competențelor.
- **Învățarea prin cooperare.** Educația nonformală se bazează pe metode active de cooperare și procesele dinamice din cadrul grupului, membrii căruia învață atât de la profesor, cât și unii de la alții.
- **Deschiderea.** Educația nonformală se adaptează sistematic la noile metode de predare, precum și probleme societale. Își reevaluează în mod constant propriile concepte, diversificându-le în practică.
- **Centrarea pe cursant.** În cadrul educației nonformale, metodele și obiectivele sunt adaptate la nevoile și interesele elevilor. Subiectele și prioritățile studiate nu sunt strict planificate și pot fi modificate în funcție de situația sau circumstanțele existente.
- **Voluntariat.** Participarea beneficiarului la ofertele structurilor asociative nu este o cerință impusă de lege. Elevii împreună cu părinții decid dacă doresc sau nu să profite de ofertă.

Prioritatea de bază a educației nonformale în ÎPT o constituie dezvoltarea competențelor personale, profesionale și sociale. Acestea le oferă elevilor posibilitatea să-și dezvolte competențele lingvistice, de negociere, comunicare și interacțiune cu cei din jur în scopul dezvoltării încrederii în forțele proprii. Astfel, tânărul devine conștient de faptul că „*el învață, ce învață și cum învață*”.

Evident că aceste competențe în ÎPT pot fi dezvoltate doar prin intermediul instrumentelor educaționale. Miguel Angel Garcia Lopez definește termenul de **instrument educațional** ca *mecanismul care contribuie la transformarea în practică a obiectivelor educaționale, prin implicarea tuturor participanților la procesul de învățare. Un instrument educațional ar trebui să fie „autonom”.* Aceasta înseamnă că *procesul de învățare trebuie să fie unul scurt, dar complet, conținând propria tematică, tehnici, grup țintă, materiale, durată, evaluare, metode de aplicare ... Poate fi un exercițiu de simulare, un atelier de creație, un joc de rol, o activitate în aer liber etc.*

3.1. Particularități caracteristice în utilizarea instrumentelor educaționale

Educația mediată, prin intermediul activităților nonformale, permite organizarea, monitorizarea și utilizarea unui set de instrumente de gestionare a relațiilor interpersonale și consolidarea formării personale. Segmentarea participativă a educabililor oferă o continuitate procesului educativ – formativ, care validează susținerea proiectării unui management eficient al activităților extrașcolare. Astfel putem evidenția caracteristicile importante și obiectivele urmărite în vederea acumulării cunoștințelor și deprinderilor practice acumulate de educabili în cadrul activităților nonformale (**Tabelul 1**).

Tabelul 1. Caracteristici ale activităților nonformale în ÎPT

DENUMIREA METODEI	DESCRIEREA	OBIECTIVELE URMĂRITE
Activitatea de simulare	Este una din metodele practico-aplicative, creează unele situații veridice, determinând participanții să interpreteze roluri, funcții sau ansambluri de comportamente uneori foarte bine precizate, altele mai confuze și în aceste condiții să ajungă la realizarea obiectivelor prestabilite.	Dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor prin simularea proceselor și a activităților care au loc într-o întreprindere reală și relațiile cu mediul extern.
Activitatea de cercetare	Este o acțiune, o cercetare, o analiză etc., întreprinsă pentru a (putea) constata dacă ceva corespunde realității, scopului, cerințelor, calității, anumitor date etc., dacă îndeplinește condițiile cerute sau dacă este conform cu ceea ce ar trebui să fie.	Dezvoltarea competențelor de cercetare, analiză și rezolvarea unor probleme într-un domeniu/temă, care urmăresc să precizeze care sunt sarcinile esențiale pentru realizarea lucrării de cercetare prin implicarea în cunoașterea și reflectarea asupra inovațiilor, schimbărilor care zi de zi ne fac să fim mai performanți, mai ingenioși, mai creativi.
Conferința științifico-practică	Este o expunere făcută în public asupra unei teme din domeniul științei, artei, politicii etc., cu intenția de a informa, de a instrui, de a omagia etc.	Stimularea elevilor cu performanțe școlare înalte sau care au interes și aptitudini deosebite în domeniul științific, tehnico-aplicativ, cultural-artistic, civic și în cel profesional, promovează valorile culturale și etice fundamentale, competitivitatea și comunicarea interpersonală.
Proiectul educațional	Este o modalitate de instruire grație căreia elevii efectuează o cercetare cu obiective practice, finalizată printr-un produs care îmbracă diferite forme: obiecte, machete, planșe, albume tematice, aparate, lucrări, calendar, pliant, preparat, articol culinar, text, jurnal, spectacol, expoziție, carte, experiență științifică, dans, cântec, creație artistică sau artizanală, sărbătoare, manifestație sportivă, concurs etc.	Rezolvarea unei probleme, de a schimba practica, anticiparea unei situații, unei dificultăți, unui risc, pentru a trece de la o situație existentă, nesatisfăcătoare, la o situație preconizată, mai acceptabilă. Finalitatea proiectului este ceea ce dorim să realizăm după desfășurarea lui, adică starea de lucruri la care vrem să ajungem.

Workshopul	Este o cale de învățare sau predare, ce presupune ca participanții să interacționeze între ei prin intermediul unor discuții, activități, jocuri sau alte provocări, care implică numeroase modalități de predare moderne și interactive în același timp.	Colaborarea prin schimbul de informații prin generare de idei și alinierea la obiective, crearea unei atmosfere, care îi îndrumă pe participanți la atingerea obiectivelor, într-o manieră antrenantă.
Târgul național și internațional al firmelor de exercițiu	Reprezintă posibilitatea să simuleze operațiuni și procese economice specifice mediului real de afaceri: contractare, negocierile, întocmirea documentelor necesare, comunicarea cu clienții, prezentarea firmei, promovarea firmei, dezvoltarea vizibilității firmei, crearea unei reclame, unui catalog de produse/ servicii.	Realizarea negocierilor, învățarea proceselor de dezvoltare a unei afaceri, experiența de comunicare, dezvoltarea încrederii în forțele proprii, antrenarea competențelor de evitare a riscurilor, luarea deciziilor, dezvoltarea spiritului de echipă.
Excursia / vizita de studii	Urmărește observarea și analiza unor aspecte care vor fi întâlnite pe parcurs în activitatea profesională, culegerea unor date și informații care vor fi apoi prelucrate.	Lărgirea orizontului didactic, realizând de asemenea legătura dintre teorie și practică, anticipează intuirea, cunoașterea generală, ușurând succesul învățării, facilitând observarea elementelor mediului în ansamblul lor, cu interrelațiile specifice, ușurând deducerea cauzelor care le-au generat.
Concursul tematic	Reprezintă o testare a cunoștințelor asimilate, o modalitate de a verifica nivelul de pregătire a elevului, promovează valorile culturale și etice fundamentale, competitivitatea și comunicarea interpersonală.	Stimularea creativității, gândirii critice, oferă motivație și ajută la identificarea și dezvoltarea abilităților, cunoștințelor, contribuie la dezvoltarea personală și profesională a elevului.
Traininguri	Se referă la dezvoltarea abilităților și cunoștințelor individului necesare îndeplinirii mai eficiente a unor sarcini sau a procesului de evoluție personală, este un instrument de creștere a abilităților, însemnând un transfer activ de cunoștințe de la unul care este specialist la unul care vrea să devină.	Dezvoltarea anumitor abilități prin exersarea și practicarea cunoștințelor noi cu implicarea activă a participanților.
Masa rotundă	Este o reuniune științifică a colegilor pentru a schimba gândurile și opiniile pe un anumit subiect educațional, economic, politic etc. cu un număr limitat de participanți care stau la o masă rotundă, astfel încât fiecare să se poată confrunța cu ceilalți.	Realizarea unei dezbateri libere pe o temă dată, la care sunt chemați să-și spună cuvântul specialiștii dintr-un domeniu respectiv sau reprezentanți ai publicului larg.

Activitate cu statut cultural-artistic	Constă în promovarea valorilor naționale și internaționale prin activități cultural-artistice, instruirea complementară pentru formarea competențelor profesionale necesare adaptării la condițiile vieții moderne și inserției profesionale.	Realizarea activităților cultural-artistice, educaționale și de instruire complementară pentru satisfacerea nevoilor de formare a tinerilor, organizarea utilă a timpului liber.
Club de dezbatere/profesional	Este o analiză amănunțită, discuție largă asupra unei probleme de interes general. Înseamnă a discuta pe larg și adesea în contradictoriu o chestiune, o problemă etc. cu una sau mai multe persoane, a supune ceva discuției.	Educația în spiritul valorilor democratice a tinerilor în mod continuu prin formarea unor angajați sau antreprenori productivi, unor oameni capabili să se auto-gestioneze (life-skills), formarea unor cetățeni responsabili și implicați (dimensiunea democratică).
Evenimentul/serbare școlară	Reprezintă un izvor nesecat de bucurie și satisfacții, creând bună dispoziție și favorizând dezvoltarea elevilor, atât din punct de vedere psihic, dar și fizic.	Dezvoltarea unor relații de colaborare, de prietenie, unui climat de încredere și căldură sufletească ce favorizează comunicarea, o bună socializare și integrare în colectivitate și în viața socială.
Vizită la muzee/biblioteci/ librării	Este realizată în cadrul unei instituții, compartiment sau structură specializată ale cărei atribuții principale sunt: constituirea, organizarea, prelucrarea, dezvoltarea și conservarea colecțiilor de obiecte, cărți, publicațiilor, seriale, a altor documente care funcționează în calitate de conector în comunitatea sa.	Conectarea celor interesați la informații valoroase prin inițiative, servicii și activități la mediul de afaceri prin intermediul unui spațiu comunitar vibrant, activ în cadrul căruia beneficiarii pot dobândi cunoștințe și abilități, învăța lucruri noi și petrece timpul liber cu suportul specialistului în domeniu.
Vizionare de spectacole	Reprezintă un ansamblu de elemente, de lucruri, de fapte care atrag privirile sau atenția, reprezentate audio sau video, susținute în fața unor spectatori, care impresionează, care provoacă reacții	Formarea unei conduite adecvate și a unui comportament civilizată în timpul vizionării unui spectacol, dezvoltarea abilităților și competențelor în seturi de cunoștințe, aptitudini, atitudini, identificarea acțiunilor cu impact pozitiv, exprimarea opiniilor față de comportamentul personajelor, manifestarea curiozității față de firul epic al piesei și dezvoltarea gustului pentru lectură.
Parteneriatul educațional	Înseamnă relații stabilite între asociații din instituții diferite, o formă de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional.	Îmbunătățirea în organizarea procesului educațional din instituție prin diversificarea activităților curriculare și extracurriculare în vederea dotării acestuia cu aparataj modern, TIC precum și armonizarea relațiilor cadre didactice – elevi - părinți.

Importanța activităților nonformale în ÎPT valorifică formarea competențelor profesionale ale elevilor, la unitățile de curs de specialitate, interdisciplinar și transdisciplinar prin utilizarea diferitor metode interactive de instruire, ce va permite viitorilor specialiști să se încadreze în câmpul muncii și să participe în mod eficient și constructiv la viața socială și profesională, oferind flexibilitate, adaptabilitate, satisfacție și motivație.

Astăzi toate companiile au nevoie de angajați care pot comunica, gândi și continuă să învețe pe parcursul întregii lor vieți, oameni care pot demonstra atitudini, abilități și comportamente pozitive, responsabilitate și capacitate de adaptare, oameni care pot lucra în echipă.

3.2. Prezentarea strategiilor utilizate în ÎPT – modele de bune practici în educația non-formală

SIMULAREA

Din multitudinea metodelor interactive de instruire cu acțiune simulată sau fictivă este binevenită **metoda de simulare**. Este o activitate care necesită un efort foarte mare de muncă din partea profesorului cât și implicarea activă din partea elevilor. Prin *metoda de simulare* se pot simula situații veridice din activitatea tuturor unităților economice.

Întreprinderea simulată este o metodă interactivă de învățare, care vizează dezvoltarea spiritului antreprenorial al elevilor/studentilor, prin integrarea și aplicarea interdisciplinară a cunoștințelor și competențelor dobândite în pregătirea profesională (**vezi Anexa nr.1**). Se adresează învățământului profesional tehnic și facilitează dezvoltarea cunoștințelor comercial-economice și juridice necesare într-o întreprindere reală, formând aptitudini și competențe care pot fi aplicate în majoritatea ramurilor economice/industriale.

Competența specifică vizată:

CS.1 Aplicarea cunoștințelor teoretice în practică prin activități de simulare a proceselor tehnologice comerciale secundare și principale ce au loc într-o întreprindere reală, colaborând cu diferiți agenți economici.

Unități de competență vizate:

UC.1 Dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor de la programele de formare profesional tehnic 41620 Comerț, 41630 Merceologie, 41410 Marketing, participând activ la toate procesele tehnologice secundare și principale din cadrul întreprinderii simulate, contribuindu-le roluri ca într-o întreprindere reală.

UC.2 Colaborarea și dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici, formând aptitudini și competențe de negociere.

UC.3 Cercetarea pieței de desfacere, identificând preferințele consumatorilor, utilizând metode și tehnici de vânzare a mărfurilor.

UC.4 Realizarea activităților de logistică, participând la recepția mărfurilor, etalarea, promovarea, comercializarea și achitarea contravalorii mărfurilor etc.,

PLAN DE ACȚIUNI

Recomandări organizatorice:

- *determinarea obiectivelor de învățare în sens de jocuri de rol:*
 - alegerea domeniului de activitate, denumirea magazinului;
 - elaborarea emblemei, sloganului, mijloacelor promoționale, mascotei, invitației;
 - crearea structurii organizatorice a întreprinderii (director, merceolog, contabil, șef de depozit, șef departament de marketing, marketolog, merchandising, vânzător, lucrător comercial, casier ș.a.);
 - diseminarea Invitației prin spotul - video la simularea magazinul (facebook, tik-tok, instagram).
- *identificarea unor reguli de acțiune similare celor din situațiile reale:*
 - încheierea relațiilor de colaborare cu furnizorii și partenerii de afacere;
 - studierea pieței de desfacere, cercetarea dorințelor și preferințelor consumatorilor;
 - pregătirea pachetului de documente necesare activității întreprinderii (autorizație de funcționare, autorizație sanitară de funcționare, licența, factură fiscală, certificat de conformitate, certificat de inofensivitate, registrul mașinii de casă și control).
- *obținerea și organizarea resurselor și materialelor necesare simulării:*
 - amenajarea sălii comerciale a magazinului, creând un design propriu individualizat;
 - alcătuirea scenariului și perfecționarea rolurilor;
 - este de menționat faptul, că în aceste activități s-au încadrat foarte activ părinții unor elevi, care au venit cu ajutor material și financiar, și pe parcursul desfășurării acestei activități au fost prezenți ca oaspeți și ca cumpărători.
- *simularea propriu-zisă:*
 - împărțirea grupelor în microgrupuri de lucru, fiecare având rolul său: director, merceolog, contabil, marketolog, merchandiser, vânzător, casier, șef de achiziție, căraș, etc.
 - interpretarea rolurilor.
- *evaluarea simulării:*
 - oferirea unei analize după încheierea simulării;
 - urmărirea înregistrării video (daca sa folosit);
 - evidența îndeplinirii obiectivelor propuse;
 - efectuarea unor rapoarte de activitate unde participanții își pot exprima propriile lor păreri: despre problemele care au apărut pe parcurs și cum ele s-au soluționat; despre greșelile care le-au comis și cum trebuiau ele evitate, despre comportamentul unora și responsabilitatea fiecăruia din participanți în simulare, despre comportamentul consumatorilor, despre obiecțiile sau reclamațiile apărute.

Mijloace și materiale didactice:

- Mobilier comercial, mașina de casă și control, acte legislative, mascotă, produse alimentare, resurse financiare, mostre, gadgeturi, materiale de decor, panou informativ, echipamente TIC, Registrul MCC, banda de control, bonuri de casă, indicatoare – piciorușe, panou informativ, invitație, emblema magazinului etc.,

Managementul timpului:

- *Pregătirea – 2 săptămâni.* În funcțiile de rolurile repartizate fiecare elev își realizează funcțiile (căutarea furnizorilor, elaborarea emblemei și imprimarea invitațiilor, pregătirea documentelor, calcularea prețurilor de vânzare, imprimarea indicatoarelor de preț etc.,).

- *Cu o zi înainte de deschiderea magazinului se amenajează sala comercială.*
- *Dimineața, înaintea deschiderii magazinului se recepționează marfa și se etalează în sala comercială.*
- *Desfășurarea activității - între orele 8⁰⁰-15³⁰ are loc deservirea consumatorilor, realizarea actului de vânzare-cumpărare, eliberarea bonului de consum.*
- *La sfârșitul zilei de lucru – se perfectează documentația caierului – operator, se efectuează operațiuni nefiscale cu numerar, se întocmește Raportului - X, Raportului-Z, se predau banii încasatorului și se completează Registrului mașinii de casă și control cu memorie fiscală.*
- *Evaluarea și feedback - analiza SWOT al activității, dezbateri, opinii, concluzii, recomandări.*

La finalul aceste activități fiecare membru al echipei de lucru a făcut concluzii, a prezentat opinia sa proprie despre cea fost bine și cea fost rău, unde a întâlnit greutăți sau succese venind totodată cu propuneri și sugestii despre activitatea desfășurată. Elevii vor înțelege un lucru, că de fiecare membru al echipei în parte depinde reușita comercială a unei întreprinderi, adică lucrul în echipă este foarte important în activitatea comercială.

Această activitate formează la elevi deprinderi de colaborare, de conducere, de organizare, de lucrul în echipă, dezvoltă responsabilitate, încrederea în sine, capacitatea de comunicare, de comercializare, de deservire a consumatorilor, de luarea unor decizii, acumulând o mică experiență practică ca pe viitor să fie aplicată în practica profesională. Simularea păstrează o medie între nivelul maxim de acoperire a realității fenomenului studiat și la nivelul maxim al implicării elevului în direcție construirii unui mediu de învățare proprie.

2. CONFERINȚA ȘTIINȚIFICO-PRACTICĂ

Conferința științifico-practică a elevilor este un proiect interdisciplinar, destinat elevilor din învățământul profesional tehnic fiind orientat spre un mod formativ al învățării, prin valorificarea practică a cunoștințelor dobândite la ore și argumentarea științifică a unor elemente aplicative, pornind de la universul apropiat elevului, prin elaborarea de proiecte tematice (vezi Anexa 2.1, Anexa 2.2).

Misiunea instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar constă în asigurarea unei educații de calitate, formarea specialiștilor din domeniul comerțului, pregătirea de cadre calificate, competente și competitive, racordate la cerințele pieței de muncă. În acest scop, elevilor li se propune sarcini de analiză și cercetare a componentelor acestui sector, pentru a reflecta activitatea diferitor agenți economici. Participanții la conferință realizează proiecte de cercetare, care pot fi prezentate offline cât și online. Elevii împreună cu profesorii-mentori identifică modalități optime pentru elaborarea și prezentarea proiectelor originale cu tematici actuale, care vor ține în suspans și admirație întreaga echipă de evaluatori.

Conferințele creează contextul ideal pentru a schimba idei, a împărtăși probleme și a găsi soluții în vederea creșterii calității sistemului de documentare și publicare, a mediului educațional, economic și de cercetare.

Conferința științifico – practică a elevilor se adresează elevilor pentru toți anii de studii, dornici de a se implica în cercetarea activă, științifică, cu scop de cunoaștere și reflectare asupra inovațiilor, schimbărilor care zi de zi ne fac să fim mai performanți, mai ingenioși, mai creativi.

Competența specifică vizată:

CS.1 Aplicarea cunoștințelor teoretice în practică prin implicarea elevilor în a-și dezvolta abilitățile de cercetare, analiză, prognoză, comparare, comunicare, identificare și prezentare a informațiilor științifico-practice, realizate într-un proiect de cercetare, prezentat în maxim 7-10 minute în format PPT, Prezi sau Canva, prezentate publicului pentru a convinge și a argumenta subiectul cercetării.

Unități de competență vizate:

UC.1 Dezvoltarea abilităților de lucru independent cu lucrări științifice, documente, materiale de arhivă.

UC.2 Interpretarea unor documente ce reflectă cadrul legal de activitate al sectorului comerțului cu amănuntul și cu ridicata.

UC3. Identificarea aspectelor practice prin sisteme de comparații și competitivitate a agenților economici.

UC4. Descrierea complexă a unor rețele de comerț.

UC5. Cultivarea unor abilități profesionale de calitate - acces în profesie.

UC6. Valorificarea activităților oratorice, modulului de organizare a proiectelor de cercetare.

UC7. Propuneri și recomandări incorporate într-o rezoluție generalizatoare cu un conținut teoretic – practic.

PLAN DE ACȚIUNI

Recomandări organizatorice:

- *alegerea datei și orei la care va avea loc conferința:*
 - ✓ prima sarcină este aceea de a rezervă în calendar intervalul desfășurării întâlnirii;
 - ✓ alege din timp ora și dată evenimentului astfel încât să ai timp suficient și flexibilitate de a te ocupa de celelalte aspecte;
 - ✓ este nevoie de luat în calcul următoarele detalii înainte de a stabili dată:
 - timpul dedicat planificării (în funcție de eveniment);
 - sărbătorile religioase;
 - perioadele de vacanță școlară;
 - agenda participanților-cheie - traineri, prezentatori, invitați VIP etc.
- *planificarea conferinței:*
 - ✓ atenție deosebită trebuie acordată detaliilor, deoarece întârzierile sau problemele tehnice pot descuraja participanții să se întoarcă pentru evenimente viitoare.
 - ✓ de asemenea, se va ține cont de următoarele aspecte:
 - locația și aspectele ce țin de logistică;
 - înregistrarea participanților (cum?, când?, cine?);
 - oferirea de materiale.
 - ✓ fiecare participant trebuie să aibă o mapă cu agenda conferinței, foi pentru notițe, pix etc.;
 - ✓ pentru identificarea participanților am putea oferi ecusoane cu numele acestora.
 - ✓ dotarea conferinței cu Echipamente TIC funcționale (a se verifica funcționalitatea: conexiune la internet, proiectorul, calculatorul, PPT-ul);
 - ✓ realizarea pauzelor de cafea (pot fi conferințe fără pauze de cafea):

- *stabilirea formatului sălii:*
 - ✓ structura unei săli este extrem de importantă și este recomandat de a alege în acord cu evenimentul organizat;
 - ✓ există mai multe tipuri de format, modalități de aranjare a mobilierul și scaunelor;
 - ✓ putem alege o sala de conferințe mai mică dacă este un eveniment restrâns sau una mai mare (lansarea unui produs, eveniment caritabil etc.).

Mijloace și materiale didactice:

- Proiector, calculator, mape, creioane, pixuri.

Managementul timpului conferinței:

- În funcție de numărul participanților se va stabili durata conferinței (de la câteva ore, până la câteva zile).
- Conferințele cu implicarea elevilor sunt, de obicei, de scurtă durată 1,5-2 ore. În acest caz numărul participanților va fi limitat.

Remarcăm că una dintre cerințele concursului este realizarea unui experiment în baza celor studiate, care să reprezinte produsul final al lucrării de cercetare în baza temei selectate (o comunicare în format PPT sau Prezi).

Conținutul prezentării PPT sau Prezi va conține:

- abordarea teoretică;
- analiza practică;
- concluzii și recomandări individuale ale elevilor vis-a-vis de tema cercetată.

Impactul deosebit asupra produsului final este atribuit colaborării și creativității trinomialului profesor – elev - agent economic, prin prisma creării de către profesor a condițiilor propice pentru creșterea și dezvoltarea unei personalități creative și multilateral dezvoltate.

- De asemenea, se va impune anumite limite de timp pentru prezentarea comunicării: 7-10 minute pentru fiecare participant.

Reguli generale de tehnoredactare și susținerea unei prezentări:

- *Primul diapozitiv*, pagina de titlu, trebuie să conțină instituția, titlul, autorul, numele coordonatorului, numele activității în cadrul căreia are loc prezentarea, data prezentării.
- *Al doilea diapozitiv* conține editarea cuprinsului.
- *Începând cu al treilea diapozitiv* se ilustrează obiectivul și conținutul prezentării.
- *Penultimul diapozitiv* se concluzionează prezentarea și se propun careva recomandări referitor la tema cercetată.
- *Ultimul diapozitiv* trebuie să conțină surse bibliografice.
- Dacă conferința este planificată pentru toată ziua, se vor organiza mai multe sesiuni cu durata de maximum 2 ore, iar durata prezentărilor va fi stabilită de către organizatori, însă durata unei prezentări, va fi, de asemenea, reglementată (până la 10 minute), pentru a nu plictisi audientorii.

Criteriile de apreciere a proiectelor:

1. Caracterul științifico-practic aplicativ al cercetării (40 puncte)

- Importanța și actualitatea temei – **10 puncte**
- Structura logică și analitică a conținutului – **10 puncte**
- Caracterul practic aplicativ și contribuția proprie a elevului – **20 puncte**

2. Realizarea prezentării și comunicării în cadrul conferinței (60 puncte)

- Oformarea, aspectul estetic al prezentării PPT sau Prezi – **15 puncte**
- Modul de prezentare logică și libertatea în exprimare, folosirea limbajului adecvat specific cercetării realizate – **15 puncte**
- Reflectarea conținutului lucrării în prezentare – **20 puncte**
- Argumentarea științifică a răspunsurilor – **10 puncte**

Lucrările elevilor vor fi apreciate și premiate cu diplome de merit de gradul I, II, III și mențiuni și pot obține unele din nominalizări:

„Cea mai originală prezentare”

„Cea mai reușită investigație”

„Cea mai actuală tematică de cercetare”

La finalul aceste activități: materialele conferinței pot fi publicate într-o culegere sintetizată de organizatorii conferinței, cu asumarea din partea participanților a responsabilității calității materialului publicat.

Majoritatea lucrărilor prezentate în cadrul conferințelor demonstrează necesitatea abordării științelor prin prisma inter- și transdisciplinarității, lucru indispensabil în condițiile secolului XXI, unde problemele economiei globale, ale sănătății umane, ale mediului etc., au devenit interdependente cu toate sferile de activitate umană și se resimt la cote maxime.

3. PROIECTUL EDUCAȚIONAL

În sistemele moderne de instruire și educație, îmbinarea teoriei cu practica își găsește o firească rezolvare prin introducerea, în forme diferite, fie a unor activități practice, proiecte, activități de cercetare, de interpretarea unor roluri, fie a unor activități productive în cuprinsul curriculumurilor pentru pregătirea profesională a elevilor.

În acest context **proiectele educaționale** sunt rezultatul firesc al schimbărilor care au intervenit în viața instituțiilor de învățământ profesional tehnic, ca urmare a implementării procesului de democratizare și reformare a sistemului de învățământ (**vezi Anexa 3.1 și Anexa 3.2**). Instituțiile de învățământ profesional tehnic s-au transformat treptat din organizații rigide în organizații flexibile, care au drept scop produsul final - *tânărul pregătit din toate punctele de vedere pentru integrarea profesională, iar implementarea proiectelor contribuie atât la dezvoltarea instituției, cât și la promovarea imaginii acesteia la nivel național și internațional.*

Proiectul este o modalitate de instruire grație căreia elevii efectuează o cercetare cu obiective practice, finalizată printr-un produs care îmbracă diferite forme: obiecte, machete, planșe, albume tematice, aparate, lucrări, calendar, pliant, preparat, articol culinar, text, jurnal, spectacol, expoziție, carte, experiență științifică, dans, cântec, creație artistică sau artizanală, sărbătoare, manifestație sportivă, concurs etc.

Modalitatea de selecție a activităților propuse se va decide la nivelul unităților de învățământ și presupune implicarea, în egală măsură, a elevilor, a cadrelor didactice, a părinților, astfel încât proiectele și activitățile selectate să corespundă obiectivelor educaționale specifice comunității școlare, fiind un rezultat al opiniilor acesteia.

De ce proiectul? – deoarece proiectul educativ motivează tânără generație în asumarea responsabilităților sociale și implicarea în actul decizional, dezvoltându-și și formându-și competente de viață.

Competența specifică vizată:

CS.1 Aplicarea și implementarea proiectelor, învață elevii/studentii să identifice probleme în societate, să caute soluții, să-și dezvolte spiritul de echipă, să participe nemijlocit la ridicarea calității vieții în comunitatea în care trăiesc, realizându-se astfel o legătură directă între latura cognitivă a procesului educațional și cea comportamentală.

Unități de competență vizate:

UC. 1 Plasarea elevului într-o situație de cercetare autentică;

UC.2 Cultivarea responsabilității pentru propria învățare și pentru rezultatele acesteia;

UC.3 Implicarea tuturor elevilor în realizarea sarcinilor propuse;

UC.4 Facilitează abordările de tip inter- și transdisciplinar;

UC.5 Promovarea interevaluarea/autoevaluarea și interînvățarea;

UC.6 Exersarea și evaluarea capacităților: de a observa; de investigare; de analiză, sinteză, comparație, generalizare și abstractizare; de a utiliza tehnici specifice de muncă intelectuală; de a aplica, asocia, transfera diverse cunoștințe; de a argumenta; de a realiza un produs etc.;

UC.7 Dezvoltarea competențelor de relaționare, de comunicare;

UC.8 Stimularea creativității și dezvoltarea încrederii în propriile forțe etc.

PLAN DE ACȚIUNI

Recomandări organizatorice:

De obicei, toate proiectele se desfășoară într-o succesiune de etape, pornind de la o idee de proiect care ține de un anumit domeniu și este specifică unui grup țintă și unor beneficiari. Odată identificată, ideea trebuie formulată și scrisă conform cerințelor, promovată pentru a obține finanțare, implementată și evaluată.

- *Teoria managementului proiectelor identifică șase etape distincte ale ciclului de proiect:*

I. Programarea – pune accentul pe definirea proiectelor ca fiind esențiale pentru atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare a unei comunități. Este necesar ca proiectele să fie programate din timp, să fie scrise pentru a realiza o viziune, o strategie de dezvoltare a unei comunități sau organizații.

II. Identificarea proiectului – presupune analiza problemelor existente, a nevoilor și intereselor diferitor grupuri interesate și identificarea

acelor idei de proiecte care urmează să fie aprofundate și pe baza cărora se vor scrie proiectele. Se elaborează analize, sondaje, discuții. Aceste acțiuni ajută la identificarea și selectarea problemelor pentru care se formulează obiectivele, scopul și activitățile proiectului și se planifică costurile.

III. Pregătirea – se elaborează proiectul prin completarea formularului de cerere de finanțare. Proiectul va ține cont de cerințele înaintate și va include obligatoriu informații precum: obiec-

tivele generale și scopul proiectului, activitățile și rezultatele așteptate, metodologia și indicatorii de performanță, bugetul, organizația care va implementa proiectul și factorii care asigură durabilitatea proiectului. Cererea de finanțare completă devine foaia de parcurs a implementării proiectului și este principalul document care stă la baza activității de evaluare și monitorizare a impactului proiectului.

- IV. *Finanțarea proiectului* – se realizează pe baza cererii de finanțare depusă de obicei la sediul finanțatorului. Aceasta va fi evaluată de o comisie de evaluare a proiectelor, și dacă proiectul va fi aprobat, se va încheia un contract de finanțare, iar beneficiarul primește finanțarea alocată.
- V. *Implementarea proiectului* – presupune realizarea efectivă a tuturor activităților prevăzute în cerere de finanțare și de contract, inclusiv înscrierea pentru servicii, achiziții de bunuri sau lucrări, evenimente publice, investiții. La sfârșitul perioadei de implementare se poate propune un nou proiect pentru continuarea sau extinderea activității proiectului.
- VI. *Evaluarea* – este etapa în care are loc estimarea obiectivă a proiectului aflat în derulare sau finalizat. De regulă, evaluarea se face pe parcursul tuturor etapelor de implementare a proiectului. Scopul acestei evaluări este de a compara coerența rezultatelor proiectului cu obiectivele propuse, determinând eficiența, impactul și durabilitatea proiectului.

În activitatea de planificare a proiectelor din domeniul educației, se ține cont de elementele caracteristice ale unui proiect educațional.

STRUCTURA UNUI PROIECT EDUCAȚIONAL

A. Informații despre aplicant

Numele instituției de învățământ aplicante

Adresa completă

Nr. de telefon/ fax.....

Site și adresă poștei electronice.....

B. Informații despre proiect

B1. Titlul proiectului

B2. Domeniul în care se încadrează proiectul:

- Domeniul cultural artistic;
- Domeniul ecologie și protecția mediului;
- Domeniul voluntariat, educație civică, proiecte caritabile;
- Domeniul sportiv turistic;
- Domeniul tehnic;
- Domeniul comercial;
- Domeniul științific.

B.3 Numărul de participanți

B.4 Ediția nr.

B.5 Bugetul proiectului

Buget total	Buget solicitat	Contribuție proprie

C. Rezumatul proiectului

Prezentați următoarele elemente ale proiectului dumneavoastră:

- a) Numărul de elevi și numărul de cadre didactice implicate;
- b) Beneficiarii direcți și indirecți;
- c) Activități propuse în ordinea care se va desfășura;
- d) Descrierea activității finale;
- e) Parteneri organizare (în afara instituțiilor de învățământ).

D. Prezentarea produsului

D1. Argument justificare (*max.10000 de caractere*);

D2. Scopul proiectului;

D3. Obiectivele specifice proiectului;

D4. Grupul țintă căreia se adresează proiectul. Beneficiarii.

D5. Durata proiectului (când se începe și când se termină, inclusiv data/ perioada activității finale);

D6. Descrierea activităților (trebuie să conțină datele indicate mai jos):

- a) Activitatea nr.
- b) Titlul activității
- c) Data/perioada de desfășurare
- d) Participanți (elevi, profesori, părinți, agenți economici etc.)
- e) Parteneri
- f) Descrieți pe scurt activitatea, cel mult 5-10 rânduri
- g) Responsabili
- h) Beneficiari
- i) Modalități de monitorizare și evaluare

D7. Descrieți rezultatele așteptate ca urmare a implementării proiectului

D8. Prezentați modalitățile de monitorizare și de evaluare a proiectului

D9. Arătați cum veți asigura continuitatea/ sustenabilitatea proiectului

D10. Monitorizați activitățile de promovare și de diseminare pe care intenționați să le realizați în timpul implementării proiectului și după încheierea acestuia

D11. Specificați care sunt partenerii implicați în proiect și arătați în ce constă parteneriatul cu comunitatea locală, cu altă instituție de învățământ /sau cu o firmă/ companie locală, dacă este cazul.

F. Informații despre potențialii parteneri

Adresa completă, nr. de telefon/fax, adresa poștă electronică/site, persoană de contact (nume, prenume, funcția, date de contact)

CRITERII DE PENTRU EVALUAREA UNUI PROIECT EDUCAȚIONAL

Pentru evaluarea unui proiect educațional se pot elabora următoarele criterii:

- ✓ *Utilitatea proiectului* – argumentată pe baza unei analize de nevoi.
- ✓ *Obiectivele proiectului* – dacă sunt clar precizate și corespund nevoilor identificate.
- ✓ *Descrierea impactului proiectului* – asupra diferitor categorii de beneficiari cărora li se adresează proiectul.
- ✓ *Descrierea activităților* – concret, realism, concordanță cu obiectivele proiectului și impactul anticipat.

- ✓ *Relevanța proiectului* pentru dezvoltarea instituției de învățământ.
- ✓ *Produsele finale* – dacă sunt relevante pentru tema proiectului și au potențial de diseminare și transferabile în alte contexte educaționale.
- ✓ *Diseminare* – dacă există un plan de diseminare a rezultatelor proiectelor și a experienței pozitive în instituție.
- ✓ *Evaluare și monitorizare* – descrierea progresului proiectului și a impactului asupra elevilor, profesorilor, instituției, comunității.
- ✓ *Integrarea proiectului în curriculum-ul școlar* – descrierea modului în care proiectul se integrează în curriculum-ul școlar.
- ✓ *Parteneriatul* – descrierea rolului fiecărui partener în proiect, a strategiei de lucru și a unei distribuiri echilibrate a sarcinilor de lucru între parteneri.
- ✓ *Participarea elevilor în proiect* – descrierea modului în care va fi asigurată participarea activă a elevilor în toate etapele proiectului de la planificare până la implementare și evaluare.
- ✓ *Utilizarea noilor tehnologii TIC.*
- ✓ *Concordanța dintre programul de activități propus în proiect și estimările bugetare corespunzătoare.*

În final, putem spune că învățarea prin proiecte reprezintă o modalitate de instruire/autoinstruire grație căreia elevii, dar mai ales studenții, efectuează o cercetare orientată spre obiective practice și finalizată într-un produs ce poate fi un obiect, un program, o lucrare științifică etc. Metoda respectivă, ca formă de instruire, este o soluție la noile cerințe din domeniul economiei, cât și ale societății contemporane. Elaborarea proiectului reprezintă un pas important în pregătirea viitorului specialist, elevul având ocazia să își creeze o viziune mai clară asupra profesiei pe care o va îmbrățișa.

În timp ce lucrează la proiecte, elevii își dezvoltă competențe necesare în viața reală, corespunzătoare secolului al XXI-lea, multe dintre acestea fiind solicitate de angajatori (de a colabora, de a lua decizii, de a avea inițiativă, de a rezolva probleme complexe, de a comunica eficient).

Ca **metodă activă** opusă instruirii verbaliste și livrești, învățarea prin realizarea de proiecte a devenit **pivotul unui învățământ** ce exprimă cerințele educației pragmatice, care apără idealul omului practic, de acțiune și independență în gândire. De fapt, în faza inițială, metoda proiectelor reprezintă un mod mai cuprinzător de organizare a procesului de învățământ, potrivit căruia materia de studiu este împărțită într-un ansamblu de proiecte, apropiate centrelor de interes, pe care elevii urmau să le realizeze efectiv, într-un termen determinat, ajungând astfel să rezolve probleme autentice, din lumea reală, *să dobândească cunoștințe și abilități practice utile.*

4. WORKSHOP-UL

Workshop-ul este considerat una dintre metodele de predare ale viitorului foarte apropiat, fiind o excelentă modalitate de a dezvolta abilități practice (**vezi Anexa 4.1 și Anexa 4.2**). Unul din marile avantaje este că oferă participanților șansa de a încerca noi metode și de a eșua într-o situație sigură. Eșecul este adesea cel mai bun profesor, iar eșecul în acest caz nu implică niciun cost. În același timp, feedback-ul, atât al facilitatorului, cât și al colegilor din grup, ajută un participant să înțeleagă ce poate face pentru a evita eșecul într-o situație reală.

Workshop-ul este o cale de învățare sau predare, ce presupune ca participanții să interacționeze între ei prin intermediul unor discuții, activități, jocuri sau alte provocări. Organizarea procesului de învățare implică numeroase modalități de predare moderne și interactive în același timp.

Un workshop este mai degrabă o experiență practică pentru participanți care include demonstrații și activități interactive, activitate în cadrul unei întruniri special organizate. În cadrul unui astfel de eveniment, destinat unui număr restrâns de participanți, al căror scop comun este acela de a se concentra asupra unui segment de interes și de a lucra împreună pentru a obține, la finalul acestuia, niște rezultate concrete. Fie că este vorba despre conceperea unui proiect comun, a unei strategii, a unui plan de dezvoltare personală, despre crearea unor obiecte materiale sau despre schimbul de experiență, pe parcursul unui workshop participanții își exersează anumite abilități, sub atenta supraveghere a unui facilitator. Rolul acestuia este de a se asigura că sesiunea decurge conform programului și de a ghida participanții pe măsură ce aceștia își exersează aptitudinile, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite.

Un workshop presupune implicarea activă a participanților în procesul de învățare, este construit în jurul conceptului de educație non-formală, bazat pe exerciții și experiențe. Ca durată, un workshop se poate întinde pe parcursul a câtorva ore sau chiar până la 2-3 zile.

Această metodă didactică presupune implicarea elevilor-participanți care lucrează împreună, pot ajuta la crearea unui sentiment de comunitate sau a unui scop comun printre participanții săi.

Competența specifică vizată:

CS1. Dezvoltarea abilităților practice, tehnicilor sau ideilor ale elevilor-participanți, pe care apoi le pot folosi în munca lor sau în viața lor de zi cu zi, realizate prin acumularea experienței în cadrul unei comunități sau a unui scop comun printre participanții săi.

Unități de competență vizate:

UC.1 Dezvoltarea abilităților de lucru în cadrul unei comunități sau a unui scop comun printre participanții săi.

UC.2 Valorificarea activităților bazate pe exerciții și experiențele facilitatorului și a participanților.

UC.3 Interpretarea unor documente și sugestii pentru lectură sau studiu suplimentar pentru cei interesați.

UC.4 Cultivarea unor noi abilități și de familiarizare a participanților cu un subiect pe care nu îl cunosc bine.

PLAN DE ACȚIUNI

Workshop-urile sunt, de asemenea, uneori mai diverse în ceea ce privește participanții decât alte evenimente. Participanții vor fi angajați din diferite departamente și domenii care participă la workshop împreună. Cele mai bune workshop-uri au un scop specific, orientat spre acțiune, și au ca scop generarea unor răspunsuri concrete la problemele actuale din domeniu. Workshop-urile sunt o bună oportunitate de a învăța noi abilități și de a familiariza participanții cu un subiect pe care nu îl cunosc bine.

Recomandări organizatorice (etapele de pregătire a workshop-ului (Figura 15):

- *determinarea obiectivelor de învățare în cadrul workshop-ului:*
 - identificarea problemelor actuale din domeniu, găsirea soluțiilor, metodelor și tehnicilor de îmbunătățire;

- instruirea participanților folosind metodele și tehnicile noi de funcționare în domeniul vizat;
- perfecționarea abilităților profesionale și învățarea despre noile evoluții în domeniu/tema propusă;
- alfabetizarea participanților în elaborarea materialelor necesare la locul de muncă;
- diseminarea experienței într-un subiect, de către un expert în domeniul vizat.
- *stabilirea perioadei de desfășurare a workshop-ului (elaborarea unui calendar):*
 - ✓ planificarea timpului și perioada desfășurării workshop-ului (de exemplu: joi-vineri, ora 16.00-18.00);
 - ✓ ora și data bine determinate pentru participanți și facilitatori este importantă pentru a organiza eficient activitatea;
 - ✓ informarea din timp a participanților și invitaților, astfel încât să ai timp suficient și flexibilitate de a te ocupa de celelalte aspecte;
 - ✓ înainte de a stabili data este nevoie de luat în calcul următoarele detalii:
 - timpul dedicat planificării (în funcție de eveniment);
 - sărbătorile religioase;
 - perioadele de vacanță școlară;
 - agenda participanților, facilitatorilor, invitaților etc.
- *planificarea workshop-ului (elaborarea unui program):*
 - ✓ trebuie acordată o atenție deosebită etapelor, perioadei de desfășurare pentru o planificare și gestionare eficientă a timpului;
 - ✓ se va ține cont de următoarele aspecte:
 - locația și aspectele ce țin de logistică;
 - înregistrarea participanților (cum?, când?, cine?);
 - pregătirea și oferirea de materiale.
 - ✓ este binevenit pentru fiecare participant să aibă o mapă cu agenda conferinței, foi pentru notițe, pix etc.;
 - ✓ organizatorii pot oferi ecusoane cu numele participanților pentru identificarea lor;
 - ✓ în cadrul atelierului trebuie asigurată dotarea cu echipamente TIC funcționale (a se verifica funcționalitatea: conexiune la internet, proiectorul, calculatorul, PPT-ul);
 - ✓ sunt necesare pauzele de cafea (pot fi conferințe fără pauze de cafea):
- *stabilirea formatului spațiului și a sălii (selectarea locului și organizarea echipamentelor):*
 - există mai multe oportunități de spațiu pentru a desfășura workshop-ul (hub-uri, săli de conferință, sală de clasă, sala de lectură, centrul multimedia);
 - este recomandat de a alege un spațiu posibil de manipulat cu mobilierul și de realizat jocuri cu grupul de participanți;
 - putem aranja mobilierul în dependență de numărul participanților și de activitățile planificate în cadrul workshop-ului.

Mijloace și materiale didactice:

- Mobilier de lucru (masă, scaune, panou, stand, flipchart), fișe de lucru specifice, panou informativ, echipamente TIC, proiector, calculator, mape, markere, creioane, pixuri, foarfece, lipici etc.

Managementul timpului workshop-ului:

- În funcție de numărul participanților (6-15) se va stabili durata workshop-ului (de la câteva ore, până la câteva zile).
- Workshop-urile cu implicarea elevilor și cadrele didactice pot implica mai multe sesiuni pe o perioadă de timp, de obicei, de scurtă durată 1, 5-2 ore sau divizat pentru 2 zile. În acest caz numărul participanților va fi limitat.

Remarcăm că una dintre cerințele workshop-ului este diseminarea experienței în cadrul unei comunități sau a unui scop comun printre participanții săi (prezentarea unor practici în format PPT sau Prezi, expunerea unor materiale utile, realizarea unor ateliere în grupuri a câte 5-6 participanți).

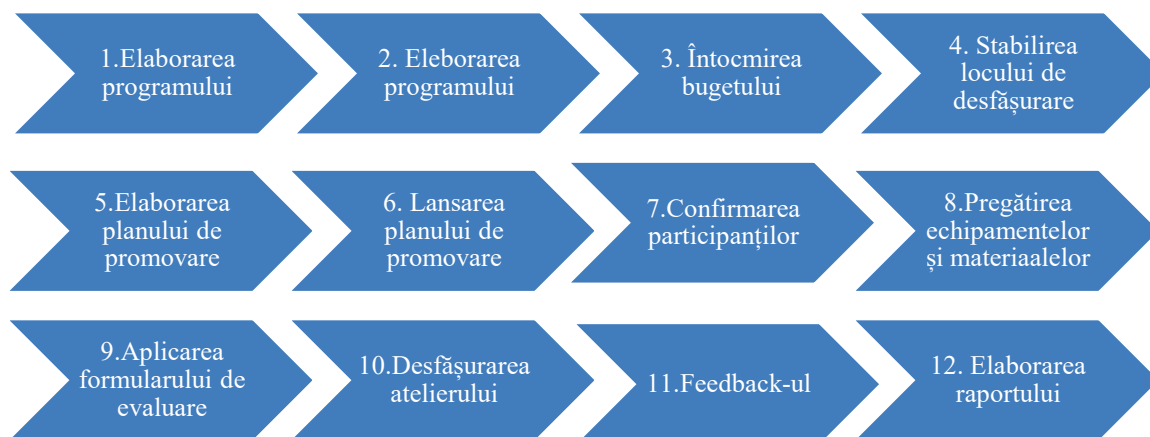

Figura 15. Etapele de pregătire a workshopului

La finalul acestei activități, participanții sunt activi, atât prin faptul că influențează direcția atelierului, cât și prin faptul că au șansa de a practica tehnicile, abilitățile etc. care sunt în discuție. Workshop-ul se poate încheia cu documente și sugestii pentru lectură sau studiu suplimentar pentru cei interesați.

5. TÂRGUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL AL FIRMELOR DE EXERCİȚIU

Orice participare a elevilor la evenimente care permit contactul direct cu mediul de afaceri este benefică pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și de comunicare ale acestora. Abilitățile de a conduce direct negocierile și de a dezvolta spiritul de echipă se pot exercita cu succes numai în cadrul unui târg al firmelor de exercițiu. Aici pot fi întâlniți parteneri de afaceri, se poate comunica direct cu ei, elevii pot conduce în mod real negocierile, pot învăța să ia decizii și își dezvoltă încrederea în forțele proprii.

În cadrul **Târgurilor Naționale și Internaționale ale Firmelor de exercițiu**, organizatorii propun mai multe concursuri (7-10 competiții cu participare directă și indirectă) care sporesc competitivitatea afacerilor simulate pe piața firmelor de exercițiu (**vezi Anexa 5**). Competițiile se desfășoară pe următoarele secțiuni:

- Cel mai bun stand;
- Cele mai originale materiale promoționale;
- Cel mai creativ catalog;

- Cel mai bun business plan;
- Cea mai originală prezentare a firmei în limba română;
- Cea mai originală prezentare a firmei în limba engleză;
- Cele mai reușite tranzacții;
- Cel mai bun negociator;
- Cel mai atractiv spot publicitar;
- Cea mai reușită pagina web;
- Cea mai originală mascotă.

Această metodă didactică se referă la simularea operațiunilor și proceselor economice specifice mediului real de afaceri: contractare, negociere, elaborarea business-planului, întocmirea documentelor contabile necesare, comunicare cu clienții, prezentarea firmei, efectuarea tranzacțiilor cu alte firme de exercițiu, promovarea firmei, elaborarea materialelor promoționale, crearea unui catalog de produse/servicii, crearea produselor digitale, utilizarea platformelor social-media marketing, extinderea vizibilității firmei, comunicarea prin rețelele sociale.

Competența specifică vizată:

CS1. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor și recunoașterea activității lor prin promovarea conceptului de firmă de exercițiu, prin comunicarea directă cu partenerii din mediul real, negocierea, luarea deciziilor și dezvoltarea încrederii în forțele proprii.

Unități de competență vizate:

UC1: Utilizarea metodelor, conceptelor, tehnicilor specifice târgurilor și evenimentelor;

UC2: Colectarea, analiza și interpretarea informațiilor de marketing privind organizațiile și mediul de piață;

UC3: Elaborarea unor strategii specifice de marketing în organizarea târgurilor și a evenimentelor.

PLAN DE ACȚIUNI

Recomandări organizatorice:

- *determinarea obiectivelor de învățare în cadrul târgurilor și evenimentelor:*
 - identificarea evenimentelor și selectarea târgurilor naționale/internaționale,
 - găsirea oportunităților de participare la concursuri și secțiunile târgurilor;
 - elaborarea materialelor pe departamente din cadrul FE (resurse umane, marketing, achiziții și vânzări, contabilitate, secretariat);
 - elaborarea ofertelor speciale, strategiilor de atragere a cumpărătorilor potențiali;
 - pregătirea și transmiterea pachetului de acte necesare în termenii stabiliți pentru participare în cadrul târgurilor și evenimentelor;
 - diseminarea informației pe rețelele sociale ale instituției, FE, și altele (site-ul, facebook, tik-tok, instagram).
- *identificarea unor reguli de acțiune similare celor din situațiile reale:*
 - respectarea procesului de înregistrare a FE și termenii limită pentru participarea în cadrul târgurilor și evenimentelor;
 - pregătirea pachetului de documente necesare și materiale pentru participarea în cadrul târgurilor și evenimentelor (formular de participare, acord de parteneriat, documente contabile, materiale promoționale, PPT în l. română/l. engleză, spotul publicitar, site-ul FE, mascota);
 - amenajarea standului și prezentarea ofertei în cadrul târgurilor și evenimentelor;

- studierea piețelor de desfacere, cercetarea nevoilor și preferințelor clienților;
 - încheierea contractelor și stabilirea relațiilor de colaborare cu furnizorii și
 - partenerii de afacere;
 - negocierea cu partenerii de afaceri privind avantajele bilaterale;
 - realizarea tranzacțiilor cu partenerii de afaceri pe piața firmelor de exercițiu.
- *obținerea și organizarea resurselor și materialelor necesare în cadrul târgurilor și evenimentelor:*
 - amenajarea spațiului/standului destinat FE, creând un design specific afacerii;
 - alcătuirea scenariului și repartizarea rolurilor pentru angajații participanți la târguri și evenimente;
 - identificarea și planificarea resurselor financiare, materiale (foi A4, flipchart, markere, față de masă, materiale promoționale, laptop, suport, costume, ecusoane, ș.a.), umane (elevii, cadrele didactice, administrația) pentru participarea la târguri și evenimente;
 - implicarea comunității educaționale și părților interesate în procesul de pregătire și participare în cadrul târgurilor și evenimentelor administrația, cadrele didactice, părinții, agenții economici, absolvenții, mediul de afaceri).
 - *participarea în cadrul târgurilor și evenimentelor:*
 - repartizarea rolurilor în cadrul activității târgurilor și evenimentelor, fiecare
 - având responsabilitatea sa: negociator, marketolog, contabil, agent comercial,
 - director, vânzător, casier, etc.
 - colaborarea și negocierea cu alte FE: parteneri, vizitatori, clienți, cumpărători;
 - comunicarea, descoperirea, învățarea, antrenarea competențelor antreprenoriale în cadrul târgurilor și evenimentelor.
 - stabilirea relațiilor de parteneriat cu partenerii de afaceri din cadrul piețe FE.
 - *evaluarea activității în cadrul târgurilor și evenimentelor:*
 - efectuarea unei analize după realizarea târgului și evenimentului;
 - analiza îndeplinirii obiectivelor propuse;
 - elaborarea unor concluzii, propuneri, sugestii de îmbunătățire pe viitor;
 - propuneri de perfecționare a activității pentru următoarele târguri și evenimente;
 - stimularea și certificarea participanților la târguri și evenimente.

Mijloace și materiale didactice:

- Mobilier de lucru (masă, scaune, panou, stand), documente contabile (factura, dispoziție de încasare, formular de comandă, registrul vânzări/cumpărări) acte doveditoare ale activității FE (certificat de înregistrare, cont bancar, codul TVA), resurse financiare didactice (MDL, EURO, \$), mostre, gadgeturi, materiale de decor, panou informativ, echipamente TIC, materiale promoționale (emblema FE, ecusoane, elemente de identitate corporativă, catalog, pliante, broșuri, price-list, cadouri promoționale, mascotă) etc.

Managementul timpului:

- *Pregătirea – 4-6 săptămâni(în baza ofertei propuse).* În funcțiile de rolurile repartizate pentru fiecare elev-angajat pentru participarea la târg sau eveniment, acesta realizează funcțiile în baza unui ordin (elaborarea și transmiterea materialelor necesare pentru concursuri sau secțiunile sta-

bilite în cadrul târgului și evenimentelor).

- *Cu o zi înainte de participarea la târg sau eveniment se pregătesc, împachetează materialele necesare pentru amenajarea standului.*
- *Desfășurarea activității – conform programului stabilit în Regulamentul privind desfășurarea Târgului sau evenimentului se salută și se încurajează participanții, oaspeții, se organizează concursurile pe secțiuni, se evaluează prestația FE.*
- *La sfârșitul activității târgului și evenimentelor – se realizează evaluarea de către un juriu, stabilit anterior perioadei târgului, se premiază cu diplome/certIFICATE/cadouri firmele și coordonatorii participanți (premiu I, II, III și mențiuni în ordinea descrescătoare a punctajelor obținute pentru fiecare secțiune).*
- *Preluarea/ predarea standurilor - preluarea și predarea standurilor se face pe bază de proces-verbal de la/ către organizatorii târgului.*
- *Evaluarea și feedback – se realizează de către participanții, coordonatorul FE și administrația instituției după finalizarea târgului și evenimentelor (analiza SWOT al activității, dezbateri, opinii, concluzii, recomandări).*

La finalul aceste activități, fiecare angajat din cadrul firmei de exercițiu a făcut concluzii (analiza SWOT), a prezentat opinia sa proprie despre participarea în cadrul târgului, modul de organizare și desfășurare, măsura implicării participanților și sugestii de îmbunătățire pentru viitor. Elevii în rol de angajați conștientizează rolul și importanța fiecărui membru al echipei în reușita afacerii simulate în cadrul firmei de exercițiu.

Această activitate formează la elevi deprinderi de comunicare eficientă, de colaborare, de gestionare a activităților pe departamente, de responsabilitate, de lucrul în echipă, de efectuarea tranzacțiilor, dezvoltă responsabilitate, încrederea în sine, de negociere, de luarea unor decizii, de implicarea părinților și a comunității educaționale promovând conceptul de firmă de exercițiu pe plan național și internațional.

Beneficiile obținute în rezultatul participării la concursuri naționale/internaționale sunt:

- ✓ *Dezvoltarea competențelor antreprenoriale;*
- ✓ *Comunicarea eficientă între angajații Firmei de exercițiu;*
- ✓ *Educarea unui comportament profesional în domeniul afacerilor;*
- ✓ *Obținerea noilor experiențe pentru elevi-angajații din cadrul Firmei de exercițiu;*
- ✓ *Promovarea firmei de exercițiu/instituției;*
- ✓ *Extinderea afacerii pe piața națională/internațională;*
- ✓ *Dezvoltarea spiritului de echipă;*
- ✓ *Deschiderea noilor orizonturi în portofoliul de clienți și proiecte;*
- ✓ *Interacțiunea cu potențiali clienți și partenerii de afaceri;*
- ✓ *Consolidarea unor legături personale și comerciale;*
- ✓ *Exploatarea oportunităților de colaborare la nivel național și internațional.*

În cadrul târgului se realizează tranzacții, întocmindu-se facturi și ordine de plată cu respectarea legislației în vigoare. Finalizarea acestora se va face prin transmiterea la Banca FE a borderourilor centralizatoare.

6. EXCURSIA / VIZITA DE STUDII

Excursiile sunt una dintre cele mai atractive, plăcute și utile activități de recreere și odihnă activă, facilitând contactul direct cu mediul (vezi Anexa 6). Excursiile de studiu au ca scop principal lărgirea orizontului didactic, realizând de asemenea legătura dintre teorie și practică. Excursiile de studiu urmăresc activitatea de observare și analiză a unor aspecte care vor fi întâlnite pe parcurs, culegerea unor date și informații care vor fi apoi prelucrate. Stabilirea atentă a obiectivelor este foarte importantă. Trebuie stimulată dorința și curiozitatea elevilor de a descoperi noi fenomene și elemente, dar și dorința de călătorie în scopul cunoașterii și, nu în ultimul rând, crearea unui suport informativ-educativ pe plan profesional, pentru formarea personală. Această formă de excursie are ca scop principal lărgirea orizontului didactic, realizând de asemenea legătura dintre teorie și practică. Acest tip de activitate anticipează intuirea, cunoașterea generală, ușurând succesul învățării. Are avantajul de a facilita observarea elementelor mediului economic în ansamblul lor, cu interrelațiile specifice, ușurând deducerea cauzelor care le-au generat. O excursie/ vizită de studii impune o mare responsabilitate din partea celui care o organizează. De aceea, conținutul trebuie ales cu grijă, bine corelat cu scopul și obiectivele, perioada să fie corespunzătoare unei bune desfășurări a activității.

Competența specifică vizată:

CS1: Dezvoltarea competențelor de culegere a unor date și informații, de cercetare, observare și analiză în vederea cunoașterii impactului mediului real asupra formării deprinderilor de lucru în cadrul unei entități și formării profesionale.

Unități de competență vizate:

UC1: Lărgirea orizontului de cunoștințe privind aspectele funcționării afacerii din mediul real;

UC2: Stabilirea contactului direct cu mediul, angajații și procesele entității în vederea formării personale;

UC3: Observarea, identificarea și cercetarea aspectelor de funcționare a proceselor și relațiilor din cadrul entității.

PLAN DE ACȚIUNI

Recomandări organizatorice:

- *determinarea obiectivelor de învățare în cadrul excursiei/vizitei de studii:*
 - alegerea domeniului de activitate, forma organizatorică, denumirea entității;
 - selectarea perioadei pentru realizarea excursiei/vizitei de studii;
 - informarea conducerii entității despre excursie/vizita de studii;
 - elaborarea demersului în cadrul instituției despre realizarea excursiei/vizitei de studii;
 - elaborarea algoritmului pentru întocmirea raportului privind realizarea excursiei/vizitei de studii;
 - diseminarea informației despre excursie/vizita de studii pe rețelele de socializare/articole (facebook, tik-tok, instagram, reviste).
- *identificarea unor reguli de acțiune în cadrul excursiei/vizitei de studii:*
 - încheierea acordurilor de colaborare cu partenerii de afaceri;

- colaborarea continuă cu mediul de afaceri prin diverse activități non-formale;
- comunicarea despre noutățile parvenite, performanțele și riscurile din mediul de afaceri.
- *obținerea și organizarea resurselor și materialelor necesare excursiei/vizitei de studii:*
 - stabilirea locației pentru excursie/vizita de studii (entitate, filială);
 - alcătuirea scenariului și stabilirea etapelor activității (informarea, gen de activitate, PPT, dezbateri, întrebări-răspunsuri, concluzii, propuneri);
 - implicarea comunității educaționale (părinți, absolvenți, agenți economici, instituție) în realizarea excursiei/vizitei de studii.
- *excursia/vizita de studii propriu-zisă:*
 - alegerea grupului țintă (elevi, profesorul, disciplina/unitatea de curs) pentru realizarea excursiei/vizitei de studii;
 - deplasarea cu un mijloc de transport la locul destinat.
- *evaluarea excursiei/vizitei de studii:*
 - realizarea unei analize după excursie/vizita de studii (SWOT, propuneri, sugestii);
 - înregistrări foto-video;
 - crearea unor produse digitale pentru un feed-back (Canva, reels, story);
 - elaborarea unor rapoarte despre excursie/vizita de studii, participanții își pot exprima propria opinie;
 - feed-back-ul din partea părinților.

Mijloace și materiale didactice:

- mostre de produse, materiale promoționale, resurse video-audio, resurse financiare, panou informativ, echipamente TIC etc.,

Managementul timpului:

- *Pregătirea – 2 săptămâni.* În funcție de entitatea vizitată, fiecare elev își elaborează un set de întrebări (ce obiective are entitatea, cine sunt furnizorii, partenerii, ce loc ocupă în cadrul pieții, ce obiective, ce profit obține, prin ce metode colaborează în cadrul departamentelor, ce abilități trebuie să dezvolte angajații etc.,).
- *Cu o zi înainte de realizarea excursiei/vizitei de studii* în baza dispoziției emise de conducerea instituției, se comunică informația conducerii/persoanei de contact din entitate, administrației/părinților/elevilor.
- *În ziua deplasării* se întrunește grupul de elevi cu profesorul pentru a se deplasa la entitatea stabilită preventiv.
- *Desfășurarea activității* – conform programului stabilit prealabil cu conducerea entității, grupul de elevi este întâmpinat și încurajat în alegerea lor, sunt informați despre activitatea entității, personalul și funcțiile acestora, funcționarea departamentelor, relațiile cu partenerii de afaceri, desfacerea pe piețele locale și internaționale, s.a.
- *La sfârșitul excursiei/vizitei de studii* – se realizează observarea, analiza și evaluarea aspectelor învățate teoretic și transpunerea lor în practică, cunoașterea și înțelegerea elementelor mediului de afaceri în ansamblu, cu interrelațiile specifice.
- *Evaluarea și feedback-ul* – se realizează de către elevi, părinți și cadrul didactic, în cadrul orei de dezvoltare personală unde se discută punctele forte, punctele slabe, avantajele, opiniile, recomandările.

La finalul aceste activități, fiecare elev a făcut concluzii (analiza SWOT), a prezentat opinia sa proprie despre participarea în cadrul excursiei/vizitei de studii, modul de organizare și desfășurare, măsura implicării elevilor și sugestiile de îmbunătățire pentru viitor. Astfel, elevii în rol de vizitatori, fiind potențialii angajați ai mediului de afaceri, conștientizează rolul și importanța unei echipe în reușita afacerii te în cadrul unei entități, abilitățile și funcțiile pe care trebuie să le posedă un angajat, competențele profesionale necesare la locul de muncă.

7. CONCURSUL TEMATIC

Concursul tematic reprezintă o testare a cunoștințelor asimilate, o modalitate de a verifica nivelul de pregătire a elevului la disciplinele liceale și de specialitate (**vezi Anexa 7**). Activitățile non-formale de acest gen promovează valorile culturale și etice fundamentale, competitivitatea și comunicarea interpersonală. Indiferent de domeniile lor, concursurile tematice stimulează creativitatea, gândirea critică, oferă motivație și ajută la identificarea și dezvoltarea abilităților, cunoștințelor, contribuie la dezvoltarea personală și profesională a elevului.

Această metodă didactică stimulează elevii cu performanțe școlare înalte sau care au interes și aptitudini deosebite în domeniul științific, economic, tehnic, cultural-artistic sau civic prin promovarea ideilor de competiție și performanță a studiului la disciplinele/unitățile de curs prevăzute în curriculum.

De organizarea și desfășurarea concursurilor școlare sunt responsabile instituțiile de învățământ, inspectoratele școlare sau inițiatorii acestor competiții. În organizarea și desfășurarea concursurilor, acestea pot colabora cu societăți și instituții științifice, culturale, cu organizații nonguvernamentale, autorități locale, cu persoane juridice/agenți economici sau persoane fizice care sunt interesate în a sponsoriza aceste activități. Organizatorii stabilesc numărul participanților pentru fiecare disciplină/unitate de curs pentru toate tipurile de concurs.

Etapele de realizare a concursurilor:

- ✓ Concursurile tematice se desfășoară la nivelul următoarelor etape: în instituție, oraș, zonă, republică, la nivel internațional;
- ✓ Selecția participanților la concursurile tematice se face pe baza rezultatelor obținute la fazele anterioare, cu excepția fazei din instituție, la care participarea se realizează pe baza opțiunii elevului sau/și la recomandarea profesorului;
- ✓ Graficul de desfășurare a fazelor concursurilor tematice se stabilește de către organizator sau alte structuri, în funcție de specificul fiecărei discipline de studiu/ unității de curs.

Competența specifică vizată:

CSI. Dezvoltarea competențelor de comunicare, prezentare, creare, gândire critică, realizate prin acumularea experienței în dezvoltarea personală și profesională.

Unități de competență vizate:

- UC1: Stimularea elevilor cu performanțe școlare înalte sau care au interes și aptitudini deosebite în domeniul științific, economic, tehnic, cultural - artistic sau civic;
- UC2: Promovarea ideii de competiție și performanță a studiului la disciplinele prevăzute în curriculumul școlar;
- UC3: Promovarea valorilor culturale și etice fundamentale, precum și fairplay-ul/spiritul competițional.

PLAN DE ACȚIUNI

Recomandări organizatorice:

- **determinarea obiectivelor de testare a cunoștințelor asimilate:**
 - selectarea participanților la concursurile tematice în instituție, oraș, zonă, republică, la nivel internațional;
 - identificarea tematicii, etapele și aspectele organizatorice ale concursului;
 - alegerea domeniului de cercetare, analiza activității entității, istoria unei personalități sau a unui domeniu, personaj ș.a;
 - organizarea corectă a timpului, planificarea etapelor de pregătire pentru concursul tematic;
 - informarea coordonatorului în vederea pregătirii și culegerii informației pentru concursul tematic;
 - elaborarea produselor, materialelor și dovezilor în baza regulamentului concursului;
- **identificarea unor reguli de acțiune în cadrul concursului tematic:**
 - stabilirea parteneriatelor de colaborare cu comunitatea educațională (gimnazii, IP, Centrele de excelență, colegii, școli profesionale, părinți, absolvenți, agenți economici, instituție) în realizarea concursului tematic;
 - informarea partenerilor cu condițiile și etapele desfășurării concursului tematic în baza regulamentului;
 - stabilirea perioadei, locului, spațiului avantajos pentru desfășurarea concursului tematic;
 - identificarea membrilor juriului și a sponsorilor/donatorilor în vederea desfășurării concursului tematic;
 - comunicarea rezultatelor și analiza impactului asupra participanților, spectatorilor și invitaților la concursul tematic;
 - diseminarea informației pe rețelele sociale ale instituțiilor participante (site-ul, Facebook, Tik-tok, Instagram).
- **obținerea și organizarea resurselor și materialelor necesare pentru concursul tematic:**
 - identificarea și planificarea resurselor proprii sau ale sponsorilor/partenerilor vizați să participe la concursul tematic;
 - repartizarea eficientă a resurselor, cadourilor pentru participanții la concursul tematic;
 - alcătuirea scenariului și stabilirea etapelor activității (informarea, gen de activitate, PPT, dezbateri, întrebări-răspunsuri, concluzii, propuneri);
 - implicarea comunității educaționale (părinți, absolvenți, agenți economici, instituție) în susținerea participării la concursul tematic.
- **concursul tematic propriu-zis:**
 - alegerea grupului țintă (elevi, profesorul, disciplina/unitatea de curs) pentru realizarea concursului tematic;

- identificarea partenerilor, sponsorilor și spectatorilor pentru realizarea concursului tematic;
- asigurarea condițiilor, spațiului și resurselor necesare desfășurării concursului tematic;
- *evaluarea concursul tematic:*
 - realizarea evaluării în cadrul concursului de către juriul stabilit;
 - analizarea SWOT, identificarea măsurilor de îmbunătățire;
 - înregistrări foto-video;
 - crearea unor produse digitale pentru un feed-back (Canva, reels, story);
 - feed-back-ul participanților și partenerilor concursului.

Mijloace și materiale didactice:

- echipamente TIC, resurse video-audio, fișe de evaluare, rechizite, resurse financiare, materiale promoționale, cadouri promoționale, etc.,.

Managementul timpului:

- *Pregătirea – cel puțin cu 2 luni înaintea desfășurării concursului.* În funcție de tipul și tematica concursului, fiecare elev-participant își elaborează planul de acțiuni, echipa, coordonatorul și structura produsului pentru participarea la concursul tematic.
- *Cu o zi înainte de realizarea concursului* se precizează aspectele organizatorice pentru asigurarea eficientă a concursului tematic;
- *În ziua concursului* se verifică toate conexiunile, funcționalitatea mijloacelor TIC, prezența participanților, echipelor, partenerilor și a juriului;
- *Desfășurarea activității* – conform programului stabilit prealabil sunt întâmpinați și încurajați toți participanții, se creează starea de bine și se promovează competiția și performanță.
- *La sfârșitul concursul tematic* – se face analiza și evaluarea interesului și aptitudinile deosebite în domeniul științific, economic, tehnic, cultural – artistic.
- *Evaluarea și feedback-ul* –se realizează de către organizatori și membrii juriului stimulând creativitatea, gândirea critică, oferă motivație și ajută la identificarea și dezvoltarea abilităților, cunoștințelor, contribuie la dezvoltarea personală și profesională a elevului.

Avantajele concursurilor tematice:

- valorificarea interesului pentru un anumit domeniu;
- dezvoltarea unor abilități noi (comunicare, prezentare, creare, analiză, cercetare, gândire critică);
- orientarea spre o viitoare carieră;
- organizarea corectă a timpului, învață ce este perseverența, responsabilitatea;
- dezvoltarea competențelor de a face față eșecului, riscurilor;
- îmbunătățirea performanțelor la disciplina/unitatea de curs dată.

La finalul aceste activități, fiecare elev obține anumite rezultate, performanțe, experiență în dezvoltarea personală și profesională, adună impresii și recenzii vizând participarea la concursul tematic, stabilește relații de parteneriat/colaborare cu societăți și instituții, cu organizații și potențialii angajatori. Astfel, elevii-participanții își valorifică interesul pentru un anumit domeniu, dezvoltă noi abilități în domeniul ales, își extind aria și posibilitatea de a se orienta spre o viitoare carieră.

8. TRAININGUL

Trainingul presupune un transfer de cunoștințe, dobândirea unor abilități noi sau îmbunătățirea celor deținute deja, ori adoptarea unor atitudini noi sau modificarea celor existente cu privire la un subiect anume. (vezi **Anexa 8**). Trainingul poate acoperi o gamă largă de subiecte, de la abilități tehnice și profesionale, la dezvoltare personală și leadership.

Toate aceste procese se petrec utilizând metode de învățare non-formală, interactive, antrenând aptitudinile participanților pentru a-i ajuta să își formeze obiceiuri noi și eficiente pe care să le pună în practică pentru a-și îmbunătăți viața pe anumite segmente de interes.

Un training înseamnă instruire sau pregătire specializată. Un training poate dura câteva zile sau poate fi defalcat pe parcursul unei perioade mai mari de timp, până la câteva luni. Acesta poate viza atât aspecte din viața personală, cât și din cea profesională a participanților.

Această activitate presupune în primă fază o analiză reală a nevoilor de training la nivelul instituției/echipei vizate. Etapa poate fi efectuată de către administrația instituției sau de către traineri, după care, în funcție de obiectivele avute în vedere, se trasează segmentele care se doresc abordate și se creează programul de training adecvat nevoilor identificate.

Competența specifică vizată:

CS1: Dezvoltarea noilor obiceiuri și practici de îmbunătățire a calității vieții personale și profesionale pe anumite segmente de interes.

Unități de competență vizate:

UC1: Dezvoltarea unor abilități de rezolvare a problemelor, situațiilor de risc și identificarea oportunităților de dezvoltare;

UC2: Cultivarea sentimentului de progres și dezvoltare personală, ceea ce poate face o echipă mai motivată;

UC3: Exersarea abilităților și cunoștințelor participantului necesare îndeplinirii mai eficiente a unor sarcini sau a procesului de evoluție personală;

PLAN DE ACȚIUNI

Recomandări organizatorice:

- *determinarea obiectivelor de învățare în cadrul trainingului:*
 - identificarea tematicii și stabilirea clară a obiectivelor în vederea creării un program eficient;
 - identificarea și analiză reală a nevoilor celor formați;
 - planificarea minuțioasă a sesiunii de training și cu multă atenție la detalii;
 - poate fi o experiență de învățare cu adevărat reușită;
 - instruirea participanților folosind metodele și tehnicile noi de funcționare în domeniul vizat;
 - diseminarea unor experiențe în vederea soluționării problemelor dezvoltării personale și leadership-ului;
 - adoptarea unor atitudini noi sau modificarea celor existente cu privire la un subiect anume.

- *stabilirea perioadei de desfășurare a trainingului:*
 - planificarea timpului și perioada desfășurării *trainingului* (de exemplu: câteva zile sau câteva luni);
 - stabilirea orei și datei pentru participanți și facilitatori este importantă pentru a organiza eficient activitatea;
 - informarea din timp a participanților și invitaților, astfel încât să ai timp suficient și flexibilitate de a te ocupa de celelalte aspecte;
- *planificarea trainingului* (elaborarea unui program):
 - ✓ trebuie acordată o atenție deosebită pentru această sesiune interactivă în care teoria este combinată cu exersarea și practicarea cunoștințelor noi, cu implicarea participanților;
 - ✓ se va ține cont de următoarele aspecte:
 - alegerea unui spațiu potrivit pentru desfășurarea eficientă a trainingului;
 - pregătirea resurselor necesare pentru a evita întârzierile și problemele tehnice neprevăzute;
 - realizarea unei repetiții înainte de a da startul evenimentului propriu-zis;
 - folosirea tehnicilor interactive pentru a menține participanții implicați;
 - adaptarea informațiilor transmise în timpul trainingului pentru nevoile participanților;
 - organizarea discuțiilor, exercițiilor practice și studiile de caz pot face sesiunea mai captivantă și informativă;
 - solicitarea feedback –ului de la participanți pentru a evalua impactul sesiunii.
- *planificarea timpului și stabilirea datei pentru training:*
 - organizatorii planifică din timp ora și data;
 - informează participanții despre data și locul desfășurării;
 - verifică toate resursele pentru a evita întârzierile și problemele tehnice neprevăzute;
 - pregătirea minuțioasă a materialelor de instruire, cât și alegerea unui spațiu potrivit.
- *training-ul propriu-zis:*
 - întâmpinarea participanților, organizarea de bun venit;
 - asigurarea condițiilor, spațiului și resurselor necesare desfășurării training-ului ;
- *evaluarea training-ului:*
 - menținerea unor discuții tematice și crearea unei atmosfere prietenoase;
 - realizarea evaluării în cadrul training-ului;
 - înregistrări foto-video;
 - feedback –ul de la participanți, recenzii, propuneri.

Mijloace și materiale didactice:

- Mobilier de lucru (masă, scaune, panou, stand, flipchart), fișe de lucru specifice, panou informativ, resurse video-audio, echipamente TIC, proiector, calculator, mape, markere, creioane, pixuri, foarfece, lipici, etc.

Managementul timpului:

- *Pregătirea – 1-2 luni.* În funcție de tematica și obiectivele propuse organizatorul/ii elaborează planul de acțiuni, lista participanților și scenariul, repartizează timpul și exercițiile care vor fi realizate;
- *Cu o zi înainte de realizarea trainingului* - amintește participanților despre activitate, pregătește spațiul pentru desfășurarea eficientă a trainingului ;
- *Desfășurarea activității* – conform programului stabilit se realizează etapele activității, se propun subiecte de discuție, participanții sunt implicați activ în realizarea exercițiilor, utilizarea metodelor de învățare non-formală, s.a.;

- *La sfârșitul trainingului* – se realizează observarea, analiza și evaluarea aptitudinilor participanților și cum le vor aplica în practică pentru a-și îmbunătăți viața pe anumite segmente de interes;
- *Evaluarea și feedback-ul* – se realizează de către participanți prin utilizarea unui chestionar cu întrebări de evaluare și satisfacție.

La finalul aceste activități, fiecare participant obține o oportunitate excelentă să-și dezvolte noi competențe specifice domeniului de activitate. Acestea pot include abilități tehnice, cum ar fi programarea într-un anumit limbaj, designul grafic sau managementul proiectelor, sau soft skills, precum comunicarea, rezolvarea problemelor, lucrul în echipă și leadership-ul. Activitatea se referă la dezvoltarea abilităților și cunoștințelor individului necesare îndeplinirii mai eficiente a unor sarcini sau a procesului de evoluție personală, deci e un instrument de creștere a abilităților, însemnând un transfer activ de cunoștințe de la unul care este specialist la unul care vrea să devină. Trainingul oferă un sentiment de progres și dezvoltare personală, ceea ce poate face o echipă mai motivată, poate contribui la dezvoltarea carierei angajaților, oferindu-le oportunități de avansare și creștere. Acest lucru poate fi benefic atât pentru individ, cât și pentru organizație.

9. MASA ROTUNDĂ

Masa rotundă reprezintă o metodă de instruire activă, una dintre formele organizaționale a activităților de cunoaștere, care permite de a întări materia anterior studiată, de a completa materia, de a forma deprinderi de rezolvare a problemelor etc. Durata unei mese rotunde poate varia între 1-3 ore și mai mult la necesitate (vezi Anexa 9).

Participanții la o masă rotundă pot fi între 5-20+, aceștia sunt parte a unei dezbateri colective al subiectului/problemei sau compararea informației, ideilor, opiniilor

și sugestiilor acestora. Sarcinile principale în organizarea „Mesei rotunde” sunt:

- *Discutarea situațiilor de problemă referitor la tema dată;*
- *Afișarea opiniilor, situațiilor cu utilizarea diverselor materiale intuitive (scheme, diagrame, grafice, audio și video înregistrări, imagini etc.);*
- *Pregătirea intensivă pentru întreținerea discuției (să nu ne limităm la rapoarte, dar să exprimăm opinia proprie, dovezi, argumente).*

Masa rotundă (Kagan) este o tehnică utilă în situația în care elevii au de realizat un proiect, o problemă cu mai multe întrebări, o întrebare cu mai multe răspunsuri posibile, o temă despre care trebuie să scrie sau o sarcină de lucru care are mai multe soluții posibile, mai multe etape sau proceduri. Elevii lucrează în grupe de 4 și nu în perechi. Toți elevii lucrează în grupe de 4 elevi (dar pot fi și 3 sau 5 elevi într-o grupă dacă numărul elevilor nu este un multiplu de 4). Această metodă didactică orientează elevul să învețe mult mai bine dacă este direct implicat în activitățile din cadrul lecției.

Competența specifică vizată:

CS1. Dezvoltarea competențelor de culegere a unor date și informații, de cercetare, observare și analiză în vederea cunoașterii impactului mediului real asupra formării deprinderilor de lucru în cadrul unei entități și formării profesionale.

Unități de competență vizate:

UC1: Cultivarea unor abilități de rezolvare a sarcinilor de lucru, contribuția fiecărui elev fiind esențială pentru obținerea rezultatului.

UC2: Dezvoltarea competențelor sociale, de sprijinire a colegilor, de răbdare, să lucreze cu colegii, să ceară și să ofere ajutor colegilor,

UC3: Acceptarea laudei și criticii constructive.

PLAN DE ACȚIUNI

Recomandări organizatorice:

- **planificarea timpului și stabilirea datei pentru masa rotundă:**
 - este necesar de stabilit perioada desfășurării 1-3 ore și mai mult la necesitate;
 - se planifică din timp ora, data și locația;
 - se determină obiectivele de învățare în cadrul mesei rotunde;
 - se identifică regulile de acțiune în cadrul mesei rotunde.

Reguli de organizare a unei mese rotunde:

- ✓ **Pregătiți bine întrebările.** Cu o săptămână înainte, cel puțin, se pregătește o listă cu întrebări care vor fi adresate vorbitorilor participanți la masa rotundă. Din numărul de întrebări, selectați 7-10 cele mai importante, alegeți 3 pe care le considerați cruciale pentru bunul mers al mesei rotunde și la care dacă nu se vor da răspunsuri depline, puteți considera că masa rotundă a dat faliment. Feriți-vă de întrebările care pot crea certuri sau polemici.
- ✓ **Definiți regulile de participare la început.** Este necesar să fie stabilit subiectul și regulile foarte clar pentru participanți:
 - să se dea răspunsuri concrete la întrebări;
 - să fie excluse detaliile care nu sunt necesare;
 - să nu devieze de la subiect;
 - să folosească limbaj clar pentru spectatori (uneori participanții recurg la folosirea limbajului profesional tocmai ca să nu fie înțeleși, dar să facă impresia că cunosc materia și că au răspuns bine);
 - dacă vorbitorii vor depăși aceste reguli, moderatorul îi va întrerupe sau opri.
- ✓ **Cereți explicarea termenilor.** Vorbitorii pot recurge la limbaj și termeni din domeniul lor profesional, tocmai ca să nu dea un răspuns, dar să facă impresia că au răspuns. Când nu înțelegi un termen sau când presupui că ascultătorii din sală nu înțeleg termenul respectiv, întrerupe vorbitorul și cere explicarea.
- ✓ **Insistați să căpătați răspunsuri complete.** Unii vorbitori răspund în fraze lungi, recurg la anumite exemple, ilustrații etc., dar, de fapt, aceasta este un fel de a fugi de la răspunsul care se așteaptă de la ei și ascultătorii rămân fără acest răspuns clar.
- ✓ **Re-definiște afirmațiile.** Unii vorbitori aplică o tactică prin care vorbesc un lucru, dar îl prezintă în așa fel, cu astfel de termeni, ca să facă impresia că a spus altceva, sau ca să lase pe fiecare să înțeleagă ceea ce și-a dorit. De aceea, după ce vorbitorul s-a expus pe marginea întrebării puse, mai re-definiște odată afirmațiile lui ca să vezi ce acesta a vrut să spu-

nă. Așa nu vei lăsa să „*audă fiecare ce a vrut*”, ci să audă fiecare participant ceea ce a fost spus.

✓ **Nu te lăsa deviat de la subiect.** Derularea activității presupune parcurgerea următoarelor etape:

- elevii se grupează câte 4 într-o grupă. Fiecare grup de elevi are doar o foaie și doar un creion;
- profesorul anunță sarcina de lucru (oral sau în scris);
- elevul 1 începe rezolvarea problemei scriind pe foaie și spunând ce face, ceilalți elevi din grup urmăresc ce spune și ce face Elevul 1;
- când elevul 1 a terminat, dă foaia și creionul elevului 2. Acesta verifică ce a lucrat elevul 1 și dacă e corect, îl laudă și își scrie numele pe foaie. Dacă nu este corect, elevul 2 îl sprijină pe elevul 1 să corecteze ceea ce a greșit și apoi îl laudă și își scrie numele pe foaie. Elevul 2 continuă rezolvarea sarcinii de lucru, scriind și explicând ce face.
- foaia este dată apoi elevului 3, elevului 4, din nou elevului 1, până la finalizarea sarcinii de lucru, fiind reluată de fiecare dată procedura descrisă pentru elevii 1 și 2.
- odată ce elevii din grupă consideră că au terminat sarcina de lucru, ei predau foaia profesorului pentru verificare, sau raportează întregii clase, sau două grupe de elevi schimbă foile și își verifică reciproc rezolvarea sarcinii de lucru, sau este desfășurată o activitate de tipul „unul stă – trei circulă”. Se recomandă ca grupurile de elevi să fie eterogene și stabilite de profesor. O grupă ar trebui să conțină un elev cu rezultate foarte bune la matematică, 2 elevi cu rezultate medii și un elev rezultate slabe la matematică. Elevii ar trebui să lucreze în cadrul aceleași grupe pentru mai mult timp pentru a face posibilă formarea unei echipe. Este util ca elevii să aibă o fișă de lucru în care să fie clar definite responsabilitățile elevului 1, elevului 2, elevului 3, respectiv ale elevului.
- atunci când unul din vorbitori vrea să ducă discuția în altă direcție pentru a pune în lumină reaa pe alții, nu admite aceasta.

✓ **Folosește clepsidra.** De obicei, sunt mai puțini oameni care știu să vorbească scurt și la subiect. Dacă veți folosi clepsidra la mesele rotunde, vă veți rezerva dreptul să le dați vorbitorilor pentru a răspunde la întrebare un timp limitat și, dacă o cere răspunsul, să măriți timpul, doar în cazul când vorbitorul cu adevărat are nevoie de mai mult timp pentru a da un răspuns deplin.

● *masa rotundă propriu-zisă:*

- există un număr limitat de participanți care stau la o masă rotundă, astfel încât fiecare să se poată confrunța cu ceilalți;
- alegerea grupului țintă (elevi, profesorul, disciplina/unitatea de curs) pentru realizarea mesei rotunde;
- dotarea cu mobilier, amenajarea spațiului pentru această tehnică.

● *evaluarea mesei rotunde:*

- realizarea unei analize după activitate (opinii, propuneri, sugestii);
- înregistrări foto-video;
- acumularea informației, transmiterea experienței pe un anumit subiect;
- compararea informației prezentate pentru un feed-back;
- elaborarea unor concluzii despre informația prezentată, participanții își pot exprima propria opinie;

- feed-back-ul din partea participanților.

Mijloace și materiale didactice:

- fișe de lucru, clepsidra, markere, tablă, flipchart, materiale promoționale, resurse video-audio, resurse financiare, panou informativ, echipamente TIC, etc.,.

Managementul timpului:

- *Pregătirea – 2 săptămâni.* În funcție de tema activității, fiecare elev își elaborează un set de întrebări (ce obiective are entitatea, cine sunt furnizorii, partenerii, ce loc ocupă în cadrul pieței, ce obiective, ce profit obține, prin ce metode colaborează în cadrul departamentelor, ce abilități trebuie să dezvolte angajații etc.,).
- *Cu o zi înainte de desfășurarea mesei rotunde* organizatorii pregătesc spațiul și materialele necesare.
- *În ziua desfășurării activității* se întâlnesc participanții cu buna dispoziție, se creează starea de bine, se cunosc participanții între ei.
- *Desfășurarea activității* - conform programului stabilit prealabil în scenariul activității, grupul de elevi este întâmpinat și încurajat în alegerea lor, sunt informați despre obiectivul activității, despre invitații și caracterul specific, tematica sau domeniul acesteia.

La finalul acestei activități se accentuează implicarea fiecărui elev în rezolvarea sarcinii de lucru, contribuția fiecărui elev fiind esențială pentru obținerea rezultatului, este bazată pe principiul egalității dintre participanți. Masa rotundă poate fi o reuniune a colegilor, specialiștilor, experților în domeniu pentru a schimba gândurile și opiniile pe un anumit subiect educațional, economic, politic etc.

Activitatea promovează dezvoltarea competențelor sociale, de sprijinire a colegilor, de răbdare, să lucreze cu colegii, să ceară și să ofere ajutor colegilor, să laude și să accepte lauda, să critice și să accepte critica constructivă.

10. „LITERATURA ALTFEL” – PROIECT EDUCAȚIONAL CU CARACTER COMUNITAR

LITERATURA ALTFEL este un proiect artistic-literar, care propune explorarea și redefinirea limitelor și formelor tradiționale ale literaturii. Acest proiect își propune să aducă în prim-plan perspective și abordări noi, inovatoare și non-conformiste în creația literară. Una dintre caracteristicile distinctive ale proiectului LITERATURA ALTFEL constă în încurajarea elevului - lector și a cadrelor didactice să experimenteze cu forme literare neobișnuite sau să își exprime creativitatea în moduri neconvenționale. Acest lucru poate include utilizarea tehnologiilor moderne pentru a crea opere interactive, folosirea limbajului non-verbal sau a combinației de diferite medii artistice, precum literatura și arta vizuală sau muzica.

LITERATURA ALTFEL are menirea să construiască profilul elevului lector educat prin lectura din plăcere. În contextul abordării lecturii din această perspectivă, cititorul oferă statut de prieten textului, încercând, prin descoperirea acestuia, să se autodefinească. Or, un prieten primește acest statut când împărtășește viziuni și coalescează lumi aflate la interferență. În acest sens, capacitatea de receptare a textului se identifică cu capacitatea de receptare a vieții. În plus, activitatea dată

poate avea ca scop și provocarea convențiilor sociale și culturale, abordând teme și subiecte tabu sau ignorate în literatura tradițională. Astfel, acest proiect poate reprezenta o platformă pentru exprimarea liberă a gândurilor, sentimentelor și ideilor, indiferent cât de controversate sau provocatoare ar putea fi.

Ca model pedagogic, scopul primordial al proiectului îl reprezintă procesul de constituire a personalității sociale, mizând pe tipologia textelor funcțional-practice. Scopul secundar al proiectului derivă din necesitatea combaterii analfabetismului, prin ipostazierea tinerilor dornici de a cunoaște viața. Mai există însă și un scop particular, cel de a distinge necesitățile lectorale ale elevului ancorat în învălmășeala acestui secol controversat, pentru a veni în întâmpinarea trebuințelor dezvoltării acestuia. În spiritul acestei teze, să educă gândirea creatoare, capacitatea de decizie, aptitudinile și performanțele elevului, individualitatea acestuia. Așadar, lectura care cultivă dezvoltarea personalității în contextul modernizării societății este o cerință la zi, iar realizarea acestui deziderat îi revine dascălului de Limbă și literatura română, capabil să sensibilizeze schimbările produse în societate, formând astfel, prin textele valorificate, atitudini și conduite reprezentative de natură culturală și cu valoare civică.

Prin intermediul acestui proiect, se încurajează diversitatea culturală și artistică, precum și promovarea dialogului intercultural și interdisciplinar. LITERATURA ALTFEL poate servi ca un spațiu de întâlnire între diferite comunități și tradiții artistice, contribuind la îmbogățirea și diversificarea peisajului cultural și literar. Astfel, sarcina disciplinei Limba și literatura română este de a forma individ creativi, capabil să gândească și să acționeze prin lecturile abordate. Funcția particulară acestui proiect este de orienta elevul să depășească cerința de a citi din necesitatea curriculară, pentru a dezvălui esența actului de lectură - cea de a citi pentru a facilita înțelegerea vieții. Orientați spre identitatea elevului, proiectul de față constituie un îndrumar indispensabil, prin care se fundamentează principiul lecturii în sensul invers: de la necesități la lectură, nu de la lectură la necesități. Motivarea practicii din această perspectivă a condiționat receptarea LITERATURII ALTFEL.

În esență, proiectul reprezintă o încercare de a transforma și reinventa literatura în conformitate cu cerințele contemporane și cu noile provocări și oportunități aduse de evoluția tehnologică și culturală. Este un manifest pentru libertatea artistică și pentru explorarea fără limite a potențialului creativ al cuvântului scris. Activitatea dată presupune implicarea activă a participanților în procesul de învățare, este construit în jurul conceptului de educație non-formală, bazat pe exerciții și experiențe.

Competența specifică vizată:

Competența de comunicare presupune cunoașterea unui număr considerabil de unități de vocabular (componenta strict lingvistică), capacitatea de a forma și consolida deprinderi (componenta sociolingvistică), dar și capacitatea de a utiliza valoric și funcțional cuvântul în actul de comunicare. Examinată din perspectiva activităților extracurriculare, capabile să dezvolte *performanța* – „indice calitativ de funcționare, de randament social, având ca indicator de bază funcția comunicativă, de relaționare” – competența comunicativă nu se realizează individual, ci doar în relaționare directă cu *competența social-civică*. Din acest motiv, îmbinarea celor două perspective impune crearea la elevi a unui sistem de valori, specifice comunității căreia aceștia îi aparțin. În acest mod, prin intermediul activității extracurriculare LITERATURII ALTFEL, dar și prin alte activități de acest tip putem asigura conștientizarea identității individului, în dimensiunile intelectuală, afectivă și morală.

Comunicarea asigură deschiderea spre valorile celuilalt, facilitând atitudinea de respect și de comparare cu valorile proprii, dar, mai ales cu cele naționale. Orizontul social în care viețuiește

elevul este în măsură să-i asigure descoperirea propriei identități, la construirea căreia o determinativă esențială devine asamblarea concomitentă a celor două competențe.

Unități de competență vizate:

UC.1 Realizarea unei dezbateri pe o temă de interes general.

UC.2 Elaborarea unei comunicări orale pe o temă dată.

UC.3 Argumentarea propriului statut de vorbitor și ascultător al limbii române.

UC.4 Aplicarea experiențelor literare în diferite circumstanțe ale comunicării orale și scrise.

PLAN DE ACȚIUNI

LITERATURA ALTFEL presupune redirecționarea procesului de comprehensiune a textului, de la modelul clasic de interpretare, spre unul hermeneutic, care dezvăluie o perspectivă vizionară de analiză a textului artistic, aplicând diverse procedee de hermeneutică literară.

Determinarea obiectivelor specifice vizate:

- formarea culturii literar-artistice a subiecților educaționali, prin receptarea și interpretarea textului;
- modelarea personalității culturale, prin integrarea subiecților în activități nonformale proprii procesului de integrare a educației artistice în demersul social zilnic;
- eficientizarea procesului educațional – artistic, prin angajarea experienței lectorale unice / autentice;
- transformarea lectorului – pasiv în subiect activ, generator de idei, re-creator de valori, comunicabil și receptiv în inițierea discursurilor;
- integrarea resurselor digitale în organizarea proceselor formale / nonformale online / offline;
- extinderea ariei de interacțiune cultural – educațională prin validarea acordului de colaborare dintre entitățile implicate în activitate.

Stabilirea perioadei de desfășurare a activității:

- planificarea timpului și perioada desfășurării activității (dar despre activitate anunțăm participanții cu o lună înainte de realizarea propriu-zisă a evenimentului, pentru ca ei să reușească să lectureze lucrarea valorificată).
- ora și data bine determinate pentru participanți și facilitatori este importantă pentru a organiza eficient activitatea;
- informarea din timp a participanților și invitaților, astfel încât să ai timp suficient și flexibilitate de a te ocupa de celelalte aspecte.

Planificarea activității:

Lectura admite coeziunea activităților perceptive și cognitive ale elevului de interpretare a textului, în scopul comprehensiunii sensului. Așadar, actul de a citi este în același timp descifrare a expresiei și înțelegere a conținutului. Pentru a înțelege textul, elevii trebuie să aibă o cunoaștere bazată pe un anumit sistem relațional. Procesul de comprehensiune admite diverse sisteme. Interpretarea textului dintr-o perspectivă sau alta este urmarea a unei opțiuni. Alegerea stă sub semnul ghidajului propus de profesor, în măsura în care sistemul propus este considerat adecvat și pentru elev. Astfel le propunem elevilor un PPT, ce conține secvențe textuale din romanul valorificat și în baza acestora le dăm posibilitatea să-și exprime viziunea proprie. **(Anexa 10.1)**

Un impact puternic asupra educabilului este întâlnirea față în față cu scriitorii. A asculta un scriitor citind cu voce tare din propria-i operă în cadrul lecturilor publice, a-l provoca la discuții și a

participa la ateliere de creație sub îndrumarea lui, a lua autografe, a-i cunoaște modul de gândire, a-l simți alături ca prieten apropiat, toate acestea dau consistență activităților și rămân adânc întipărite în sufletul copiilor, făcându-i să perceapă cartea cu mai multă atracție. Prin urmare, un exemplu ar fi întâlnirea cu Vitali Cipeleaga întru abordarea romanului „În umbra pașilor tăi”. (**Anexa 10.2**) și Valorificarea romanului „Tatuatorul de la Auschwitz” de Heather Morris (**Anexa 10.3**)

Din dorința de a vedea Literatura altfel, am redirecționat procesul de comprehensiune a textului, de la modelul clasic de interpretare, spre unul hermeneutic, care dezvăluie perspectivă vizionară de analiză a textului artistic. Aplicând diverse procedee de hermeneutică literară, ne-am propus ca elevii să realizeze un plan al romanului „Tatuatorul de la Auschwitz” de Heather Morris, consolidat din opt puncte ideatice definitorii și transpus într-un proiect arhitectural 3D. astfel le-am canalizat atenția asupra subiectului prin prisma aplicativă. Așadar, pentru a analiza hermeneutic textul, vizând atât forma, cât și fondul, am parcurs textul axial din perspectiva Planului arhitectural 3D realizat. (**Anexă 3**)

Stabilirea formatului spațiului și a sălii:

- există mai multe oportunități de spațiu pentru a desfășura activitatea (biblioteci, săli de lectură, librării, cafenele, spații verzi, huburi, săli de conferință, săli de clasă, centre multimedia, teatre, etc);
- este recomandat de a alege un spațiu prietenos elevului și nu numai lui;
- putem aranja mobilierul în dependență de numărul participanților și de activitățile planificate în cadrul proiectului.

Mijloace și materiale didactice:

Mobilier de lucru (masă, scaune, panou, stand, flipchart), fișe de lucru specifice, panou informativ, echipamente TIC, proiector, calculator, mape, markere, creioane, pixuri, foarfece, lipici etc.

Managementul timpului:

- În funcție de numărul participanților (25-50) se va stabili durata activității (de regulă, aproximativ 2-3 ore);
- LITERATURA ALTFEL necesită lectură și pregătire prealabilă (citirea textului / textelor, elaborarea produselor etc.).

La finalul acestei activități, participanții realizează mici produse, prin care se vizualizează feedback-ul proiectului literar-artistic și se poate încheia cu sugestii de lectură pentru desfășurarea următoarei întâlniri literare.

11. CONCURS NAȚIONAL „ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CĂRȚII ȘI A DREPTULUI DE AUTOR”

Concurs Național „Ziua Internațională a Cărții și a dreptului de autor” este un proiect cultural-artistic, cu impact social, implementat, în varianta pilot (din aprilie, 2022) în instituția Colegiul Național de Comerț al ASEM. Concursul urmărește stimularea lecturii și promovarea rolului cărții, transformarea comportamentelor cotidiene ale elevilor în stiluri de viață prin dezvoltarea capacității de utilizare a platformelor digitale în scopuri cultural-artistice. Așadar, prin proiectul enunțat, ne-am propus să găsim soluții optime pentru valorificarea lecturii, dar mai ales să oferim, prin intermediul concursului, posibilitatea de a ralia educația digital la acțiuni cultural-artistice concrete. Se implementează un set de activități menite să ofere o soluție pertinentă în rezolvarea problemei identificate –

insuficiența promovării lecturii, lipsa motivației pentru lectură. Asigurând principiul dezvoltării comunitare prin implicarea tuturor membrilor comunității educaționale, inclusiv atragerea partenerilor externi, concursul, prin ambiția de a rezolva problema detectată, pronunță caracteristicile esențiale ale unui proiect de succes: inovator, fezabil, relevant, clar structurat, și, mai ales, durabil în timp.

În acest context, impactul estimat răspunde așteptărilor proiectate, vizând, în plan cantitativ un număr important de beneficiari, iar în plan calitativ un set de resurse materiale / didactice reprezentative formării aptitudinilor relevante asigurării esențializării necesității lecturii, atingând competența lectorală, cea comunicativă și , nu în ultimul rând, cea digitală.

Obiectivul acestui proiect derivă și din necesitatea conștientizării valorii cărții, prin promovarea lecturii, implicând utilizarea tehnologiilor digitale, ce favorizează dezvoltarea aptitudinilor practice ale actantului fundamental al educației – elevul.

Secțiunea I. **Book-trailer** constă în realizarea unei recenzii digitale (film sau colaj de fotografii) a romanului *xxxxxxxxxxxxxx* de *xxxxxxxxxxxxxx*.

Lucrarea va respecta următoarele cerințe:

- lucrarea va fi realizată în format digital;
- nu va depăși durata de maximum 3 minute;
- corectitudinea ortografică și punctuațională;
- respectarea semnelor diacritice;
- redarea originală a subiectului;
- selectarea secvențelor relevante din carte;
- nu vor fi utilizate filme deja existente (în baza acestui roman);
- structurarea prezentării: introducere, cuprins, încheiere;
- utilizarea doar a imaginilor ce respectă dreptul de autor;
- la finalul book-trailerului se va menționa rolul și numele fiecărei persoane implicate, numele profesorului coordonator și sursele utilizate pentru coloana sonoră;
- lucrarea va fi expediată în format digital 4 K.

Secțiunea II. **Imagini grafice**

constă în realizarea unui produs ce ar reprezenta grafic conținutul afirmației: „*xx*”, respectând următoarele cerințe:

- să reflecte într-un mod original esența afirmației;
- să constituie o interpretare metaforică/simbolică a afirmației date;
- să conțină atât elemente grafice(desene), cât și textuale (doar din citat);
- se va scrie în partea dreaptă, jos, numele, prenumele elevului/elevilor și a profesorului coordonator, instituția.

Secțiunea III. **Eseu structurat**

De exemplu: Pornind de la versurile lui *xxxxxxxxxxx* : „*xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx*”, redactează un eseu structurat, de 1-1,5 pagini (A4), cu tema: *xxxxxxxxxxxxxxxxxx*, referindu-te la două personaje din proza românească, din opere literare diferite.

În elaborarea eseului, vei respecta următoarele repere:

- explicarea modului propriu de înțelegere a conceptului *xxxxxxxxxx*, prin raportarea la propria experiență de cititor;
- motivarea convingătoare a alegerii personajelor literare (aspecte: tipologie, natura faptelor/criteriul etic, viziuni, scopuri etc.);
- comentarea trăsăturilor morale relevante ale personajelor alese (câte două trăsături), prin ilustrarea adecvată cu exemple din textele selectate;

- raportarea, în două enunțuri argumentative, a conceptului ~~xxxxxxxx~~ la sugestia versurilor propuse;
- formularea unei concluzii despre rolul părinților în viața copiilor.

Secțiunea IV. Quizizz

Secțiunea va include întrebări cu referire la cunoașterea textelor literare din literatura română/ activității literare a unui scriitor.

Scopul: consolidarea statutului educației cultural-artistice prin conștientizarea efectului benefic al lecturii în vederea formării, la elevi, a convingerilor, deprinderilor, aptitudinilor cu caracter aplicativ, care vor permite simultan și dezvoltarea, la beneficiari, a competențelor lectorale, de comunicare, etc., generând definitivarea formării personalității educabilului.

Obiectivul fundamental al proiectului: conștientizarea necesității lecturii, prin promovarea și valorificarea cărților, implicând și utilizarea tehnologiilor digitale, ce favorizează dezvoltarea aptitudinilor practice ale actantului fundamental al educației – elevul.

Obiective strategice:

- asigurarea beneficiarilor proiectului cu resurse informaționale în scopul dezvoltării abilităților lectorale;
- organizarea și desfășurarea Concursului Național „Ziua Internațională a Cărții și a dreptului de autor”, care va stimula spiritul de competitivitate în rândul elevilor-lectori.

Competențe specifice vizate:

Competența de creativitate exprimă abilitatea de a aplica rezultatele învățării, într-un context anumit: educație, pictură, scenografie, dezvoltare profesională, evoluție personală. Chiar dacă foarte multe teorii afirmă că creativitatea este un proces caracteristic tuturor oamenilor, gradele de creativitate sunt diferite de la un individ la altul, „creativitatea fiind un proces tehnic, în același timp analitic, dar și un mijloc de exprimare a sinelui”. Pentru a stimula *competența creativă*, am propus participanților, în cadrul activităților organizate: eseul, book-trailer-ul, imaginile grafice.

Competența tehnică digitală, prin intermediul activităților extracurriculare, a presupus utilizarea cu încredere și responsabilitate a instrumentelor digitale, precum Quizizz, prin care au fost elucidate competențele cognitive, dar și IQ-ul participanților. Google Meet, Power Point, utilizarea acestora pentru învățare, participare și diseminare a produselor realizate de către elevi, sprijină / încurajează, dezvoltarea și fortificarea competențelor tehnice digitale, prin participarea nemijlocită la activitățile extracurriculare.

Competența digitală valorificată prin activitățile extracurriculare menționate, fortifică:

- analiza noilor resurse tehnologice, punând accent pe nivelul de utilizare a acestora pentru pregătirea, organizarea și derularea activităților;
- interesul elevilor pentru participarea la activitățile menționate, întrucât presupun utilizarea internetului, demonstrând competențe de lucru cu motoare de căutare pe Internet;
- rezolvarea testelor digitale de inteligență (instrumentul de învățare Quizizz – la fel o modalitate de a demonstra capacitățile digitale);

PLAN DE ACȚIUNI

Concursul vizează formarea aptitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil față de lectură, prin prisma dezvoltării abilităților digitale, integrând realizarea producțiilor audiovizuale calitative, a imaginilor grafice elocvente, reprezentative mesajului operelor literare lecturate, a produselor curriculare tipice (eseu structurat), motivante prin abordarea textelor tabiet, care vor facilita dimensiunea cognitivă a elevilor din ÎPT.

Recomandări organizatorice:

- Transmiterea informației
- Colectarea informației
- Desfășurarea probei Quizizz
- Evaluarea produsului
- Premiera participanților la cele patru secțiuni
- Diseminarea celor mai reușite produse elaborate de elevii participanți la acest concurs.

Stabilirea perioadei de desfășurare a concursului:

- Transmiterea informației	15-20 martie / Anual
- Colectarea informației	1-21 aprilie / Anual
- Desfășurarea probei Quizizz	În ziua premierii / Anual
- Evaluarea produsului 21-22 aprilie	Anual
- Premiera participanților la cele patru secțiuni....	23 aprilie / Anual
- Diseminarea celor mai reușite produse elaborate de elevii participanți la acest concurs.....	Aprilie-Mai / Anual

Planificarea concursului:

- ✓ trebuie acordată o atenție deosebită etapelor, perioadei de anunțare a concursului pentru ca participanții să reușească să citească romanul și să elaboreze produsul/să realizeze imaginile grafice/să redacteze eseurile.
- ✓ de asemenea, se va ține cont de următoarele aspecte:
 - descărcarea și stocarea produselor pe secțiuni;
 - anunțarea câștigătorilor;
 - organizarea Quizizz-ului și premiera acestora;
 - diseminarea produselor câștigătoare pe rețelele de socializare.
- ✓ pentru identificarea participanților am putea oferi ecusoane cu numele acestora;
- ✓ dotarea sălii cu echipamente TIC funcționale (a se verifica funcționalitatea: conexiune la internet, proiectorul, calculatorul, PPT-ul);

Stabilirea formatului spațiului și a sălii:

- Sala de festivități a Preturii sectorului Râșcani

Mijloace și materiale didactice:

- Mobilier de lucru (masă, scaune, panou, stand, flipchart), panou informativ, echipamente TIC, proiector, calculator, mape, markere, etc.

Managementul timpului :

- Organizarea și desfășurarea concursului durează aproximativ două luni;
- Premiera 1,5-2 ore.

Remarcăm că una dintre cerințele concursului este diseminarea experienței în cadrul unei comunități sau a unui scop comun printre participanții săi (prezentarea unor produse în format PPT, expunerea unor materiale utile).

Concursul certifică formarea conștiinței lectorale a elevilor, prin asigurarea satisfacerii nevoii de a lectura pe tot parcursul vieții. Așadar, rezultatele confirmate prin organizarea concursului (70 produse în 2022; 116 produse în 2023, 84 produse în 2024(dar deja 20 de instituții implicate, comparativ cu anul 2023 când au participat 16 instituții)) sintetizează experiența inedită câștigată de beneficiari, asigurând continuitatea proiectului. Instituția asigură organizarea, într- un mod eficient, a concursului, prin implicarea resurselor financiare / umane / intelectuale necesare derulării inițiativei propuse, totodată, implicând diverși actori din domeniul cultural / economic, ceea ce favorizează promovarea imaginii instituționale, dar și a sectorului de pe domeniul de specializare al instituțiilor din ÎPT.

BIBLIOGRAFIE

1. ANDRIEȘ V. (coord.), CLICHICI V. Educația nonformală: aspecte conceptuale și funcționale: Compendiu. MECC, IȘE. Chișinău: IȘE, (Tipogr. „Print-Caro”), 2020
2. CARCEA, M. Managementul educației nonformale. Iași: Polirom, 2001.
3. CLICHICI, V. Educația nonformală la nivelul managementului clasei / grupului de elevi 114 UNIVERS PEDAGOGIC Nr. 3 (75) 2022
4. GUȚU, VI. Pedagogie. Chișinău: CEP USM, 2013
5. GUȚU V., POSTAN L., Didactica pentru adulți din perspectiva motivațională, Chișinău, CEP USM, 2007
6. MARINESCU, M. Noile educații în societatea cunoașterii. București: ProUniversitaria, 2013.
7. PĂLĂȘAN, T. Managementul activităților extrașcolare, Brașov 2016
8. POPA, S. Rolul activităților extracurriculare în educația copiilor. In: Revista Școlii Ieșene „Univers Didactic”, nr.16, 2019.
9. POSTAN, L. Educație nonformală: Note de curs, Universitatea de Stat din Tiraspol, Chișinău, 2019 (Tipografia UST). – 96p.
10. <https://www.nonformalsepoate.ro/index.php/educatia-nonformala/ce-este-educatia-nonformala>.
11. Codul Educației al Republicii Moldova Nr. 152, din 17-07-201 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110112&lang=ro
12. PLANUL-CADRU pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar Anexa nr. 2 la Ordinul MEC nr. 1003 din 07.08.2023 https://mecc.gov.md/sites/default/files/plan-cadru_postsecundar.pdf
13. BORCOMAN, L., MANCAȘ, M. Arta comunicării și etica profesională. Chișinău:, Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2017;
14. GHICOV, Adrian. Lectura atitudinală și creațiile verbale ale elevilor. Chișinău: IȘE,2019;
15. PĂNIȘOARĂ, Ion-Ovidiu. Comunicarea eficientă. Iași: Polirom, 2004
16. CRUDU V., ȚURCANU C., Managementul educației nonformale în Republica Moldova: studiu analitic În culegere de articole CZU 37.014(478)
17. <https://ru.scribd.com/doc/38893389/psihologia-varstelor>
18. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/111-114_1.pdf
19. <https://iteach.ro/experiencedidactice/profilul-psihosocial-al-adolescentului-in-actualitate-studiu>
20. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/80-89_4.pdf

ANEXE

Anexa 1.

Simularea

Atelier practico aplicativ:

„Simularea activității comerciale în cadrul cafenelei „Guguță”, ediția a IV-a

Scopul activității:

Dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor participând activ la toate procesele tehnologice atribuindu-le roluri ca într-o întreprindere reală, în colaborare și dezvoltare a parteneriatelor cu agenții economici.

Perioada desfășurării: 20.02.24

Grupul țintă implicat:

elevii grupelor TAP-201, COM-211, COM-201

Organizatori: Nicolai S., Temciuc O. Teacă A.

Atelier practico-aplicativ: „Mărțișoare dulci”,
cu implicarea elevilor și a agenților economici,
cu genericul ediția I

Scopul activității:

aplicarea cunoștințelor teoretice în practică prin dezvoltarea competențelor de modelare, preparare, ornare și deservirea clienților.

Conferința

COLEGIUL NAȚIONAL DE COMERȚ AL ASEM

CATEDRA: "COMERȚ, MERCEOLOGIE,TEHNOLOGIE"

CONFERINȚA NAȚIONALĂ ȘTIINȚIFICO-PRACTICĂ A ELEVILOR
 "Schimbarea presupune efort constant, cunoaștere, implicare și servicii de calitate oferite consumatorilor"

TEMA: "O ETALARE EFICIENTĂ- ÎN STABILIREA ȘI STIMULAREA VÂNZĂRILOR"

A elaborat : Leahu Nicoleta
 Coordonator: Nicolai Svetlana,
 profesor al CNC al ASEM

CHIȘINĂU , 2021

ARGUMENT

MOTTO: În magazinul modern nu este nevoie doar de un responsabil de magazin, ci de un „regizor”, nu de un aranjament obișnuit pe rafturi, ci de un „decor” specific, nu de un „vânzător”, ci de un „interpret” de roluri în diverse situații de viață.

Pentru ca orice întreprinzător din sfera comerțului să devină un antreprenor de succes, ar fi bine ca pe lângă amplasarea magazinului și alți factori importanți, să țină cont neapărat și de aranjarea produselor pe rafturi.

Etalarea mărfurilor constă în anumite operațiuni, procedee, procese și reguli proprii care urmăresc realizarea unei oferte active, apte să asigure creșterea vânzărilor și sporirea profitului

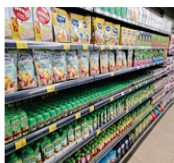
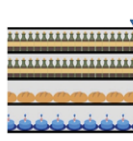

1. MODALITĂȚI DE ETALARE A MĂRFURILOR

Prezentarea pe verticală
 În acest caz produsul, categoria de produse sau marca beneficiază de o amplasare pe toată înălțimea mobilierului de expunere, ceea ce presupune ocuparea, pe verticală, a mai multor niveluri ale gondolei.

Prezentarea orizontală
 În acest caz produsele sunt amplasate pe lungimea mobilierului de expunere. În prezentarea orizontală produsele care se găsesc la nivelul solului sunt defavorizate iar cele de la nivelul ochilor sunt favorizate.

2. ETALĂRILE MIXTE

Întâlnim din ce în ce mai des prezentări verticale și orizontale suprapunându-se sau completându-se

Aranjarea în vrac

Prezentări în formă de „T”

Prezentări în formă de „W”

Prezentarea în fereastră
 Ea este utilizată atunci când se dorește stimularea vânzărilor unui anumit produs, fie el la promoțional sau un produs nou.

Tipuri de consumatori

Copiii sunt un segment însemnat de consumatori. Ei se deosebesc foarte tare de restul cumpărătorilor, în primul rând fiindcă nu pot face singuri cumpărătura dar trebuie mereu să fie însoțiți de părinți.

Adolescenții - un segment important de consumator. Ei caută articole ce le reprezintă personalitatea și tot odată îi fac să se deosebească dintr-o grupă de persoane. Adolescenții sunt influențați de modă, stilul actual dar și de părinți.

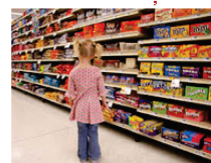

Persoanele mature reprezintă cel mai important segment de consumatori, deoarece ei au un scop bine determinat în momentul când vin să cumpere ceva. Ei sunt cei ce posedă o experiență mare în domeniul acesta și atrag atenția la - preț, calitate, utilitate.

Persoanele în vârstă - un segment specific. Ei caută produse trecute prin timp care există de o perioadă lungă pe piață și sunt testate. Nu sunt adaptați la schimbări. Sunt atenți la unele calități precum ca utilitate, rezistență, mod de folosire ușoară. De obicei nu procură produse mecanizate dar manuale.

5. ANALIZA MODULUI DE ETALARE A PUFOULEȚILOR

Copiii alcătuiesc un segment însemnat de consumatori, datorită faptului că participă alături de părinți la efectuarea cumpărăturilor. Ca tip de consumatori, copiii manifestă afectivitate dar nu-și pot exprima cu claritate dorințele. Ei sunt influențați de culorile vii, de obiectele mari, de personajele preferate.

Luând în calcul că Pufoleții sunt un produs pentru copii, eu voi face o cercetare și voi analiza:
 -Cât de bine amenajează unitățile comerciale aceste produse pentru copii?
 - Ce fac comercianții pentru a atrage acest segment de consumatori?

6. SORTIMENTUL

Conform unor statistici, cei mai cumpărați bastonași sunt Puffi & Puffy, deoarece doar ei se ocupă în serios de promovarea produselor lor prin diferite surse publicitare ca panouri, reclamă TV și altele. Ei atrag atenția la COPII și la dorințele lor, creând diverse jocuri online ce le poți juca atunci când cumperi acest produs și oferă chiar și o gamă vastă de jucării ce o poți colecționa din cutii. După ei urmează Cristinuta, datorită încrederii dobândite de mult timp pe piața RM.

7. ARIA DE CERCETARE

Market Fidesco

Centru comercial VelMart

Supermarket Nr 1 (suncity)

Supermarket-ul Linella

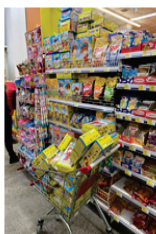

Market Local Discounter or Chisinau, bd.Dacia 40/3

Family Market

8. CERCETĂRI DE TEREN PRIVIND MODUL DE ETALARE

Centru comercial VelMart

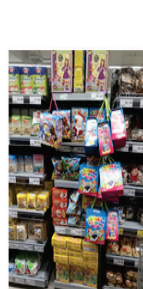
Această etalare demonstrează că este lipsă de lucrători. Este un haos total, pe rafturi nu se înțelege deloc cum sunt aranjate produsele. Datorită la acest dezastru chiar și prețul este greu de găsit. Se vede cert că magazinul nu folosește nici o planogramă, deoarece amenajarea nu este deloc estetică. Nu se ține cont deloc de unele principii de aranjare.

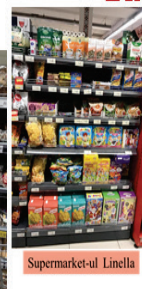
Market Fidesco

Nu se ține cont de principiile de etalare. Nu se folosesc de nici o planogramă pentru a etala produsele. Etalarea nu este estetică și nici atrăgătoare pentru micii consumatori. Se oferă un spațiu prea mic pentru această gamă de produse. Sortimentul este foarte redus. Produsele sunt plasate prea sus și nici nu sunt observate. Cutiile sunt aranjate una peste alta, ceea ce nu este binevenit în comerț.

ALTE EXEMPLE NEREUȘITE DE ETALARE

Supermarket Nr 1 (suncity)

Supermarket-ul Linella

Family Market

Supermarket-ul Linella

CEA MAI REUȘITĂ ETALARE

Market Local Discounter or Chisinau, bd.Dacia 40/3

- Din punctul meu de vedere cea mai reușită etalare am găsit-o la market -ul LOCAL, deși nu este un market atât de cunoscut.
- Pufuleții sunt etalați vertical pe rafturi, dă o senzație de ordine. Se observă că este o cantitate mare de produse
- El posedă o etalare foarte bine amenajată ce atrage cu ușurință vederea consumatorilor, chiar și a celor mici. Asta ne demonstrează cert că știu criteriile de etalare și folosesc o planogramă.
- Pufuleții sunt plasați într-o zonă reușită lângă băuturile răcoroase, astfel în trecere împreună cu părinții, copiii cad în această capcană comercială.
- Ambalajul viu colorat corespunzător vârstei copiilor și cantitatea mare de produse se accentuează foarte bine într-o rafturi
- A un preț foarte avantajos (6.50 lei), care îi satisface și pe părinți.

12. RECOMANDĂRI

- Copii sunt cei ce au bicicleta ca un transport special al lor. Ar fi bine ca unitățile de comerț să aibă spații speciale de plasare a acestora.
- În intrarea în magazin este recomandat să fie și unele coșuri, cărucioare după mărimea copiilor.
- Un element obligatoriu este existența unei verigi emoționale. Este vorba despre dezvoltarea unui povești pe care copiii o iubesc. Aici se pot folosi diferite cântece preluate din desene animate etc.
- Comparările au descoperit că una dintre cele mai bune modalități de a informa copiii că un produs sau un serviciu este pentru ei este de a-l asocia cu un personaj recunoscut. S-ar ridica considerabil vânzările dacă lângă produsele alimentare pentru copii ar mai fi plasate câteva imagini cu personajele lor.
- Grafica și semnalizarea orientată spre copii devine tot mai importantă, deoarece copiii acordă mai multă atenție etajelor decât oricărui altă zonă a magazinului.
- Se pot folosi diferite rafturi pentru copii, ce au o formă diferită, culori vii.

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII**

COLEGIUL NAȚIONAL DE COMERȚ AL ASEM

PROIECT EDUCATIV
TEMA: PERSONALITĂȚI CARE AU
INFLUENȚAT EVOLUȚIA LUMII

Coordonator: SVETLANA NICOLAI
 profesoară CNC al ASEM, grad didactic superior

ENTIFICARE A PARTICIPANTULUI:
 Colegiul Național de Comerț al ASEM
 str. Petru Rareș, nr. 18
 mun. Chișinău
 Email: cnc.ul.asem@gmail.com
 Tel. +373 22 402 791

ECHIPA DE PROIECT:
 Stăleveschi Alin, grupa COM-222
 Zaharia Laura, grupa COM-222

CHIȘINĂU, 2023

ARGUMENT	MOTIVUL
Inoveția comercială a secolului al-XXI-lea este apariția autoservirii. Ea a revoluționat amenajarea și atractivitatea punctelor de vânzare pentru că oferă consumatorilor două mari avantaje: - o mai mare rapiditate a serviciului, datorată faptului că plata se face o singură dată la casă. - absența vânzătorului, de unde: • anonimatul respectat, • libertatea alegerii și cumpărării produselor de către client.	<ul style="list-style-type: none"> • cerințele crescute ale consumatorilor (dorința de a cumpăra ceea ce cumpărați), • evoluția consumatorului (mentalitate, educația, cultura, etc), • creșterea diversității mărfurilor (pe orizontală și în profunzime) care implică libertatea de alegere a consumatorilor.

2022
(VASILE DRĂGAN OMUL ANULUI)

> Este unul dintre cei mai prosperi și implicați oameni de afaceri din Moldova.
 > Astăzi, DRAGAN GROUP unește companii din diferite sectoare de activitate, care la momentul achiziționării lor, erau la un pas de faliment.

- **MOLDRETAIL GROUP** - gestionează brandul Lineella și este cel mai mare lanț de supermarketuri din R. Moldova, cu peste 170 de magazine.
- **CARMES PROCESSING** - cu brandurile Camez și Porumbacă, completează grupul cu un jucător puternic din industria de procesare a cărnii și se mândrește cu propriile ferme de creștere a păsărilor și animalelor și astfel a dublat producerea în comparație cu timpul când era monopolist pe piață
- **CONTARINI VINI** - intră în TOP 10 cei mai mari producători de Prosecco.
- **ZAO IGRISTIE VINA** - timp de 10 ani, este lider în producere a vinurilor spumante din Federația Rusă.
- **RADACINI WINES** - o crană nouă în or. Cricova, cu o capacitate de producere anuală a 10 milioane de sticle de vinuri înghite și spumante.
- **MOLDRETAIL GROUP** - a început cu șase magazine, ca astăzi să numere 170 de magazine.

VASILE DRĂGAN
OMUL ANULUI 2022

DELHAIZE

JULES DELHAIZE
(fondator)

- În 1957, DELHAIZE a deschis în Izleles, Place Flagey, primul supermarket cu autoservire din Europa. Din anul 1970, grupul Delhaize a activat în Statele Unite și Asia.
- În anul 1980, 1983 și 1985, șase magazine Delhaize au fost ținta unor acte de mare violență, aceste atacuri împotriva oamenilor din jurul magazinelor Delhaize, au dus la moartea a 17 persoane.

1957
(P.F. Delhaize a deschis primul supermarket cu autoservire din Europa)

DESCHIDEREA MAGAZINUL ÎN INTERIOR MAGAZINUL ACTUAL

PIGGLY WIGGLY

• **6 SEPTEMBRIE 1916**, primul magazin de autoservire este deschis pe strada Jefferson 79 din Memphis în Statele Unite înainte de primul război mondial.

- Sunt oferite doar bunurile care sunt preambalate și „pre-vândute” prin publicitate.
- Toate articolele erau etichetate și afișate în mod vizibil pe rafturi și gondole, la îndemâna clienților.

• Proprietarul său, **CLARENCE SAUNDERS**, numește acest magazin alimentar **PIGGLY WIGGLY**.

CLARENCE SAUNDERS

1916

PRIMUL MAGAZIN CU AUTOSERVIRE ÎN 1916, MEMPHIS (SUA) MAGAZINUL PIGGLY WIGGLY DIN OWASSO, OKLAHOMA, ÎN 2006

linella
Hai să fim mai buni!

LINELLA

VASILE DRĂGAN
OMUL ANULUI 2022

• În 2001, TREI ABSOLVENȚI ai ASEM-ului s-au ambiționat și au deschis un magazin de tip gheretă, lângă piața din sectorul Cricova. Peste trei ani, au mai inaugurat alte trei magazine, deja cu auto-serv. vpr.

2001
(absolvenți ai ASEM) / au deschis un magazin de tip gheretă

- La 18 ani distanță, rețeaua numără aproape 100 de magazine, cu peste 3000 de locuri de muncă pentru moldoveni. Vorbim despre Linella, cea mai mare rețea națională de magazine din Republica Moldova.
- Primul magazin Linella, unul modest în comparație cu cele care împinzesc astăzi orașul și întreaga țară, a venit să schimbe încet, dar sigur situația de atunci.

2001 2023

GOULET-TURPIN

• **6 IULIE 1948**, Goulet-Turpin deschide primul magazin cu autoservire din Franța, rue André-Messager din Paris, în cartierul Montmartre.

- Magazinul-fondator GOULET-TURPIN a fost un pionier în fața gospodineimbrigate de acest concept revoluționar.
- Semnele le spun clienților ce trebuie să facă.
- Persoanele în vârstă refuzau coșurile care erau înmânate pentru a-și face cumpărăturile

FONDATORII

1948
(primul magazin cu autoservire în Franța, Paris)

MAGAZINUL ÎN INTERIOR COMPANIA FONDATOARE

CONCLUZIE

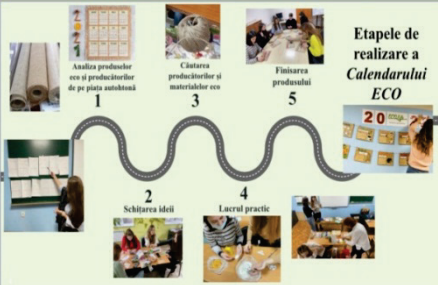

AVANTAJELE CARE LE OFERĂ AUTOSERVIREA PENTRU CONSUMATOR:

- Igienă** - datorită faptului că mărfurile se vând preambalate.
- Prezența** - la vedere și la îndemâna clientului, cu afișarea prețurilor și a produselor preambalate.
- Libera alegere** ale articolelor de către cumpărător.
- Post de încasare** special echipat.
- Economisirea** timpului.
- Garantarea** calității și e masei mărfurilor.

Dezvoltarea rapidă a autoservirii spune că preocuparea generală nu constă în a convinge pe cineva asupra oportunității introducerii acesteia dar:

- în perfecționarea și continuu;
- în organizarea științifică a procesului de vânzare și modernizarea lui sub toate aspectele și, mai ales, în ceea ce privește mărimea optimă a unităților;
- asigurarea unei bune încălziri a suprafețelor comerciale;
- stabilirea nomenclaturii optime al sortimentului de mărfuri;
- realizarea unei proporții raționale a stocurilor expuse în magazin, în raport cu frecvența lor de vânzare;
- organizarea rațională a fluxului de consumatori;
- stabilirea numărului optim de case de marcat, astfel încât să se asigure o eficiență maximă a acestei forme de vânzare.

PROIECT EDUCAȚIONAL

Titlul și tipul proiectului	<p style="text-align: center;">RAFTUL CU PRODUSE BIO</p>
Perioada desfășurării	<p>10.01.2022-22.02.2022</p>
Scopul proiectului	<p>Scopul principal este promovarea producătorilor ecologici autohtoni a căror produse se regăsesc în rafturile magazinelor. Prin crearea calendarului ecologic, folosind materiale ecologice, dorim să îndemnăm consumarea acestor produse în condiția creării unui stil de viață sănătos .</p> <p>Alt scop constă în dezvoltarea competențelor antreprenoriale ce se referă la capacitatea de a acționa în fața oportunităților și a ideilor și de a le transforma în valori, dezvoltarea creativității gândirii critice, soluționarea problemelor și luarea de decizii</p> <p>Protejarea mediului prin utilizarea produselor reciclate și ecologice</p>
Beneficiarii proiectului	<p>Colegiul National de Comerț Chișinău Moldova Colegiul Tehnic „Mihai Viteazu,, Oradea</p>
Activități în cadrul proiectului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elevii și profesorii au realizat o scurtă caracteristica despre sine . 2. Membrii echipei au elaborat sloganul și sigla . 3. Membrii proiectului au creat produse bio/eco din materiale reciclabile și ecologice. 4. Printr-un power point s-au expus toți pașii efectuați de la căutarea producătorilor și materialelor ecologice până la finisarea produsului 5. Membrii proiectului prin cadrul unui filmuleț au explicat importanța și rolul produsului creat în cadrul proiectului.
Produse/ materiale elaborate	

PROIECT EDUCAȚIONAL

Titlul și tipul proiectului	„O ISTORIE DIN VIAȚA DE ELEV” (PROIECT EDUCATIV)			
Perioada desfășurării	15 februarie – 24 martie 2022			
Scopul proiectului	Culegerea istoriilor din școală, redată și analizată de elevii liceelor și colegiilor pentru a valorifica în procesul de formare inițială și continuă a cadrelor didactice.			
Obiectivele proiectului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea unei/or istorii, caz, situații care au avut impact pozitiv sau negativ asupra elevului, asupra unui grup de elevi, asupra clasei. 2. Structurarea și organizarea informațiilor (în 5-7 pagini). 3. Elaborarea produsului digital (cartea digitală) într-o manieră originală. 4. Diseminarea produsului digital cu sugestiile proprii, pe baza istoriei, cazului, situației elevilor, în cadrul comunității educaționale: elevilor, profesorilor, părinților. 			
Beneficiarii proiectului	MUNTEANU Tamara, <i>decan, dr., lect. univ.</i>	UST, FACULTATEA DE PEDAGOGIE	Chișinău, Moldova	
1 profesor	STRATAN Victoria, <i>prodecan, dr., lect. univ.</i>	UST, FACULTATEA DE PEDAGOGIE	Chișinău, Moldova	
4 elevi	POȘȚAN Liliana, <i>dr., lect. univ.</i>	UST, FACULTATEA DE PEDAGOGIE	Chișinău, Moldova	
	STAMATI Elena, <i>drd, asist. univ</i>	UST, FACULTATEA DE PEDAGOGIE	Chișinău, Moldova	
	Lazarev Natalia, <i>profesor membru</i>	CNC al ASEM	Chișinău, Moldova	
Activități în cadrul proiectului	<ol style="list-style-type: none"> 1. În perioada 15 februarie – 23 martie, elevii grupei MK-181(4 elevi) din CNC al ASEM (Cacinschi Cristina, Cazacliu Cătălin, Baranova Tatiana, Procoavă Ana) ghidați de profesoara Lazarev Natalia au identificat istorii/situații care au avut impact pozitiv sau negativ asupra elevilor; 2. Elevii participanți au elaborat structura și conținuturile, au organizat informațiile (în 5-7 pagini) pentru produsele digitale; 3. Elevii participanți au elaborat 2 produse digitale (cartea digitală) într-o manieră originală utilizând platforma CANVA: <ul style="list-style-type: none"> - „GHIDUL ELEVULUI DE SUCCES”, autori: Cacinschi Cristina, Cazacliu Cătălin; - Ghidul pentru elevi „COLABORARE PENTRU ÎNVĂȚARE”, autori: Baranova Tatiana, Procoavă Ana. <p>(file:///D:/Activitate%202022/Proiect%20Educativ%20-%20O%20istorie%20din%20viata/ghidul%20elevului%20de%20succes,%20Cacinschi%20C.,%20Cazacliu%20C.,%20MK%20181.html)</p> 4. Elevii au colaborat cu profesoara și colegii săi pe toată perioada elaborării produselor digitale, au reușit să creeze un produs digital original, au obținut o experiență inedită. 5. Elevii participanți au diseminat produsul digital în cadrul comunității educaționale: <ul style="list-style-type: none"> - elevilor din grupă, CIE, profesorilor, părinților. - pe rețele de socializare, facebook, instagram, site-ul cnc și altele; 			

<https://www.facebook.com/301800626646069/posts/pfbid02HNmEv2B6CjvQe9sY3X2Yt7gDrRPuoJ12eio5rA2seCGX24CC4EjeC9EaY3b9u7Ljl/>

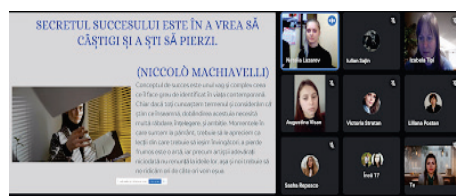
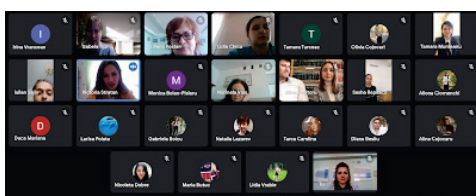
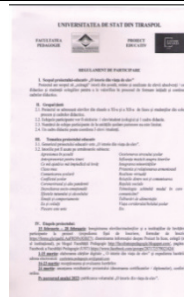
6. În cadrul conferinței online din 24 martie 2022, elevii au prezentat produsele proprii din totalitatea participanților (mai multe produse creative, captivante, atractive), elevii și-au împărtășit experiențele, trăirile, emoțiile și colaborarea în procesul de elaborare a produselor digitale. Cele mai bune lucrări au fost jurizate de o echipa de evaluatori: cadrele didactice universitare din proiect și studenții din cadrul formațiilor academice, care ulterior vor publica volumul de lucrări.

7. Participarea offline din 13.04.2022, la evenimentul Ziua ușilor deschise, Facultatea Pedagogie, în cadrul Universității de Stat din Tiraspol pentru premie-

<p align="center">Premiul II (certificat cadru didactic 4 credite, Diploma de gradul II, Recomandarea UST privind implicarea si activismul elevului) Medalia UST</p>	<p align="center">“GHIDUL ELEVULUI DE SUCCES” Cacinschi Cristina, grupa MK 181 Cazacliu Cătălin , grupa MK 181</p>
<p align="center">Premiul III (certificat cadru didactic 3 credite Diploma de gradul III, Recomandarea UST privind implicarea si activismul elevului) Medalia UST</p>	<p align="center">GHIDUL PENTRU ELEVI „COLABORARE PENTRU ÎNVĂȚĂRE”, Baranova Tatiana, grupa MK 181 Procoavă Ana, grupa MK 181</p>

rea participanților proiectului educativ "O istorie din viața de elev":

*Produse/
materiale
elaborate*

Academia de Studii Economice din Moldova
Colegiul Național de Comerț al ASEM
R. Moldova, MD-2065, Chișinău, str. Petru Rareș 18, tel. (+373)22-40-27-19
tel./fax: (+373)22-40-27-01, URL: www.cnc.ase.md e-mail: cnc.uf.ase@gmail.com

Ghidul pentru elevi COLABORARE PENTRU ÎNVĂȚARE

Au elaborat:
elevii grupei Mk-181
Baranova Tatiana, e-mail: tatianabaranova02@gmail.com
Procoavă Ana, e-mail: procoavanna1@gmail.com

Coordonator:
profesoară de marketing,
gradul didactic superior, Lazarev Natalia,
e-mail: lazarevnatalya333@gmail.com

Academia de Studii Economice din Moldova
Colegiul Național de Comerț al ASEM
R. Moldova, MD-2065, Chișinău, str. Petru Rareș 18, tel. (+373)22-44-27-19
tel./fax: (+373)22-40-27-01, URL: www.cnc.ase.md
e-mail: cnc.uf.ase@gmail.com

GHIDUL ELEVULUI DE SUCCES

Presented by:
studenții grupei Mk-181
Cazaciu Cătălin e-mail: intako.fam@gmail.com
Cristina Căcișchi e-mail: cristinacacischi@gmail.com

Coordonator:
profesoară de discipline de marketing,
grad didactic superior
Lazarev Natalia e-mail: lazarevnatalya333@gmail.com

ZIUA UȘILOR DESCHISE
FACULTATEA PEDAGOGIE – O TRECĂPTĂ
SPRE CARIERĂ TA DE SUCCES

Data: 13 aprilie 2022
Ora: 13⁰⁰-14⁰⁰
Forma de organizare: online
Link de acces:
<https://us02web.zoom.us/j/84785438576?pwd=SZZlZnZGRlUjVkdjYVdnc0pVZlZlQ09>

PROGRAMUL EVENIMENTULUI	
Prezentarea participanților în cadrul Proiectului educativ „O idee din viața de elev” – sală de festivități (în regim fizic, 10 ⁰⁰)	Prof. L. Căcișchi PMP, & conf. univ. Coordonatoarea proiectului educativ
<i>In regim online</i>	
Mesaj de salut	Coordonator E. Răduț UST, & prof. univ.
Facultatea Pedagogie UST – construcție și viitorul profesional	Munteanu T., Decanul Facultății de Pedagogie, & lect. univ.
10 Motive să aștepți pentru studiul în Facultatea Pedagogie UST	Sorința V., Prodecanul Facultății de Pedagogie, & lect. univ.
Catedra Psihopedagogie și Educație preșcolară – inovanțe	Botari V., Catedra Psihopedagogie și Educație preșcolară, & prof. univ. titulară
Catedra Psihopedagogie și Educație preșcolară – inovanțe	Golobolici S., Șef Catedra Psihopedagogie și Metodica Învățământului preșcolar, & conf. univ.
Studii de licență în Facultatea Pedagogie, UST – oportunități și relevanță	Făin N., studentă, anul IV, licență
Studii de master în Facultatea Pedagogie, UST – oportunități și relevanță	Urso D., studentă, anul 4, licență
Centrul de sprijin pentru persoanele cu dizabilități	Chihai V., studentă, anul I, master
	Lenca Petru, student, Cămin I

UNIVERSITATEA DE STAT DIN TIRASPOL
FACULTATEA PEDAGOGIE

DIPLOMĂ
de grațitudine
Se oferă Colegiului Național de Comerț al
ASEM, Chișinău, pentru participarea în
cadrul Proiectului educativ „O idee din viața de elev”
Perioada proiectului
17.02-24.03.2022

Lazarev Natalia

UNIVERSITATEA DE STAT DIN TIRASPOL
FACULTATEA PEDAGOGIE

Proiectul educativ „O idee din viața de elev”

CERTIFICAT
de participare
Lazarev Natalia
Se certifică cu 5 credite

UNIVERSITATEA DE STAT DIN TIRASPOL
FACULTATEA PEDAGOGIE

Proiectul educativ „O idee din viața de elev”

DIPLOMA
LOCUL II
Căcișchi Cristina

UNIVERSITATEA DE STAT DIN TIRASPOL
FACULTATEA PEDAGOGIE

Proiectul educativ „O idee din viața de elev”

DIPLOMA
LOCUL II
Cazaciu Cătălin

UNIVERSITATEA DE STAT DIN TIRASPOL
FACULTATEA PEDAGOGIE

Proiectul educativ „O idee din viața de elev”

DIPLOMA
LOCUL III
Procoavă Ana

UNIVERSITATEA DE STAT DIN TIRASPOL
FACULTATEA PEDAGOGIE

Proiectul educativ „O idee din viața de elev”

DIPLOMA
LOCUL III
Baranova Tatiana

Workshop

Colegiul Național de Comerț al ASEM, Republica Moldova,
MD - 2005, or. Chișinău, str. Petru Rareș 18, oficiul 115

WORKSHOP
"FIRMA DE EXERCITIU PRIN COOPERARE - SPRE REALIZARE"

14.02.2020, joi, 13⁰⁰ - 18⁰⁰,
 Academia de Studii Economice din Moldova,
 str. B. Bodoși, 59, blocul B, sala de conferințe, 104, et. I

ORGANIZATORI:
 Coordonatori FE, formator ECONET

14 Februarie, 2020

coordonatori FE, formatori ECONET

Austrian Development Cooperation

FIRMA DE EXERCITIU

**II. Prezentarea
 participanților,
 oaspeților :**

-Curmei Natalia, absoventă, FE „Exprof Group” SRL
 -Vataman Victor, absovent, FE „Big Life” SRL;
 -Lupan Radu, absovent, FE „Global Identity” SRL;
 -Adrian Baluțel, absovent, FE „Big Life” SRL;
 -Rață Nina, absoventă, FE „Big Life” SRL.

coordonatori FE, formatori ECONET

FIRMA DE EXERCITIU

WORK SHOP
Promovarea unui produs

- Repreentanții FE extrag un produs pentru al promova;
- Repreentanții FE generează idei originale de promovare;
- Echipele prezintă metoda de promovare a produsului .

coordonatori FE, formatori ECONET

FIRMA DE EXERCITIU

**Obiectivele activității
 extracurriculare :**

- Familiarizarea participanților cu obiectivele cooperării între firma de exercițiu și firma reală;
- Utilizarea unor tehnici promoționale a unui produs;
- Stăbilirea relațiilor cu publicul;
- Comunicarea între firma de exercițiu și firma reală.

coordonatori FE, formatori ECONET

FIRMA DE EXERCITIU

"FIRMA DE EXERCITIU PRIN COOPERARE - SPRE REALIZARE"

PROGRAMUL ACTIVITĂȚII:

- VIZITĂ DE STUDIU „Activitatea FE în Colegiul Național de Comerț al ASEM”
- EXPOZIȚIA „Materiale publicitare FE”;
- Prezentarea participanților, oaspeților în cadrul activității;
- Deschiderea activității - director CNC, L.Pleşca ;
- Licitația Firmelor de Exercițiu "AFACEREA DE SUCCES-VINZARE PROFITABILĂ”;
- WORKSHOP "Promovarea produsului propus”;
- Prezentarea spotului publicitar „FIRMA DE EXERCITIU ÎN PROIECTUL ECONET”;
- Conferința de presă " LANSAREA PRODUSULUI”;
- Feed-back absolvenți FE "SCHIMB DE EXPERIENȚE”.

coordonatori FE, formatori ECONET

FIRMA DE EXERCITIU

**ACTIVITĂȚI
 LICITAȚIE:**

- Firmele de Exercițiu prezintă oferta serviciului / produsului “Valentin Day”;
- Firmele de Exercițiu promovează oferta serviciului/produsului “Valentin Day”;
- Contabilii FE procesează operațiunile contabile și finalizează tranzacția;
- Comisia informează rezultatele licitației.

coordonatori FE, formatori ECONET

Promovarea unui produs

Relațiile publice înseamnă reputație, respectiv rezultatul a ceea ce facem, a ceea ce spunem și a ceea ce spun alții despre noi.

coordonatori FE, formatori ECONET

Organizarea echipelor

➤ Formarea a 5 echipe

➤ Echipele elaborează programul de relații cu publicul (sigla, culoarea, produsele, textul)

➤ Prezentarea activității în grup:

- fiecare echipă prezintă programul PR în fața publicului (consumatorii, concurenții, reprezentanții presei) - 5 min;
- reprezentanții presei adresează întrebări privind promovarea FE;
- publicul evaluează programul PR al FE 5+5 min;

➤ Concluzii

- **Țimp alocat - 40 min :**
- pregătirea echipelor - 20 min;
- prezentarea echipelor - 5 min/per echipă

coordonatori FE, formatori ECONET

LANSAREA PRODUSULUI

I. Firma de exercițiu - Ofertantul

II. Reprezentanții presei

III. Consumator

IV. Concurent

V. Agentul Economic

coordonatori FE, formatori ECONET

POLINA DICUSAR , Manager General FE "BigLife" SRL, absolventă, eleva grupei CON-263

Sunt foarte fericită că am avut norocul să obțin această experiență și mă bucur de amintirile frumoase ce mi-au rămas și vor fi mereu cu mine, amintiri despre firma de exercițiu, despre oamenii care i-am cunoscut mai bine aici, oamenii cu care am făcut cunoștință, despre experiența de la Târgul Național și călătoria superbă de la Târgul Internațional, despre toate după-amiezile de vineri, care acum îmi lipsesc, despre tot ce a fost în cadrul firmei de exercițiu, amintiri despre FE "BigLife" SRL.

RAȚA NINA, Manager General FE "BigLife" SRL, absolvent, eleva grupei COM-101

Proiectul ECONET și lecțiile din cadrul Firmei de Exercițiu mău ajutat să descoper noi aptitudini și abilități să-mi determin scopurile și prioritățile din viață. Activitatea în firma de exercițiu mă ajutat să înlătur barierele în comunicare, să pot dirija o echipă și să conluerez cu angajații. Am învățat să aplic cunoștințele teoretice în practică, anume prin intermediul firmei de exercițiu mi-am determinat treptele ce trebuie să le umez pentru a-mi realiza visele. Acel bagaj de cunoștințe obținut în acest proiect mău ajutat să mă angajez mai ușor în câmpul muncii și să fac față postului ocupat, la fel mău ajutat să-mi realizez visul de a studia în SUA.

coordonatori FE, formatori ECONET

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
COLEGIUL NAȚIONAL DE COMERȚ AL ASEM

APROB:

Metodist _____ Balan M.
_____ 2023

APROB:

Director adjunct pentru instruire și
educație
_____ Rotaru I.
_____ 2023

*Proiect al activității
extracurriculare cu titlul
"Bunele practici în antreprenoriatul social"*

TIPUL ACTIVITĂȚII: WORKSHOP, activitate non-formală cu statut informativ-aplicativ în cadrul evenimentului „ZILELE CARIEREI”
(din perioada: 28.02.2023-15.03.2023)

Data/ora: JOI, 02.03.2023, 13.00

DURATA: 90 min

LOCAȚIA: Colegiul Național de Comerț al ASEM, blocul B, Student HUB, et. I

ORGANIZATORI:

Lazarev Natalia, șef secție, profesoară de „Marketing”, grad didactic superior;

Teaca Ala, profesoară de „Marketing”, grad didactic întâi;

Patrașcu Dorina, șef catedră, profesoară discipline economice, grad didactic doi.

GRUPUL ȚINTĂ: Profesorii și elevii CNC al ASEM, anul II

OBIECTIVELE SPECIFICE VIZATE :

- Dezvoltarea competențelor antreprenoriale;
- Informarea educabililor privind afacerile în antreprenoriatul social;
- Cultivarea deprinderilor pentru o lume în continuă schimbare;
- Încadrarea participativă a tinerilor în diverse activități de antreprenoriat social;
- Generarea tehnicilor de încurajare în educația ecologică;
- Aplicarea metodelor de lucru în echipă;
- Promovarea unui trai sustenabil și durabil;
- Generarea strategiilor de creștere a comunități antreprenoriale.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode didactice: Simularea, Exersarea, Conversația, Problematizarea, Analiza comparativă, Descoperirea, Jocul de rol, Tehnica creativității;

Resurse didactice: Proiector, Notebook, Markere, Flipchart, Fișe de lucru, PPT;

Forme de organizare: Activitate individuală, Activitate în grup, Activitate în echipă, Activitate de simulare.

DEMERSUL ACTIVITĂȚII:

Durata	Conținutul activităților	Metode și procedee
13 ⁰⁰ -13 ⁰⁵	<p>1. Enunțarea temei și obiectivele activității:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema activității: „Bunele practici în antreprenoriatul social” (raportor: Lazarev Natalia, șef secție CNC al ASEM); - Obiectivele specifice: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dezvoltarea competențelor antreprenoriale; ✓ Informarea educabililor privind afacerile în antreprenoriatul social; ✓ Cultivarea deprinderilor pentru o lume în continuă schimbare; ✓ Încadrarea participativă a tinerilor în diverse activități de antreprenoriat social; ✓ Generarea tehnicilor de încurajare în educația ecologică; ✓ Aplicarea metodelor de lucru în echipă; ✓ Promovarea unui trai sustenabil și durabil; ✓ Generarea strategiilor de creștere a comunități antreprenoriale (raportor: Teaca Ala, profesor CNC al ASEM). 	Expunerea, Simularea, Demonstrarea, PPT
13 ⁰⁵ -13 ¹⁰	<p>2. Cuvânt de deschidere. Prezentarea spikerului, participanților.</p> <p>Spiker: Laurențiu Racu, coordonator AO ECOVISIO, secretar general pe Antreprenoriat social Moldova;</p> <p>Moderatori: Lazarev Natalia, Teaca Ala, Patrașcu Dorina;</p> <p>Participanți: elevii anului II, PFP-CON, TUR, TAP, MER, MK, OSHT, COM.</p>	Prezentarea organizatorilor, oaspeților, participanților
13 ¹⁰ -13 ³⁰	<p>3. Aspecte informative privind oportunitățile antreprenoriatului social în R.Moldova.</p> <p>Spiker: Laurențiu Racu, coordonator AO ECOVISIO, secretar general pe Antreprenoriat social Moldova.</p>	Expunerea, Comentarii, Simularea, Poster, PPT
13 ³⁰ -14 ¹⁵	<p>4. Activitate interactivă cu elevii, participanții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prezentare PPT: „Modelul funcțional de business și a impactul lui social”; - Activitate interactivă 1: Joc de rol; - Activitate interactivă 2: Simularea unui model de afacere; - Activitate interactivă 3: Identificarea competențelor profesionale necesare la locul de muncă pentru potențialii angajați în domeniul antreprenoriatului social. <p>(raportor: Laurențiu Racu, coordonator AO ECOVISIO, secretar general pe Antreprenoriat social Moldova).</p>	Demonstrarea, Joc de rol, Simularea, Poster, PPT
14 ¹⁵ -14 ³⁰	<p>5. Enunțarea concluziilor. Dezbateri, comentarii, opinii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Feed-backul participanților; - Concluzii, expunerea părerilor, utilitatea activității (raportor: Lazarev Natalia, șef secție CNC al ASEM). 	Expunerea, Comentarii, Concluzii

Târgul Național și Internațional al Firmelor de Exercițiu

COLEGIUL NAȚIONAL DE COMERȚ AL ASEM

<https://vimeo.com/908636331?share=copy>

**Târgul Firmelor de Exercițiu
din Olomouc, Ediția XI-a
Cehia 24 ianuarie 2024**

**Târgul Național al Firmelor de
Exercițiu din Chișinău
Ediția XV-a, 21 martie 2024**

**Târgul Național al Firmelor de
Exercițiu din Iași
Ediția X-a, 29-30 martie 2024**

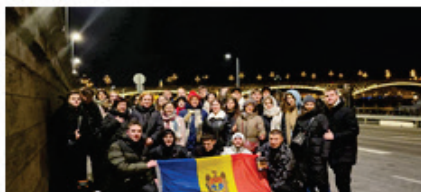

COLEGIUL NAȚIONAL DE COMERȚ AL ASEM

PROCEDURA DE PARTICIPARE LA
TÂRGUL FIRMELOR DE EXERCITIU

1. INVITAȚIA - mesaj din partea organizatorilor;
2. Completarea, semnarea, expedierea FORMULARULUI pentru participarea la Târg;
3. Analiza REGULAMENTULUI privind desfășurarea Târgului;
4. Repartizarea ROLURILOR în cadrul Firmelor de Exercițiu;
5. Bărborarea PRODUSELOR/MATERIALELOR pe secțiuni/concursuri (7-10) pentru participarea la Târg;
6. Expedierea MATERIALELOR organizatorilor Târgului în termenii stabiliți cu participare indirectă sau directă;
7. Organizarea ECHIPEI, deplasarea la locul de desfășurare Târgului;
8. Bărborarea ORDINULUI/DISPOZIȚIEI privind delegarea elevilor și coordonatorilor pentru participarea la Târg;
9. Amănajarea STANDULUI/PARTICIPAREA LA CONCURSURI/PREMIEREA Firmelor de Exercițiu;
10. Analiza REZULTATELOR privind participarea la Târg.

CADRE DIDACTICE-
COORDONATORIFE - 4

ELEVI IMPLICAȚI - 95

PPF-2
MARKETING- ANUL IV
COMERȚ- ANUL III

FIRME DE EXERCITIU - 4

FE „Big Life” SRL
FE „Prom-Style” SRL
FE „Pro Media” SRL
FE „Bio SoF” SRL

PARTENERI- JURIU
MEC, CFEM, CADRE
DIDACTICE ABSOLVENȚI,
AGENȚII ECONOMICI

ALTE INSTITUȚII ÎPT
DIN R.MOLDOVA - 13

REȚEAUA FE -
64 FIRME
DE EXERCITIU

Excursii

Vizită de studii:

Restaurantul Garden Palace

Master-class la tema:

„Lumea Restaurantelor”

Scopul activității: *aprofundarea cunoștințelor teoretice în producție și aplicarea tehnicilor moderne de servire în cadrul restaurantelor de clasa înaltă.*

Perioada: 27.02.24

Grupul țintă implicat: *elevii grupelor TAP-201, TAP-202*

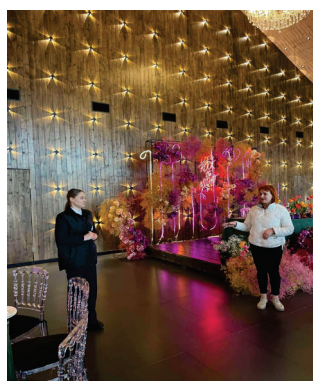
Organizator: *Spivac A.*

Absolvenții CNC al ASEM:

Chirilă I (brand șef) ,

Ungureanu Lina (manager general),

Verdeș Victoria (bucătar șef)

Vizită de studii:

Agenția Națională de Siguranță a Alimentelor

Scopul activității: *informarea elevilor cu specificul, funcțiile, atribuțiile, domeniile de competență a*

Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA)

Perioada:

05.03. 2024

Grupul țintă implicat:

elevii grupelor MER-231, MER-221, MER-211

Organizatori:

Raischi N., Heghelegiu R. Sadovici O., Chihai M.

Concurs tematic

Concurs tematic " Eu sunt MK"

“Educația este pur și simplu sufletul societății trecând de la o generație la alta” (G.K.Chesterton)

Joi, 09 noiembrie 2022, la ora 14.40, în format fizic și online pe Google Meet a fost desfășurat concursul creativ de promovare a programului de formare profesională tehnică „MARKETING” cu genericul „Eu sunt Marketing”, în cadrul decadei catedrei „Economie, Turism, Servicii”.

În acest context, elevii anului III și IV au format echipe de lucru care au creat în premieră un produs creativ – SPOTUL de promovare a programului de formare profesională tehnică „MARKETING”.

Produsele prezentate de echipele din grupele MK-191, MK-192, MK-201, MK-202 au evaluate de un juriu competent și experți din domeniu: șef catedră – Budurin -Furculiță C., specialiști de MK, absolvenți ai CNC al ASEM - Pușcaș Valeria, Savciuc Mihai, după următoarele criterii:

1. Spotul respectară timpul de redare -2 min ;
2. Mesajul reflectă tema propusă: (începutul,conținutul,încheierea);
3. Conținutul este realizat de elevi;
4. Spotul are un caracter creativ;
5. Demonstrează lucrul în echipă;
6. Spotul redă caracterul modern actual.

Rezultatele concursului afirmă următorul clasament al echipelor:

- Loc I –echipa grupei MK-201; MK-191;
- Loc II –echipa grupei MK-192;
- Loc III –echipa grupei MK-202;
- Participare –echipa grupei MK-191.

Elevii au fost ghidați de profesorii - coordonatori: Lazarev Natalia, Guțu Livia, Șișcan Ecaterina.

Traning

FIRMA DE EXERCITIU

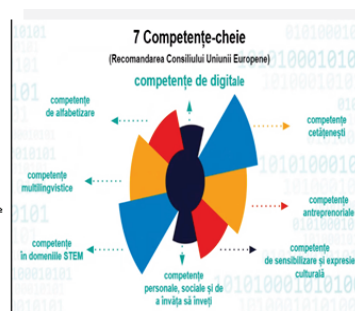
ASPECTE METODOLOGICE PRIVIND DERULAREA ACTIVITĂȚILOR ÎN CADRUL FIRMEI DE EXERCITIU

TRAINING

LAZAREV Natalia,
Fomator curs
Firma de Exercițiu,
coordonator FE,
profesor Marketing,
grad didactic
superior
Colegiul Național de
Cercetare Științifică
05.12.2023

I. COMPETENȚE SPECIFICE

- CS 1. Comunicarea în echipă și comportamentul profesional în domeniul afacerilor;
- CS 2. Utilizarea conceptelor de bază specifice educației antreprenoriale;
- CS 3. Organizarea și completarea circuitului documentelor financiar – contabile;
- CS 4. Întocirea rapoartelor financiare și a documentelor de presedinte;
- CS 5. Elaborarea unui plan de afaceri, valorificând oportunitățile existente în comunitate;
- CS 6. Inițierea și gestionarea propriilor afaceri în condițiile economiei de piață;
- CS 7. Utilizarea FC și a altor echipamente IT;
- CS 8. Valorificarea oportunităților de creștere profesională dezvoltarea pentru carieră și de dezvoltare în cadrul societății.

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

ELABORARE PLAN DE AFACERI

- Acte de înregistrare a Firmei de Exercițiu
- Planul de afaceri
- Planul comercial
- Analiza SWOT
- Controlul activităților
- Strategii de acțiune
- Metode tehnice de îmbunătățire
- Realizarea obiectivelor

UTILIZARE IT

- Pagina WEB
- Magazinul electronic
- PPT
- Rețele de socializare

EVIDENȚĂ CONTABILĂ

- Factura fiscală
- Ordin de plată
- Delegație de retragere a numerarului
- Dispoziție de încasare
- Dispoziție de plată
- Dăru de seamă fiscale și contabile

MARKETING

- Organigrama
- State de personal
- Planul de afaceri
- Raport analitic cu indicatori
- Chestionare
- Surse de informare
- Oferta PowerPoint
- Fișa de identificare clienți
- Fișa de identificare concurenți
- Catalog
- Price list
- Mijloace promoționale

MANAGEMENTUL PERSONALITĂȚII

- Dose rula angajului
- Fișa personală de evidență
- Cartea de muncă
- Tabel de pontaj
- Contract de răspundere materială
- Tabel de prezență
- Ordin de numire în funcție
- Regulamentul intern
- Codul deontologic

EVANȘTE SI FISCALITATE

- Calcularea și achitarea salariilor
- Impozite și taxe
- Formulare, registre, documente contabile și fiscale
- Act de achiziție
- Facturi fiscale

COMPETENȚE-CHEIE

UNITATEA DE CURS FIRMA DE EXERCITIU

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

4

II. STRATEGII DIDACTICE

a) Metode de predare/ învățare/ evaluare: interogare în grup, prezentarea proiectului, interogare individuală, frontală, brainstorming, explicarea, lucrul cu textul, dialogul, harta conceptuală, studiul de caz, expunerea problematizată, cercetarea, expunerea, generalizarea, explicația, demonstrația, feed-back-ul.

b) Metode de evaluare: fișe de evaluare individuală, teste, tabel structurat la tema pentru acasă/nouă, infografice, evaluarea orală a cunoștințelor la tema în clasă, prezentarea răspunsurilor și exemplelor argumentate, realizarea lucrului în grup, elaborarea concluziilor.

a) Materiale / mijloace didactice: manualul de specialitate, resurse digitale, tabele, scheme, fișe de lucru, laptop, proiector, ecran, PPT, tabla flipchart, cartonașe color, markere, rechizite de birou.

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

5

III. COMUNICAREA ÎN TRE FIRMELE DE EXERCIȚIU

REÎNREGISTRAREA FE :

- Absolvenții împărtășesc experiențele acumulate cu angajații FE (elevii an IV);
- Transmit documentația din cadrul FE, actul de predare/primire și bunurile FE;
- Transmit unele tradiții din cadrul FE;
- Primesc diplome/certificate de la Târguri Internaționale;
- Comunică trăirile și emoțiile în rol de angajați ai FE;
- Valorifică rezultatele FE pe parcursul anului de studii;
- Îndrumază, sfătuiesc, recomandă activități care tind spre performanțe și succese;
- Fac poze cu angajații/echipele și coordonatorii FE.

LAZAREV Natalia, Fomatorcurs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
research

7

E-MAIL

- Informarea sistematică prin mesajele din poșta el-că;
- Răspunsuri prompte la mesaje;
- Diseminarea ofertelor noi;
- Actualizarea informației ;
- Comunicarea de afaceri cu FE și CFEM;
- Realizarea operațiilor contabile cu banca CFEM;
- Stabilirea relațiilor de parteneriat/afaceri cu FE din România;
- Consultanță/consiliere cu coordonatorii CFEM;
- Tranzacționarea proceselor economice între FE;
- Corespondența de afaceri între FE.

CONCLUZIE

Prin utilizarea e-mailurilor angajații FE dezvoltă abilitățile de: comunicare, tehnoredactare, sistematizare, ierarhizare a corespondenței, design, atașare, folosirea aplicațiilor (calendare, memento-uri).

LAZAREV Natalia, Fomatorcurs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY

8

Răspuns la comandă din Magazinul Electronic

Comanda 3:

Mesaj către parteneri

Activități de apărare ale
Domeniul de competență: servicii
Big Life Informații Administrativ servicii
Media reprezentativă: servicii

Republica Moldova, MD-2000, str. Chisinau, nr. P. Mare 18, etajul III,
telefon +373790014000, fax +373790014000, e-mail: info@biglife.md, www.biglife.md

Stimați parteneri,
Va informăm cu încrederea activității și lichidarea
FE „BigLife” SRL începând cu data de 03 mai 2022.
Va mulțumim pentru sprijin, colaborare și activitatea
fructuoasă desfășurată în cadrul Rețelei Firmelor de
Exercițiu.
Aprecierem foarte mult cooperarea noastră prietenoasă, care a
consolidat între noi.

Cu stima și respect Șef Resurse Umane:
Cătălina Dimașcă
12.04.2022

Tranzacții persoane fizice

Centrul salar e produsul
„știi să-l vinzi?”
„Oskar trăiește în viață”

FE „BigLife” SRL

Republica Moldova, MD-2000, str. Chisinau, nr. P. Mare 18, etajul III, tel: +373790014000, e-mail: info@biglifemoldova.md, www.biglifemoldova.md

DEPOZIT DE ÎNCASARE nr. 1		ORDONANȚĂ la Dispoziția nr. 1	
Suma totală	Suma totală	Suma totală	Suma totală
1000000	1000000	1000000	1000000
Suma totală	Suma totală	Suma totală	Suma totală
1000000	1000000	1000000	1000000
Suma totală	Suma totală	Suma totală	Suma totală
1000000	1000000	1000000	1000000
Suma totală	Suma totală	Suma totală	Suma totală
1000000	1000000	1000000	1000000

LAZAREV Natalia, Fomatorcurs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
research

9

REȚELE DE SOCIALIZARE:

- Promovează imaginea FE;
- Creează și procesează corect materialele promoționale;
- Creează, plasează și diseminează produsele digitale;
- Reamintește elementele de identitate corporativă și consolidează notorietatea FE;
- Facilitează legăturile dintre FE și alte persoane;
- Comunică rapid și gratuit cu partenerii de afaceri și clienții;
- Răspândește rapid noutățile și informațiile despre evenimente;
- Îmbunătățește calitatea comunicării în scris a utilizatorilor;
- Trezește și menține interesul pentru produsele/serviciile FE.

RECOMANDARI

Mesajul trebuie să fie serios și informal, prietenos, distractiv, jucăuș, inovativ, creativ, atractiv, stil business.

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
research

12

COMUNICAREA EXTERNĂ:

- Stabilește relații de parteneriat cu FE;
- Transmite mesajele legate de activitățile curente în cadrul FE;
- Stimulează creativitatea angajaților FE;
- Perfecționează limbajul de afaceri;
- Valorifică realizările angajaților din FE;
- Antrenează limbajul nonverbal și stăpânește emoțiile;
- Acumulează experiențe și diseminează bunele practici;
- Facilitează schimbul de informații, de idei.

REZULTATE

Angajații FE tind să fie: responsabili, respectuoși, să manifeste atitudine pozitivă față de parteneri, să acumuleze experiențe.

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
research

14

COLABORAREA ÎNTRE DEPARTAMENTELE FIRMEI DE EXERCIȚIU

IV. COLABORAREA ÎNTRE DEPARTAMENTELE FIRMEI DE EXERCIȚIU

1

Colaboratorii FE devin motivați pentru realizarea scopului comun al FE, prin colaborare, susținere reciprocă, motivare, explicare, încadrare în activitățile comune.

Angajații FE se implică în:

Munca în echipă îi face pe oamenii obișnuți capabili de rezultate neobișnuite.

3

- Elaborarea documentelor în departamente;
- Circulația informației în departamente;
- Colaborarea la realizarea produselor;
- Motivarea angajaților;
- Acumularea experienței/deprinderilor noi;
- Comunicarea eficientă între departamente;
- Sprijin și ajutor reciproc;
- Dezvoltarea spiritului de echipă.

2

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
research

16

V. JOC de ROL 1, 2, 3, 4, 5

COLABORAREA ÎNTRE DEPARTAMENTELE FIRMEI DE EXERCIȚIU

În email-ul FE angajații au primit un mesaj la 13.11.2023

Angajații FE se implică în:

FII AMABIL ȘI PRIMEȘTE O REDUCERE DE PREȚ LA PICENUSHKA SRL 😊

Cu toții cunoaștem că anume cafeaua este salvarea unui student în timpul perechilor. Cu ocazia Zilei Studentului vă propunem oferte fierbinți pentru o zi memorabilă!
Prețul cafelei depinde de gradul de politețe al dvs.
Cuvintele magice "vă rog" și "mulțumesc" vă garantează o reducere de preț de ziua Studentului 😊

3

2

Ultra Aesthetic Message Conversation Your Story (1) | M

LAZAREV Natalia, Fomatorcurs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
research

17

Facebook FE

FACEBOOK FIRMELE DE EXERCIȚIU

Facebook CFEM

LAZAREV Natalia, Fomatorcurs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
research

15

VI. TRANZACȚII ÎNTRE FIRMELE DE EXERCIȚIU

Regula nr. 1: "Nu pierdeți niciodată banii"

- Dezvoltă abilitățile TIC;
- Exersează pașii de realizare a comenzii;
- Recepționează și execută comenzile din magazinul electronic;
- Întocmesc și sistematizează documentația contabilă corespunzătoare;
- Descoperă și respectă consecutivitatea operațiilor contabile;
- Validează tranzacția prin obținerea unei finalități;
- Colaborează cu banca CFEM;
- Gestionează intrările și ieșirile mijloacelor financiare;
- Monitorizează și aplică strategii de menținere a soldului pozitiv;
- Atrage și motivează partenerii FE în realizarea tranzacțiilor;
- Elaborează politici avantajoase de preț pentru piața de desfacere.

Angajații FE obțin abilități de evidență contabilă și de gestionare a resurselor pentru a menține balanța contabilă pozitivă.

LAZAREV Natalia, Fomatorcurs Firma de Exercițiu, coordonator FE

FACTURA:

Purtator: FE „BigLife” SRL
 Cuiă Fiscală: 100069160300
 Cuiă TVA: 0259010
 Cărbancă: JUD L 1311-000010
 Sediul: MD-3105, R. Adalton, near Chişinău
 nr. Pieşu Buzăi 16, of. 112, e-mail: fe@biglife.md@gmail.com
 nr. 11375/11-01/16, Fax: 11375/11-01/19
 IBAN:

Cumprător: FE „Cherub-Vedette” SRL
 Cuiă Fiscală: 111130919191910
 Cuiă TVA: 110010
 Cărbancă: JUD L 00001/11111-000010
 Sediul: Ungureşti, Dealul 36 E-mail: vedette@biglife.md
 IBAN:

Factura Fisicală

Număr factură: No_11302016_1011, seria: 1610001

Nr. de	Denumire	Unitate de măsură	Cantitatea	Preţ unitar (Fără TVA), lei	Sumă totală (Fără TVA), lei	Cuota TVA, %	Sumă totală (TVA), lei	Valoarea adăugată (TVA), lei
1	1	1	1	5	5	7	6	9
1	Tend	butelie	1	+06,00	66,00	10	72,00	6,00
1	Clise	butelie	1	100,00	+0 00	10	110,00	10,00
Total			2	105,00	110,00	-	122,00	12,00

Predatorul fiscal (serviciu): contabilul, Aracoc

Predatorul fiscal: _____

L S

01.10.2016	Caran de plată nr. 101	6,00	6,00	6,00	6,00	7	6,00	6,00
01.10.2016	Caran de plată nr. 102	9,00	9,00	9,00	9,00	7	9,00	9,00
01.10.2016	Caran de plată nr. 103	6,00	6,00	6,00	6,00	7	6,00	6,00
01.10.2016	Caran de plată nr. 104	9,00	9,00	9,00	9,00	7	9,00	9,00
01.10.2016	Caran de plată nr. 105	9,00	9,00	9,00	9,00	7	9,00	9,00

RECOMANDARI

Monitorizarea proceselor de completare corectă a documentaţiei contabile.
 Elaborarea și procesarea tuturor documentelor contabile.
 Expedierea documentelor către parteneri și CFEM.

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
 research

19

MODELE TESTE DE EVALUARE IN CADRUL FE

Colegiul Național de Comerț al GEM

Unitatea de curs "Firma de Exercițiu"

Disciplină: _____

Forma de organizare a învățării: _____

Grupul de studiu: _____

Numărul persoanei (persoanelor): _____

Coordonator FE: _____

Test de evaluare nr. 1

Q1. Descrieți pe scurt procesul de creare a firmei.

Q2. Descrieți tipul de activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q3. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q4. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q5. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Colegiul Național de Comerț al GEM

Unitatea de curs "Firma de Exercițiu"

Disciplină: _____

Forma de organizare a învățării: _____

Grupul de studiu: _____

Numărul persoanei (persoanelor): _____

Coordonator FE: _____

Test de evaluare nr. 2

Q1. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q2. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q3. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q4. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q5. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q6. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q7. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q8. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Q9. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

Colegiul Național de Comerț al GEM

Unitatea de curs "Firma de Exercițiu"

Disciplină: _____

Forma de organizare a învățării: _____

Grupul de studiu: _____

Numărul persoanei (persoanelor): _____

Coordonator FE: _____

Test de evaluare nr. 3

1. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

2. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

3. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

4. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

5. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

6. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

7. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

8. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

9. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

10. Descrieți o activitate care poate fi desfășurată într-o firmă.

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

TREY
 research

20

Abilități și competențe obținute:

-

Comunică și colaborează cu semenii săi
-

Dezvoltă spiritul de echipă și se motivează reciproc
-

Descoperă, caută, propun idei, manifestă interes și inițiativă, iau decizii, își asumă riscuri
-

Stabilesc relații cu partenerii naționali și internaționali
-

Creează produse, oferte și alte materiale

LAZAREV Natalia, Fomator curs Firma de Exercițiu, coordonator FE, profesor Marketing, Grad didactic superior

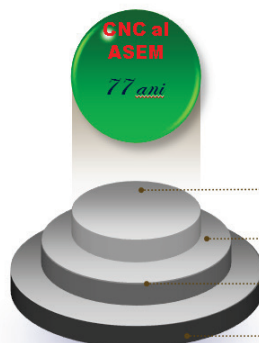
Masa rotundă

Masă rotundă
„SCHIMB DE PRACTICI MANAGERIALE PRIN IDENTIFICAREA UNOR NOI SOLUȚII CONSTRUCTIVE ÎN ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII SECȚIILOR DIDACTICE”

Șefi de secție: Stăvilă – Gorobica Viorica, Lazarev Natalia. 21.10.2021

Istoricul instituției CNC al ASEM

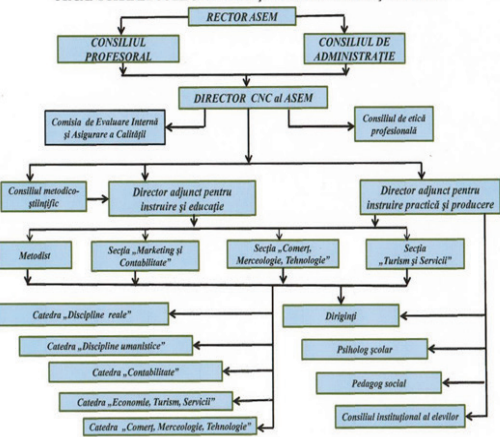
1 septembrie 1998

Tehnicumul de Comerț Sovietic...

30 ianuarie 1945 și numără 16 elevi

20 octombrie 1944

ORGANIGRAMA COLEGIULUI NAȚIONAL DE COMERȚ AL ASEM

Misiunea șefului de secție

PREVEDERI REGULAMENTARE

REGULAMENT INTERN privind organizarea învățământului la distanță în Colegiul Național de Comerț al ASEM în perioada în care accesul elevilor în instituție este restricționat

- ✓ Monitorizarea activității de învățare a elevilor se va realiza în baza Potofoliului digital, care poate să conțină: studii de caz, exemple de probleme rezolvate, dovezile de realizare a diferitor activități didactice, etc.
- ✓ Cadrul didactic va completa, conform orarului, următoarele documente școlare temporare: Fișa de evidență a procesului educațional (Anexa 2) / Catalogul electronic al grupei (Anexa 6) și Evidența săptămânală a activităților în regim on-line (format Google-Drive / Anexa 1).

Cum fără memorie nu există trecut, fără zăbucium și dăruire nu există prezent, fără credință nu există viitor. Viitorul și mândria instituției sunt elevii.

MANAGEMENTUL PROCESULUI EDUCAȚIONAL LA DISTANȚĂ (ONLINE)

1. În vederea respectării modelului V (învățarea la distanță - online), valabil pentru elevii anului I-IV, se vor respecta cu strictețe câteva aspecte:
 - > elevii vor fi conectați la orele de contact direct prin platformele educaționale: google meet, moodle sau zoom.
 - > pentru realizarea SIGP (Studiului individual ghidat de profesor), membrii comunității educaționale (implicați în acest proces (elevi / cadre didactice), vor utiliza platformele digitale: zoom, classroom, google meet, moodle, etc.
 - > cadrele didactice implicate în procesul predării la distanță vor conecta grupa prin dispozitive compatibile: calculator, tabletă, telefon, cu 2 minute înainte de începerea orei de contact direct, vor face apelul și vor nota, în catalogul (electronic sau, după caz, de bază), prezența fiecărui elev la oră.
 - > linkul care va permite acces la ora de contact direct va fi transmis în grupul elevilor care urmează a fi conectați la proces și, la necesitate, personalului din administrație.
 - > elevii conectați online vor fi implicați activ în procesul de predare – învățare evaluare, și, evident, notați. Elevii vor fi notați în conformitate cu Regulament intern referitor la notarea sistematică a elevilor din Colegiul Național de Comerț al ASEM.
2. Elevii care nu vor accesa platformele digitale online, vor avea absență, care, în funcție de situație, va fi ulterior clasificată ca motivată / nemotivată.
3. Elevii se vor conecta la ora de contact direct prin utilizarea obligatorie a camerei video.
4. Absențele elevilor de la activitățile curriculare se consideră motivate, în cazul prezentării la timp a următoarelor documente / acte justificative:
 - > certificat medical de tip standard, eliberat de instituția medicală de circumscripție sau specializată, anexat cererii de motivare a absențelor de tip standard și transmis dirigintelui în ziua revenirii la studii din concediul medical;
 - > declarația pe propria răspundere a unuia dintre părinți / reprezentantului legal al elevului, prin care se atestă motivul absenței elevului de la ore, specificându-se obligatoriu faptul că acesta nu prezintă simptome specifice COVID-19.
5. La finele fiecărei luni, dirigințele completează borderoul de evidență lunară a frecvenței elevilor din grupă și îl prezintă spre analiză șefului de secție până la data de 5 a lunii următoare.
6. Rezultatele frecvenței sunt analizate la ora de dezvoltare personală, se consemnează obligatoriu prin proces-verbal, ulterior, se alertează părinții și șeful de secție.
7. Absențele lunare se înscriu de către diriginte, în prima săptămână a lunii viitoare, în catalogul grupei la rubrica „Frecvența elevilor”.
8. Elevul care absentează nemotivat de la lecții mai mult de 120 de ore pe parcursul unui an de învățământ, poate fi exmatriculat.

PREVEDERI SPECIALE

1. Organizarea procesului educațional în Colegiul Național de Comerț al ASEM se va realiza începând cu 01 octombrie 2021 în conformitate cu Modelul 5 (învățare la distanță - online).
2. Durata unei ore de contact direct va fi de 70 minute, pauza constituind 10 minute.
3. Orele de contact direct pentru schimbul I vor începe la ora 08.00. Schimbul II va demara la ora 13.30.
4. Studiul individual ghidat de profesor se va realiza prin metode de comunicare online (consultând platformele digitale recomandate).
5. Organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare, care necesită interacțiune strânsă între membrii comunității educaționale, vor fi organizate la distanță (online), pentru a reduce riscului de infectare cu COVID-19.
6. Numărul orelor stabilite în Planul de învățământ nu se va modifica. Cadrele didactice vor organiza demersul educațional la distanță / on-line, care va conține aceleași componente (predare / învățare / evaluare) și același număr de ore și evaluări obligatorii.
7. Numărul de note curente din timpul unui semestru acordate fiecărui elev trebuie să fie, cel puțin egal cu numărul săptămânal de ore de contact direct la unitatea de curs, dar nu mai mic de 3 note pentru o disciplină/unitate de curs.
8. Cadrul didactic va completa, conform orarului, Catalogul electronic al grupelor academice.

ACTE RELEVANTE

Ghidul elevului

Calendarul procesului educațional

Ordine / Dispoziții

Borderouri teze/ examene/ generalizatoare/ de lichidare

Masa rotundă

F.E. "BIG LIFE" S.R.L.

Ziua Mondială a Drepturilor Consumatorilor

"The story begins with a surprise"

Masa rotundă
„Dreptul consumatorului in era digitală”

F.E. "BigLife" S.R.L. este o firmă cu 16 angajați, care are genul de activitate livrarea și comercializarea florilor și jucăriilor de plus. Sloganul "Povestea începe cu o surpriză" este unul reprezentativ pentru firmă și angajații ei. El este unul memorabil și subiectiv ce reflectă conotația mărcii și a genului de activitate abordat de F.E. "BigLife", comercializarea florilor și jucăriilor. Produsele și serviciile prestate de firmă cu siguranță vor genera amintiri frumoase iar amintirile la rândul lor creează o istorioară magică, o poveste, acesta de fapt este și scopul angajaților F.E. "BigLife" S.R.L.

Colégiul Național de Comerț al ASEM,
str. Petru Rareș nr.18, of.115

Prin aceste oferte noi vă creăm surprize

F.E. "Big Life" S.R.L. optează mereu pentru a oferi clienților produse de calitate înaltă, ca să satisfacă nevoile și să depășească așteptările sale. Pentru noi cei mai importanți sunteți voi, de aceea colectivul F.E. "Big Life" S.R.L. își respectă și își iubește consumatorii ca pe el însuși protejându-i în cazuri excepționale.

Astfel firma noastră își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea Nr. 105 din 13.03.2003 Privind Protecția Consumatorului și noi ne cunoaștem obligațiile pe care le respectăm, spre exemplu F.E. "Big Life" S.R.L. :

a) Plasează pe piață numai produse inofensive care sunt însoțite de certificate de conformitate, de alte documente, conform legislației, și produse care corespund cerințelor prescrise sau declarate;

b) Oprește livrările, respectiv retrage de pe piață sau de la consumatori produsele la care organele de control sau specialiștii proprii au constatat neîndeplinirea cerințelor prescrise sau declarate care ar putea afecta viața, sănătatea, ereditatea și securitatea consumatorilor, dacă această măsură constituie singurul mijloc prin care pot fi eliminate neconformitățile respective;

c) Răspunde pentru prejudiciul cauzat de produsul necorespunzător pe toată durata de funcționare sau a termenului de valabilitate stabilit, cu condiția respectării de către consumator a regulilor de depozitare, utilizare și consum.

d) Prestează numai servicii care nu afectează viața, sănătatea, ereditatea și securitatea consumatorilor ori interesele economice ale acestora;

Consumer Rights

e) Asigură, la prestarea serviciilor, respectarea condițiilor tehnice stabilite de producător pentru produs și în cazul nostru integritatea și aspectul fin al buchetelor;

f) Înmânează bon de casă care confirmă faptul prestării serviciului, conform unui regulament aprobat de Guvern;

Astfel, firma noastră pentru a preîntâmpina toate aceste probleme propune consumatorilor unele sfaturi utile care vor ameliora situațiile neplăcute în care aceștia se pot afla.

Salutați clienți FE „Big Life” S.R.L.

- ✓ Citiți cu atenție prețul și caracteristica produsului
- ✓ Verificați cantitativ și calitativ efectuarea comenzii online
- ✓ Examinați cu atenție produsul ales
- ✓ La primirea comenzii, recepționați și semnați factura fiscală
- ✓ Primiți și păstrați certificatele de calitate a jucăriilor
- ✓ Păstrați bonul de consum
- ✓ Asigurați-vă de securitatea produsului informându-vă despre el

Dragi consumatori...

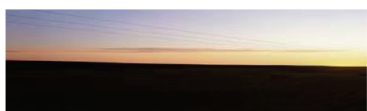
Cu noi, iubii consumatori
Sunteți înconjurați de flori
De zâmbete și voie bună
Doar cu Big Life împreună...
Și spini scurți de trandafiri
Vă împletesc noi amintiri
De neplăceri vă protejează
Și doar surprize vă creează!

Cu respect, FE „BigLife” S.R.L.

Valorificarea romanului „*Vulpea argintie*” de Antonina Sârbu

LITERATURA ALTFEL...

- ▶ Totul se reduce la decizii. Ce caută Sonia? Ce e cu linia orizontului?

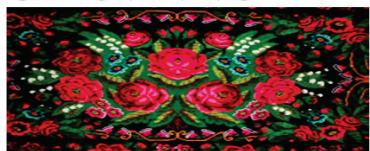
LITERATURA ALTFEL...

- ▶ CUM ESTE MAMA? CUM AR VREA SĂ FIE?

LITERATURA ALTFEL...

- ▶ STUDIILE. LA TANTI GENOVEVA/GINA

LITERATURA ALTFEL...

- ▶ VIAȚA LA CETATEA ALBĂ. CEȘTILE DIN PORTELAN ALBĂSTRU –COBALT CU IMAGINEA UNICORNULUI ÎN ALB

LITERATURA ALTFEL...

- ▶ PLECAREA LUI TROFIM

LITERATURA ALTFEL...

- ▶ ELIBERAREA. SCIMBĂRILE. ANGAJAREA

LITERATURA ALTFEL...

- ▶ RECĂȘĂTORIA (cu SERAFIM, medic veterinar)

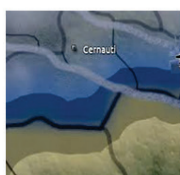
LITERATURA ALTFEL...

- ▶ BĂTĂILE, REACȚIA COPIILOR

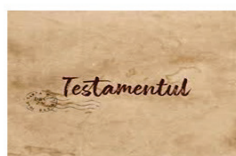
LITERATURA ALTFEL...

- ▶ STELA REVINE LA CERNĂUȚI

LITERATURA ALTFEL...

- ▶ TESTAMENTUL

Valorificarea romanului „*În umbra pașilor tăi*” de Vitali Cipeleaga

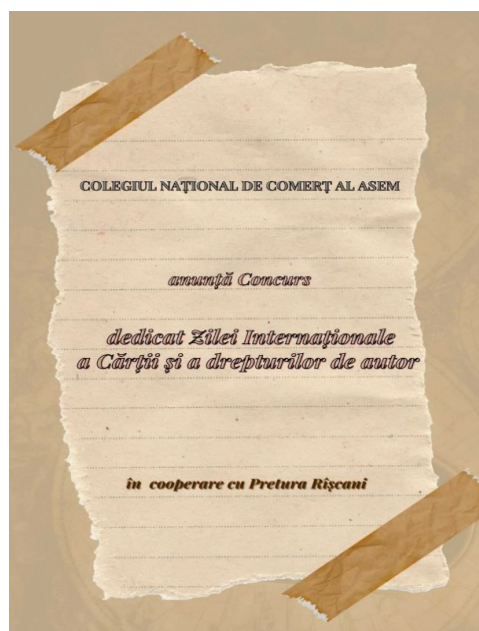

Valorificarea romanului „Tatuatorul de la Auschwitz” de Heather Morris

**S
E
C
Ț
I
U
N
I
L
E**

**C
O
N
C
U
R
S
U
L
U
I**

Secțiunea I. Book-trailer

constă în realizarea unei recenzii digitale (film sau colaj de fotografii) a romanului „Fetița care se juca de-a Dumnezeu” de Dan Lungu.

Lucrarea va respecta următoarele cerințe:

- lucrarea va fi realizată în format digital;
- nu va depăși durata de maximum 3 minute;
- corectitudinea ortografică și punctuațională;
- respectarea semnelor diacritice;
- redarea originală a subiectului;
- selectarea secvențelor relevante din carte;
- nu vor fi utilizate filme deja existente (în baza acestui roman);
- structurarea prezentării: introducere, cuprins, încheiere;
- utilizarea doar a imaginilor ce respectă dreptul de autor;
- la finalul book-trailerului se va menționa rolul și numele fiecărei persoane implicate, numele profesorului coordonator și sursele utilizate pentru coloana sonoră;
- lucrarea va fi expeditată în format digital 4 K.

Secțiunea III. Imagini Grafice

constă în realizarea unui produs ce ar reprezenta grafic conținutul afirmației:

„Iubește-ți părinții. Suntem atât de ocupați să creștem, încât uităm că ei îmbătrânesc”

Lucrarea va respecta următoarele cerințe:

- să reflecte într-un mod original esența afirmației;
- să constituie o interpretare metaforică/simbolică a afirmației date;
- să conțină atât elemente grafice (desene), cât și textuale (doar din citat);
- se va scrie în partea dreaptă, jos, numele, prenumele elevului/ elevilor și a profesorului coordonator, instituția.

Secțiunea III. Eseu structurat

Pornind de la afirmația lui Dumitru Matcovschi: „Părinții noștri luminoși ca sfinții coborători din dor și suferințe. De ce nu știm, copii, să-i prețuim?”, redactează un eseu structurat, de 1-1,5 pagini (A4), cu tema: „Personaje literare - părinți model”, referindu-te la două personaje din proza românească, din opere literare diferite.

În elaborarea eselui, vei respecta următoarele rețere:

- explicarea modului propriu de înțelegere a conceptului părinte model, prin raportarea la propria experiență de cititor;
- motivarea convingătoare a alegerii personajelor literare (aspecte: tipologie, natura faptelor/criteriul etic, viziuni, scopuri etc.);
- comentarea trăsăturilor morale relevante ale personajelor alese (câte două trăsături), prin ilustrarea adecvată cu exemple din textele selectate;
- raportarea, în două enunțuri argumentative, a conceptului părinte model la sugestia versurilor propuse;
- formularea unei concluzii despre rolul părinților în viața copiilor.

Anunț

Secțiunea IV - Quizizz, din cadrul concursului dedicat Zilei Internaționale a Cărții și a drepturilor de autor, se va desfășura la data de 26.04.2023, ora 13.00, în incinta Preturii Râșcani. Participanții vor completa **formularul Google Forms** (condiție obligatorie pentru participare), transmis pe poșta electronică a instituției de învățământ.

P.S. Participanții care se vor înscrie la etapa Quizizz se vor prezenta obligatoriu la data indicată pentru a participa fizic la concurs

*M
A
T
E
R
I
A
L* *F
O
T
O
G
R
A
F
I
C*

LOCURI PREMIANTE

Secțiunea III. Eseu structurat				
Nr. de ord.	Locul ocupat	Numele, prenumele participantului	Numele, prenumele cadrului didactic - coordonator	Instituția
1.	Locul I	Plămădeală Daniela	Bejenari Olga	Centrul de Excelență în Economie și Finanțe CAP „Al. Plămădeală”
2.	Locul II	Rotaru Natalia	Iliesco Ana	CNC al ASEM
3.	Locul II	Bogus Daniela	Rotaru Irina	CEVVC
4.	Locul III	Citor Tamara	Cebotarenco Mariana	Colegiul „Alexei Mateevici”
5.	Locul III	Axenti Nicoleta	Șindilă Aliona	CNC al ASEM
6.	Mențiune	Cotorobai Iustina	Atanasov Aurelia	CEC
7.	Mențiune	Lisnic Ludmila	Sorocean Elena	IP CAI „Gheorghe Răducan” din Grinăuți
8.	Mențiune	Schimbov Elena	Antoniu Valeria	IP CAI „Gheorghe Răducan”

Secțiunea IV. Quiz				
Nr. de ord.	Locul ocupat	Numele, prenumele participantului	Numele, prenumele cadrului didactic - coordonator	Instituția
1.				
2.				
3.				

Colegiul Național de Comerț al ASEM
Pretura Sectorului Râșcani

REZULTATELE CONCURSULUI DEDICAT ZILEI INTERNAȚIONALE A CĂRȚII ȘI A DREPTURILOR DE AUTOR, Ediția 2024

Organizatori: BUDURIN-FURCULIȚA Cristina, director CNC al ASEM
ROTARU Irina, director adjunct pentru instruire și educație
VASILIU Galina, profesoară de Limba și literatura română,
VIȘANU Diana, profesoară de Limba și literatura română

Secțiunea I. Book - trailer				
Nr. de ord.	Locul ocupat	Numele, prenumele participantului	Numele, prenumele cadrului didactic - coordonator	Instituția
1.	Locul I	MORARI Gabriela	Marinescu Lilia	CEEF
2.	Locul II	Echipa „CRENGIENII”	Noroc Beatrice	Colegiul Pedagogic “I. Creangă” Bălți
3.	Locul II	Calin Ionela	Bejenari Olga	CEEF
4.	Locul III	Druță Ana-Maria	Cugut Liliana	Centrul de Excelență în Industria Ușoară
5.	Locul III	Țișcă Adelina, Badiu Mădălina, Panainte Camelia, Turcanu Mihaela, Prisăcari Sorina, Banari Liviu	Pădurari Victoria	Colegiul de Studii Administrative și Fiscale
6.	Locul III	Pînzari Laura, Goghizle Nica, Cebotari Gabriela,	Baciu Doina	Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” Soroca
7.	Mențiune	Filimon Alina, Blajevski Ilina, Mazur Valeriu	Botnari Liliana	Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale
8.	Mențiune	Petruleac Tatiana	Cebotarenco Mariana	Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău

DOVEZI

Colegiul Național de Comerț al ASEM
Pretura Sectorului Râșcani

REZULTATELE CONCURSULUI DEDICAT ZILEI INTERNAȚIONALE A CĂRȚII ȘI A DREPTURILOR DE AUTOR, Ediția 2024

Organizatori: BUDURIN-FURCULIȚA Cristina, director CNC al ASEM
ROTARU Irina, director adjunct pentru instruire și educație
VASILIU Galina, profesoară de Limba și literatura română,
VIȘANU Diana, profesoară de Limba și literatura română

Secțiunea II. Imagini grafice				
Nr. de ord.	Locul ocupat	Numele, prenumele participantului	Numele, prenumele cadrului didactic - coordonator	Instituția
1.	Locul I	Cilipic Maria - Mihaela	Cebotari Nicolae	Colegiul de Arte “Nicolae Botgros”
2.	Locul II	Crețu Daniela	Cimpoacă Ana	IP Școala Profesională nr.2, mun. Chișinău
3.	Locul II	Eșanu Tatiana	Atanasov Aurelia	CNC al ASEM
4.	Locul III	Meșină Alexandru	Cujbă Alina	CEEF
5.	Locul III	Ivanov Andreea	Corjița Natalia	CNC al ASEM
6.	Locul III	Botezatu Nicoleta	Antoniu Valeria	IPCAI „Gheorghe Răducan”, din Grinăuți
7.	Mențiune	Borșova Ecaterina	Corjița Natalia	Colegiul Cooperatist din Moldova

Colegiul Național de Comerț al ASEM
Pretura Sectorului Râșcani

REZULTATELE CONCURSULUI DEDICAT ZILEI INTERNAȚIONALE A CĂRȚII ȘI A DREPTURILOR DE AUTOR, Ediția 2024

Organizatori: BUDURIN-FURCULIȚA Cristina, director CNC al ASEM
ROTARU Irina, director adjunct pentru instruire și educație
VASILIU Galina, profesoară de Limba și literatura română,
VIȘANU Diana, profesoară de Limba și literatura română

Secțiunea III. Eseu structurat				
Nr. de ord.	Locul ocupat	Numele, prenumele participantului	Numele, prenumele cadrului didactic - coordonator	Instituția
1.	Locul I	Brînză Luminia	Darii Svetlana	Centrul de Excelență în Economie și Finanțe
2.	Locul II	Bădița Nicoleta	Vasilii Galina	CNC al ASEM
3.	Locul II	Marinescu Evelina	Noroc Beatrice	Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din cadrul US „Alecru Russo” din Bălți
4.	Locul II	Vrabie Valeria	Șindilă Aliona	Colegiul „Alexei Mateevici”
5.	Locul III	Muntean Carolina	Botnari Larisa	Colegiul Cooperatist din Moldova
6.	Locul III	Axenti Nicoleta	Șindilă Aliona	Colegiul „Alexei Mateevici”
7.	Locul III	Schimbov Elena	Antoniu Valeria	IP Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” s. Grinăuți, r. Ocnîța
8.	Mențiune	Tripăduș Mihaela	Gherasim Ludmila	Colegiul de Medicină din Bălți

NOTĂ: Rezultatele pentru Secțiunea IV. Quiz vor fi stabilite pe data de 24.04.2024.

PREMIERA OFICIALĂ A PARTICIPANȚILOR VA AVEA LOC LA: 24.04.2024, municipal Chișinău, Pretura sectorului Râșcani, ora 13.30.
Sunt invitați elevii câștigători și cadrele didactice coordonatoare. Inclusiv elevii ce solicită participarea la etapa a IV – a (Quiz).

În redacția autorilor

Bun de tipar 21.05.2024
Coli editoriale 4,9.Coli de autor 4,6. Coli de tipar 6,10.
Comanda nr. 19. Tirajul 100 ex.

Serviciul Editorial-Poligrafic
al Academiei de Studii Economice din Moldova
Chișinău, MD-2005, str.Bănulescu-Bodoni 59.
Tel.: 022-402-910